

Lejos, más allá del lago, a los pies de las lejanas montañas está la casa! Hay peligros en el camino: gente mala, quizás bestias rabiosas, precipicios peligrosos, hambre y sed y cansancio . . .

Es un símbolo de nuestra vida, que es el camino hacia la eterna Patria. Así nos detenemos en el mes de María frente a la imagen de nuestra Madre divina, que ha de conducirnos a través de los peligros de la vida presente hasta la casa celestial.

El creyente verdadero se entrega en las manos de su Madre divina.

Esa misma fe nos llevó a Luján, e hizo llegar nuestras oraciones a los lejanos santuarios de Brezje y Monte Santo y nos reunirá en una sola esperanza junto al altar de María en el mes a ella dedicado y en Nueva Pompeya el 9 de Diciembre.

Dolga je še do doma pot. Tam za vodo, tam pod daljno goro ga čaka dom. Zato se mladi potnik priporoči Marijinemu varstvu.

Tako se veren zemljan zateka k Mariji v vseh svojih potrebah, posebno pa priporoča njej svojo najvažnejšo zadevo: svoj povratek v večno domovino, ki jo v megleni daljavi slutimo, ki je nemara že prav blizu . . .

Tako smo hiteli oni dan v Luján!

Tako bomo pohiteli 9. decembra v Novo Pompejo!

En la fotografía se ve una parte de los peregrinos a Luján el 7 de octubre.

EL 9 DE DICIEMBRE
se realizará la peregrinación
eslovena a

NUEVA POMPEYA.

Se iniciará a las 15.30 horas con el rosario, seguirá el sermón, cantos y luego la visita al camarín.

Dos alegorías, productos de la devoción popular en el siglo pasado:

La oración y
en el cementerio

Solz zapustil dol si
uboge tuge poln in strasti
Src preydarnih tukaj mnogo
bridko za teboj ječi.

Črna zemlja Tebe krije
Zdaj počivaš brez skrbi
Duši tvoji sonce sije,
sonce večne radosti.

Prava tam je domovina.
Sladka, mila naj Ti bo.
Slava božjega naj Sina
Sveti večno Ti krasno.

Que enorme diferencia hay entre los lujosos cementerios de las modernas ciudades y de los antiguos pueblos eslovenos. Allí las humildes cruces, el cerco de bloques de piedra, los crisantemos... Aquí las bóvedas suntuosas, estatuas doradas, cristales brillantes de colores... por fuera con frecuencia una jactanciosa vanidad de los sobrevivientes, por dentro un olvido absoluto . . .

En la modestia de aquellas se expresa la profunda esperanza cristiana, que, inspirada por la fe, contempla a través de la tumba la verdadera vida de la dicha eterna.

Los ancianos vienen al cementerio para tomar aliento para el camino y fatigas que todavía les quedan andar.

Los maduros vienen aprender la seriedad de la vida.

Los niños no profanan la gravedad del lugar con su inocente alegría,

Skromna so slovenska pokopališča, pa so izraz žive vere. Krizantemi te prekrasne vahnne rože; pričajo, da na naših pokopališčih ne mori obup, temveč zmaguje krščansko upanje.

Saj je smrt le prehod iz življenja v večnost. Za verne ljudi je začetek resničnega življenja in večne sreče. Zato točimo na grobeh solze upanja in vdano sti v voljo nebeškega Očeta.

Zato otroci, potem ko so opleli grob svojih dragih in ga okrasili s svežim cvetjem, tudi nedolžno zarajajo, in še sčinkavec jim pride pomagati.

Zato hite na pokopališče k zaupni molitvi in pobožnemu premišljevanju stari; tam najdejo v tisti, katere življenje bridko obiše v polnosti življenja; tja prihaja mladež, da na gorbeh umeva resnost življenja

DUHOVNO ŽIVLJENJE

je mesečnik.

Uredništvo: Pasco 431

Urednik: Hladnik Janez.

Telefon 48-3361 (48-0095)

Kliči od 11-13 ure in po 8 uri zvečer.

Ob sredah in petkih ni doma.

Uprava: Paz Soldán 4924

Telefon 59-6413

Reg. Prop. intel. 155424

CERKVENI VESTNIK

18. NOV.: Maša na Paternalu za + Janeza Turk.

Pri sv. Rozi za rajne + Peršolja. Molitve na Avellanedi.

25. NOV.: Maša na Avellanedi za + stariše Ošljaj in Vogrin.

Pri sv. Rozi za + Luka Jug.

Molitve na Paternalu.

2. DEC.: Na Avellanedi za + stariše Kukovič in Kralj.

Pri sv. Rozi za družino + Peršolja. Molitve na Avellanedi.

8. DEC.: Pri sv. Rozi ob 12 h za + Andrej in + Kat. Makarovič.

9. DEC.: Maša na Paternalu za + Anton Anderlič in + Jožefa Ličen. Zapoje žalni zbor.

Pri sv. Rozi za + Luka Jug.

Molitve ob 15.30 v Novi Pompeji.

16. DEC.: Maša na Paternalu za + Jožko Vovk in prvo sv. Obhajilo ob 9.30.

Pri sv. Rozi ob 12 za + Franc Dobravec.

Molitve na Avellanedi.

23. DEC.: Maša na Avellanedi stariše Černic.

Pri sv. Rozi za + Jožefa Budin.

Molitve na Paternalu.

25. DEC.: POLNOČNICA na Paternalu za + č. g. Ernesta Bandelj.

Ob 10. uri na Avellanedi v n. Eme Tavčar.

Molitve na Paternalu.

POROČILI SO SE ZORANA GREGORIČ iz Votarskega ter **STEFAN KALINOVSKI** iz cerkvi Sv. Roka. Istotam **BOGOSLAV PETRINIJA** iz Cizlija, Klanec, ter **MARIA MONTEVERDE**.

Pri sv. Rozi **LDIA TRAVERSO** in **FERNANDO BOCCI**.

V San Cavetano v Liniersu se je poročila **MARIA FERLETIČ** z ženinom **SALVADOR ALECCI**.

KRŠČENI pri Sv. Rozi **VILJEM JORGE** Klanišek, **MARIA TEREZIJA KEBER** ter **HUGO ALBERTO PELJHAN**.

V Pl. Huincul je bila krščena **ANA JULIJA OSOVNIKAR**.

PRVO SV. OBHAJILO bo na Paternalu 16. decembra. Priglasite že preje otroke, ki preimejo ali so že prejeli to leto prvo sv. Obhajilo, da se vdeležijo tudi te naše prelepe slovesnosti.

SPOVED bo na Paternalu, Avales 250, dne 15. dec. ob 14 uri. Pripeljite tedaj vse prvoobhajilce, da se nauče nastopa in skupne molitve.

SHOD V NOVI POMPEJI in glavni shod bratovščine bo 9. dec. Začetek ob 15.30 uri. Vse kot po navadnem redu. Prinesite s seboj knjižico s pesmicami. Kdor je še nimajo, si jo bo lahko tedaj dobil.

SEJA BRATOVŠČINE NA AVELLANEDI 18. nov. ob 15 uri. Na **PATERNALU** 25. nov. ob 15.30.

NOVA SV. MAŠA bo na Avellanedi 2. decembra ob 10 uri. Isti dan bodo na

Avellanedi tudi peeldanske molitve ob 16 uri. Kdor bi se želel vdeležiti skupnega slavnostnega kosila, naj se priglasijo na Pasco 431 ali na Avellanedi pri Gombocu Andrej (Dean Funes 254) ali na Piñeyru pri Šerugu (Santiago Del Estero 1932).

2. dec. bi po običajnem redu bila maša na Paternalu, a ker bo novomašnik posvečen tiste dni preje in bo 8. dec. imel novomašno slovesnost v Villi Regini, zato bo naša novomašna slovesnost 2. dec. in na Avellanedi, kjer je bila napovedana za 30. sept., a je bila odgodena, ker novomašnik še ni dopolnil predpisane starosti in ni prišel pravočasno spregled iz Rima. Na Paternalu pa bo sv. maša 9. in 16. dec.

IZSELJENSKA NEDELJA se praznuje v novembru. Mi je bomo praznovali 9 decembra. Spomnili se bomo sobratov raztresenih po širnem svetu ta dan na Paternalu in popoldne v Novi Pompeji.

NA GROBEH.

Na Vseh Svetnikov dan se je zbralo dopoldne prav lepo število rojakov pri sv. maši obletnici za rajno Marijo Jazbec.

Prav v teh dneh, ko hité misli vseh vernih zemljanov nad zvezde, je lani ta dobra mladenka odhitela v rajske višave.

Za njo pa kipi še vedno ljubezen starišev in vseh kateri so jo poznali. Tem toplim čustvom je bil dan izraz ta dan pri sv. maši, kjer jo mladi zbor zapel žalostinko. Popoldne pa se je zbralo mnogo rojakov in njene sošolke ter vzgojiteljice, da izpričajo svoja čustva do rajne. Tri plošče krasijo lepi grob, katere pričajo ljubezen do neopozabne hčerke, rojakinje, članice in prijateljice.

ŽALNA VAHTNA SVSČANOST

Vsako leto se zberemo v jugoslovanski grobnici. Tako tudi letos. Daleč so grobovi naših dragih in ne moremo nanje. Zato pa se zberemo tukaj, a misli naše hité tjakaj.

Toda ni razdalje, ki bi nas ločila, ki smo troci božji in v večno domovino namenjeni. Samo tenka stena nas loči, skozi katero drže vrata, ki je smrt. Tako povezani smo z našimi rajniki, da jim celo pomagati moremo z našo molitvijo in dobrimi deli in njihove pomoči moremo biti deležni, če smo je vredni, kajti oni so božji prijatelji, katerih prošnja mnogo zaleže, če prosijo za nas.

Ta misel nas je združila v skupni molitvi za rajne.

Mladinski zbor je pripravil izbrane pesmi in je s svojim petjem prav zelo zadovoljil obilno množico. Naj bo gospodu Cirilu Jekšetju in pevcem v prijetno zadovoljenje, ker so svoje nalogo odlično spolnili. Še voč pa naj jim velja to, ker so s tem izkazali ljubezen rajnim, ki v Bogu počivajo: oni so najbolj hvaležni plačniki za vsako izkazano delo.

IZ UPRAVE.

Ker je bil g. Hladnik na potovanju, je izdaja D. Ž. zastala do tega dne. Ker je pa blizu tudi že Božič in božična številka izide pred Božičem, zato izidemo danes v dvojni številki: (214 in 215).

ZA TISKOVNI SKLAD so prispevali: Spacapan 3.—, Brenclaj 1.—, Božič 1.—, Kos 1.—, Vuk 1.—, Cigoj 2.—, Cigoj 1.—, Šeruga 1.—, Filipič 1.—, Jajčić 2.—, Pirih 2.—, Turk 1.—, Furlan 1.—, Škof 1.—, Marušič 1.—, Kragelj 4.—, Repič 1.—, Černic 3.—, Simčič 1.—, Bukovec 1.—, Grilanc 3.—, Guštin 1.—, Kodrič 1.—, Lenkič 2.—, Lavrenčič 1.—, Mislaj 1.—, Pirih 3.—, Čufar 2.—, Leskovec 6.—, Pahor 1.—, Rogelj 5.—, Kukanja 1.—, Neimenovani skupno 12 \$. V manjših zneskih 3.—

LA VIDA ESPIRITUAL

Revista mensual.

Dirección: Pasco 431

U. T. 48-3361 y 0095

Director: P. Juan Hladnik

Administración: Paz Soldán 4924

U. T. 59-6413

Suscripción anual \$ 2.—

NUESTRO FESTIVAL

Fué un acontecimiento gratísimo el festival que se realizó el 30 de Sept. a beneficio de nuestra Revista.

Con puntualidad absoluta empezó el programa, con la satisfacción más completa del numeroso público, que llenó el salón hasta el último rincón. Ya no "cabía más un afiler".

El desarrollo del programa siguió sin demoras, provocando interminables aplausos del público, que se entusiasmó hasta el colmo con los hermosos cantos y bailes típicos eslovenos y otros.

Las rev. Hermanas Franciscanas, las exalumnas y exalumnos, como los niños del Colegio de las hermanas han aportado su mejor contribución para un éxito tan completo.

Las señoritas Joaquina y Salomé Kipi prepararon con gran gusto artístico los bailes "Jota" y "Zambra Gitana".

Dos puntos amenísimos nos brindó el coro juvenil de Avellaneda, bajo la dirección de Cirilo Kren.

Un gusto musical inapreciable nos produjo el conjunto orquestal del Profesor Manuel Macedo.

Para distracción alegre y esparcimiento loco sirvió el sainete "Apuros de un fotógrafo", presentado por los muchachos de la parroquia Santa Inés.

El broche final lo pusieron los jóvenes de la parroquia Santa Rosa con la comedia "Los tres valientes" de feliz realización.

El resultado del festival fué completo también en su parte material, ya que dejó 490 \$ en limpio para el beneficio de la Revista.

Agradecemos la generosidad de nuestros buenos amigos, que han cooperado tan dadivosamente en la rifa, primero a las señoras Cotič, Kerševan, Kosač, Frau, Jamšek y las señoritas Vida Čebtron, Marica Koradič, Vida Kluder, Nati Wider, Rosa Marušič, María Grežer, Elena Božič, Angela Lakner, Carmen Jacu y las demás que tan activamente contribuyeron éxito del festival con la organización de la Rifa y con la venta de premios y dulces.

En el remate de la pulsera, regalo de la señora de Poli y de los discos, regalados por la señora María Černic, se hizo muy visible la generosidad de muchos amigos que tiene nuestra Revista. Especial agradecimiento debemos a la Sra. M. Černic y su amiga, a la señora de Castañeda y a Lucía Kukovič.

Entre los muchos presentes nos hemos felicitado muy especialmente con la presencia de algunos, venidos de bien lejos, especialmente el P. Miguel Viskovich, de Córdoba, que tuvo el año pasado entre nosotros su primera misa y está ahora de teniente en la parroquia del Pilar en Córdoba; de Rosario, estuvo presente el S. Branko Rubeša, cónsul yugoslavo allí.

Finalmente debemos agradecer al Rev. Padre Director del Colegio Don Bosco que nos facilitó el salón tan generosamente, como al padre prefecto, que puso a nuestra disposición no sólo los elementos necesarios sino también esos jóvenes, exalumnos salesianos, que tan prontamente tenían arreglado el escenario y mantenían en perfecto funcionamiento el altoparlante.

CERKVENI VESTNIK

Doberšen del rojakov je bil neprijetno prizadet z objavo Slovenskega lista, da v naprej ne bo več v njem "Cerkvenega vestnika".

Nimam namena polemizirati. Saj vem da vodstvo Slovenskega lista imajo v rokah resni možje, kateri resnično žele držati list na višini sodelovanja vseh resnih in razumnih naših ljudi. Pač pa naj dodam nekatere misli v prevdarek.

Nemci, Italijani in Francozi, kako bi bilo vendar nemogoče vzdržati med nemara v njem jaz začel razlagati politiko bivših "slovenskih klerikalcev", ali da bo to nekaka "protiofenziva domobrancev ali belogardistov" . . .

Tega se ni treba bati. Saj prav zato sem se od vsega začetka odtegnil in nisem prisostvoval nobenemu posvetovanju, da bi moja navzočnost ne odbila kake skupine, katera išče iskrenega sodelovanja. S tem sem ravno hotel dati izraza mojemu stališču, da naj bo Slovenski list nad vsemi strankarskimi tendencami, katerih mi tu prav nič ne potrebujemo. Saj mi rabimo list le za naše informativne, kulturne in socialne potrebe, katere so vsem skupne, ne potrebujemo pa nobenega političnega glasila, ker v naših slovenskih zadevah je politika ne le brezpredmetna, temveč celo škodljiva, ker nas samo razceplja, če se s tem "športom" zabavamo.

Kdor se čuti poklicanega v politično delovanje, ima na razpologo na stotine tukajšnjih časnikov in vse obstoječe in imaginarne stranke katere si želi. Mi pa, kot tujci, ki nimamo tukajšnjega državljanstva, ne rabmo med nami nikake politike, ki razdvaja ljudi tukaj in tudi ni nam nič koristno, če upeljemo med nas politiko od doma.

Naša dolžnost tukaj je, da našo domovino dostojno predstavljamo z našim resnim delom, poštenim obnašanjem in vidno skupnostjo, katero bomo vzdržali le, če se odrečemo vsakemu strankarskemu fanatizmu v naših časopisih in v naših društvih, ter dokažemo potrebno strpnost s sorojaki, katerim moramo priznati v naših ustanovah iste pravice, katere zahtevamo zase. Če je mogoče, da v Švici žive složno Nemci, Italijani in Francozi, kako bi bil vendar nemogoče vzdržati med nami skupnost v tujini, ki smo vsi otroci istega slovenskega naroda, katerega smo dolžni tu vredno predstavljati, in ki imamo vsi isti ideal: veliko in močno Jugoslavijo.

Nekateri so morda proti cerkvenemu vestniku, ker jih vznemirja beseda o večnosti in smrti. Marsikdo si zatiska oči pred stvarnostjo življenja, toda vse to mu nič ne pomaga pred neizprosnim tekom dogodkov. Bolezen, nesreča, bridkosti in sama smrt kljub vsemu izmikanju vršijo nadležno delo božjih klicarjev in nam oznanjajo, da nimamo tukaj stalnega bivališča, temveč, da smo namenjeni proti večni domovini.

Cerkveni vestnik jim ne namerava pridigati o tem. Take stvari imajo svoje pravo mesto v Duhovnem življenju, ki mi že samo da preveč dela in mi je bilo samo ustreženo, ko sem bil razrešen dolžnosti dopisnika Slovenskega lista.

Organizirano borbo pa so dvignili menda proti cerkvenemu vestniku tisti nestrpeži, kateri so vedno krivi zmede v koloniji. To so skrajneži, kateri vedno rušijo enotnost. Pravijo: če bo oni, pa mene ne bo! Če boste pustili zraven tiste, pa nas ne boste imeli . . .

Saj menda nimamo rogov! Pa še rogata žival v miru živi! Ali mar nimamo stotere interese, ki nas družijo? Mesto, da bi položili odgovarjajočo važnost na tisto, kar nam je skupna potreba in s strpljivostjo potrpehli v tem, v čemer nismo enotnih misli, pa se dobe rojaki, kateri samo za tistim hlatajo, kar bi moglo razdirati!

Niti od daleč nisem želel, da bi napravil iz Slovenskega lista glasilo mojih osebnih nazorov ali versko glasilo naše kolonije. Samo to sem želel in želim, v interesu ogromnega dela rojakov in naročnikov Slovenskega lista, da naj se objavlja v njem tudi kronika dogodkov verskega značaja v obvestilo naše javnosti.

Od vseh strani mi prihajajo pritožbe, kako da ni bilo v Slov. listu napovedano, kaj bo in kje v vahtnih dneh; da niso vedeli, da bo maša za tega in tega . . . So pač prezrli v Slov. listu obvestilo, da cerkvenega vestnika v naprej ne bo, ker tako zahteva "večina" . . .

Slov. list vemo da želi ustreči vsem. To je seveda nemogoče, če se ozira na zahteve nestrpnih skrajnežev. Če list popušča na eni strani in

ROJAKOM NA JUGU V ZAHVALO.

Č. g. Pernišek me je že davno vabil v svoj planinski raj v Neuquenu. Bilo je na vrsti, da v kratkem obiščem rojake na jugu. Ker je č. g. Pernišek po oktobru navadno že na svojem misijonskem potovanju, zato sem porabil pretekli mesec za mojo pot na jug in sem tako obiskal rojake v Rio Negro, v Neuquenu in še dalje na jugu ob jezerih. S č. g. Perniškom sva bila skupaj 4 dni.

Naj se zahvalim za ljubeznjivost vsem rojakom, ki so me prav prijazno povsod sprejeli in gostoljubno postregli, tako v Cipoleti, Colonia Centenario, Cinco Saltos, Villa Regina, Plaza Huincul, Plottier, San Martín de los Andes, Bariloche in drugod, kjer sem se srečal z našim človekom.

Potovanje je bilo dolgo 19 dni, na katerem sem prevozil čez 5000 km in izpolnil do pičice načrtani spored potovanja.

V D. ž. bom že opisal nekatere posebnosti tega potovanja.

Nisem obiskal rojakov v Bahiji Blanki in Lomi Negri, ker nameravam to storiti tedaj, ko bom šel na evharistični kongres v Punta Arenas, če mi bo to dano.

Janez Hladnik.

skuša ugoditi enim, bo pa na drugi strani zgubil. Treba je prevdariti, kaj je res umerjeno in držati se tistega. S tem se vedno reši višja korist.

Pravi nekateri: mene tiste stvari nič ne zanimajo . . . Koliko je v listu stvari, katere ne zanimajo vseh! Na Paternalu je malo mar ljudem za oglase, ki priporočajo trgovino v Villi Devoto . . .

Saj nihče ne prebere vsega časnika. Če kupiš Prenso, pogledaš samo tisto, kar te zanima, pa si zadovoljen in te nič ne moti drugo.

Kako malenkostni smo! Vsi veliki časopisi, ki imajo svetovni sloves, imajo na razpologo prostor za verske vesti. Celo posebne poročevalce imajo zato plačane! In naš list, kateri naj bi nas predstavil kot izobražene, ki upoštevajo tudi pravice in potrebe in želje svojega bližnjega, naj služi samo nestrpežem, ki odrekajo pravico vsem drugim!

Zato prosim vodstvo Slovenskega lista, naj upošteva željo umerjenih Slovencev, da se v Slov. listu spet da prostor cerkvenemu vestniku.

Rojaki pa, kateri uvidite upravičenost te zahteve sporočite to Slovenskemu listu ali pa meni, da nato predložim ravnateljstvu Slovenskega lista.

Ob enem pa prosim Slovenski List, naj se drži zvesto načrtane linije nad vsemi strankami in prepiri. V to vrsto spada tudi objava spisov, kateri napadajo vero in verska čustva, kakor se je, najbrže neopaženo ukradlo v zadnjo številko nekaj vrstic v dopisu, ki ga podpiše "Mary Urbančič", očitno povzeto po kakem severnoamerikanskem listu.

Naša skupna linija je lepa in srečna Slovenija v močni in ugledni Jugoslaviji. Za tem pa brez strankarskih sporov spoznavati vesele in žalostne dogodke naše domovine in naših rojakov, brez potvarjanja dejstev, kot ljudje, kateri hočemo vedno pogledati resnici v obraz, tudi tedaj, kadar je boleča . . . A vedno na delu kot zvesti domoljubi, kateri ljubimo domovino brez ozira na to, če nam je njeno vodstvo ali politika po naših željah.

Janez Hladnik.

ISON MUCHOS ASI!

Puesto el sol, dijo el dueño de la viña a su mayordomo: llama a los trabajadores y págales el jornal, empezando con los últimos. Venidos pues los que habían ido cerca de la hora undécima recibieron cada uno un denario. Cuando por fin legaron los primeros se imaginaron que les darían más. Pero igualmente recibieron cada uno un denario, y al recibirlo murmuraron: estos últimos no han trabajado más que una hora y los has igualado con nosotros que hemos soportado el peso de todo el día y el calor.

Mas el dueño respondió a uno de ellos: Amigo, yo no te hago injusticia. ¿No te arreglaste conmigo en un denario? Toma pues lo que es tuyo y vete . . . ¿Acaso no puedo nacer de lo mio lo que yo quiero? ¿Por qué es tu ojo envidioso porque soy yo bueno? (Mat 20, 8-15).

Judas Iscariote dijo: ¿Por qué no se ha vendido este perfume por trescientos denarios para limosna de los pobres? Esto dijo no porque le importaba de los pobres sino porque era ladrón y, teniendo la bolsa, defraudaba el dinero que se echaba en ella (Juan 12, 4-3).

Porque del interior, del corazón del hombre proceden los malos pensamientos, los adulterios, fornicaciones, hurtos, avaricias, malicias, fraudes . . . y la envidia . . . (Marc 7, 21 s.)

La caridad es sufrida, es dulce y bienhechora; no tiene envidia, no obra percipitada, no se ensoberbece, no es ambiciosa, no busca sus intereses, no se irrita, no piensa mal . . . (I Cor 13, 4 s.)

He aquí algunos pensamientos característicos evangélicos, acerca de la envidia, de todos los vicios el más ridículo, porque sin darle al envidioso ni siquiera un momento pasaje de placer le envenena el corazón y amarga la vida pues: El corazón sano da vida al cuerpo, mas la envidia es carcoma de los huesos (Prov 14, 30).

Al terminar la guerra se concentran los anhelos de todo el mundo en la esperanza de la paz. Pero parece que arraigaron tanto los odios que ya no hay como arrancarlos del corazón embrutecido. La gente no quiere volver sobre los pasos del Evangelio, donde está indicado el camino que conduce a la paz prometida en Belén al entrar Jesucristo en el Mundo.

El enemigo No. 1 de la paz es el egoísmo; si no se ama al prójimo como a sí mismo ya se abre el paso al odio . . . No. 2 es la soberbia; cuando uno se cree superior, levanta con eso la pared que separa. No. 3 es el materialismo; si se consideran las riquezas como el objeto supremo de los anhelos, se vive ansias jamás satisfechas. No. 4 es la sensualidad: si se busca la dicha en goces sensuales es tanto como el sediento dormido que sueña tomar agua y queda con el mismo ardor . . . Podríamos seguir con una lista larga de los enemigos de la paz y de la dicha humana, parecida a la lista de las enfermedades que amenazan la salud de nuestro cuerpo.

Nos limitaremos a la envidia, el enemigo "quinta columna", el más disimulado de los enemigos de la paz y de la dicha, que sabe filtrarse desapercibido en el corazón y desde adentro socaba la tranquilidad.

Jesucristo dedicó una atención especial a quitarle el disfraz: . . . Bien contentos entraron los trabajadores en la viña, conformes con el sueldo acordado. Pero al ver, que se pagó lo mismo a aquellos que entraron más tarde, les invadió la envidia con "el pretexto de la justicia" . . . — Por cierto que a Judas no interesaban ni lo más mínimo los pobres; sin embargo le sirven ven para disimular su envidia y codicia! . . . Cuando volvió arrepentido el hijo pródigo, se entristece su hermano mayor, disfrazando su envidia con la apariencia de una queja justa: Yo he servido tantos años fiel y nunca se me dió ni siquiera un cabrito para hacer fiesta con mis amigos, . . . para ese miserable, que despilfarró toda su herencia con su mala vida, se hace fiesta a su vuelta con un ternero cebado . . . — Los fariseos ardían de envidia contra Jesús. Lo perseguían y lo acusan delante de Pilato disfrazando su mezquindad con un falso patriotismo . . .

Este joven sacerdote también cayó víctima de la guerra, asesinado alevosamente en un viaje.

† Č. g. Ernest Bandelj iz Branice. Slika ga predstavlja na dan nove maše 1939. Služboval je v raznih krajih, slednjič v Brjih pri Črničah, od koder je šel na obisk k sestri v Dornberg

in ga je na potu zadela zločinska roka. Padel je kot žrtev za svobodo domovine. Tukaj žalujejo za njim bratje Franc, Emilio in Andrej ter mnogi drugi sorodniki.

Sveta maša za rajnim bo polnočnica na Sveti večer, ob spominu, ko je Gospod Jezus oznanil mir ljudem na zemlji, katerega je rajni Ernest, kot božji služabnik, zgleden ter goreč duhovnik oznanjal svojim vernikom.

La envidia quita así la conformidad a honestos cumplidores de su deber, impulsa a malvados para cometer crímenes, estorba la unión cordial en las familias y siembra confusión.

POR QUÉ ES TU OJO ENVIDIOSO

si soy yo bueno! Poco es lo que uno necesita para su vida tranquila. Buena enseñanza nos dió Jesús que aunque dueño de todo lo visible e invisible, no tenía en su práctica posesión donde poder apoyar su cabeza. Tumba ajena recibió su cuerpo muerto. Entre las ocho bienaventuranzas indicó el primer lugar: a los pobres . . . ¿Para qué repetir más textos evangélicos? Sabiduría eterna nos presenta condensados todos en la sentencia de Jesús: "Si quieres ser perfecto, vende todo lo que tienes y repártelo entre los pobres. Así tendrás el tesoro en los ciejos".

Jesús quiso hacernos entender, que no son los bienes, ni posesiones, ni dinero, ni puestos bien remunerados lo que constituye la felicidad. ¡Precisamente lo contrario! Las riquezas son para muchos su estorbo de la dicha.

Si bien es cierto que hay gente digna de compasión por la gran miseria material, es más cierto todavía que carecen de la dicha aquellas personas que depositan todas sus esperanzas en las riquezas materiales. El rey judío Acab tenía muchas estancias y viñas, pero le parecía que faltándole la viña del vecino Nabot le faltaba todo. Como Nabot, por ser aquella viña un precioso recuerdo de los antepasados, se negó a venderlela, se entristeció Acab sobremanera y lo codicia lo impulsó hasta un horrendo crimen. Por medio de falso testimonio hizo eliminar al venerable vecino y se apoderó de la viña . . . ! Para qué le sirvió la viña, injustamente adquirida! Pues a los pocos meses murió. Jezabel, la reina, que fabricó el diabólico plan, tan hambrienta de tierra ajena, peor que el mismo rey, más envidiosa y codiciosa todavía, quedó para siempre testimonio de la justicia divina, cumpliéndose en ella la profecía del profeta Elías: En campo de Jezrael comerán los perros las carnes de Jezabel, y estarán las carnes de ella como estiércol sobre el haz de la tierra" (Reyes III, 21) y así sucedió. Tan hambrienta de tierra no mereció siquiera una fosa donde hallar su sepultura.

¡Cuántos hay también hoy, que se atormentan con envidia en medio de todas las condiciones del bienestar: Un empleado que gana 300 \$ llegó a saber que su compañero obtuvo una mejoría y ahora saca 350 \$. Aquel obrero gana 5.50, pero le cuentan, que a su vecino le mejoraron el sueldo y que ganó también la lotería . . . Fulano se compró la casita en 9000 \$, pero

Zutano la adquirió, más grande en 8000 \$ . . . Bien contento vivía con su honesto trabajo Juan Pérez y su familia, hasta que un día se enteró, de que Pedro Zuloaga, compatriota y amigo de su juventud, tiene dobles entradas . . .

Así nace la envidia y se filtra en el corazón, para envenenar la tranquilidad. Hasta entonces comían en paz su modesto pan, contentos con su suerte, agradecidos recordando que hay millares en condiciones mezquinas, frente a los cuales ellos deben felicitarse. Pero desde que fijaron su mirada en los pretendidos competidores, se fué la serena alegría de antes.

Bien evidente es pues que no son las cosas poseídas la condición de la dicha, sino un corazón recto, que sabe esquivar las miradas envidiosas hacia los que están mejor, un corazón que no da entrada a los de esos inútiles.

A PUCHERO Y PAN

y en un modesto rancho se halla más gente feliz que en la abundancia de los castillos, a cuyos habitantes fastidian los sirvientes no satisfaciendo, las bocinas de los autos tocando al pasar, los invitados atrasados en venir, los pobres pidiendo, los molestos visitantes demorando la salida, amén de todos los demás dolores de cabeza que el modesto campesino ni siquiera sospechar puede . . . ya que no tiene gran cosa que perder, ni se muere de ansias por cómo hacer sombra a su vecino.

Se paseaba Diógenes por las calles de Atenas, mirando los escaparates llenos de artículos lujosos. Todo contento se felicitaba a sí mismo: "Feliz de mí, que de todas estas cosas no preciso ninguna", mientras a su lado centenares de personas palidecían de envidia al mirar a los "felices" compradores, llevarse los objetos por los cuales ellos se morían de ganas. Diógenes, llamado "el hombre feliz", comprendió que la codicia, los celos, la envidia y los deseos inútiles son enemigos fatales de la dicha humana y que para brindar a la gente la felicidad hay que educarles para que renuncien a aquellos deseos estériles, pues la dicha consiste en contentarse con poco y no desear inutilmente. Así fué más feliz el sabio Diógenes, que no poseía siquiera la camisa, ni la echaba de menos, que el rico Crates, lleno de tesoros. Feliz vivía Diógenes en su modestia, mientras Crates no halló la deseada tranquilidad hasta cumplir el consejo, de librarse de sus riquezas; las tiró al fondo del mar, en donde ya no podían inquietarlo más. Libre del estorbo vivió luego tranquilo.

GRANDISIMO ES EL ERROR

al cual lleva el materialismo. Desconociendo el espíritu, el alma y el corazón predica la civilización y cultura materiales negando valores espirituales. Quita al hombre la fé y esperanza, haciendo añicos los ideales espirituales; destruye el cielo y la esperanza de la completa justicia; niega la dicha verdadera después de la muerte.

¿Y qué da al hombre en compensación?

El sonido de una vaga palabra: "la cultura" que tiene su eco en la palabra "civilización".

Nadie juicioso quiere negar el valor de la civilización y el derecho de todos a un nivel de vida, digno del hombre culto. Pero colocar al hombre en la mentalidad materialista, — que prescinde de los valores espirituales y que niega la fe y nuestro destino eterno es convertir la humanidad inexorablemente en una

manada de lobos que riñen entre ellos por un pedazo de caraña . . .

Envidia, codicia, celos son la escala sobre el barómetro de la felicidad humana, tanto más bajos, cuanto más materialista es el hombre. Pretender la generosidad, benevolencia y desinterés de la gente que cifra todos los valores en los placeres materiales, es tan estúpido como mandar al agua que corra hacia arriba. Las huecas palabras de la "humanidad", "cultura", "civilización" y la tonta ilusión de los "futuros monumentos" producen efecto tan solo mientras hay algún empuje de la tradición religiosa o el resorte de una buena remuneración, pero las ilusiones mueren pronto entre las espinas de la envidia egoísta. El hombre ya no queda hombre con la frente erguida hacia las estrellas donde lo espera la recompensa, y donde su corazón hallará la dicha, sino que se pervierte en la bestia cruel que pelea, envidia y codicia a su vecino, pretendiendo sin razón ni medida todo para sí. Los derechos ajenos se desvanecen, los golpes de "la mala suerte" se maldicen, las enfermedades y fracasos conducen a la desesperación y terminan en suicidios . . . todo fruto digno del vicio estéril de la envidia egoísta, que luego se apodera también de la sociedad. La envidia y celos colectivos, armándose con el máximo de la civilización y progreso termina por hundir la humanidad en un mar de lágrimas y sangre.

YO NO TENGO ENVIDIA

pensará alguno que lleva ese vicio tan disimuladamente que ni siquiera lo percibe o supone que los demás lo ignoran.

¿Qué es esa espina que te pincha, al dar con tu vecino? Dirás que es injusto que gane él más, ya que tú tienes mejor preparación. ¿Por qué te interesa tanto el lio que le pasó el otro día a tu amiga? ¿No sientes como una mezquina satisfacción en haber sido humillada ella que siempre mirabas como tu émula? ¿No notas una espina al oír la buena suerte de Fulano? ¿Por qué aprovechas toda ocasión que se te presenta, para "escandalizarte" de la conducta de aquella vecina? . . . Y esos circunloquios y gestos hipócritas con "si no fuera", "pero hay que saber", "si no fuese ella", "bien lo conozco yo" . . . Esos y otros términos, tendientes a desprestigiar al prójimo o disminuir sus méritos, son casi siempre un disfraz para la envidia que nos roe en el fondo del corazón; son aquél parásito que queda escondido muy adentro, socavando la tranquila felicidad de muchos desprevenidos. Al dar con ciertas personas se notan cohibidos o irritados. Tendrán causas aparentemente justas de indignación, pero mayormente se deben estas reacciones a algún amor propio ofendido.

Por cierto que desde la primera mentira que inventó en el paraíso el demonio, estimulado por la envidia, para echar a la desgracia a los primeros padres y con ellos a toda la humanidad, sigue el mismo eterno enemigo de nuestra dicha infectando los corazones con la envidia que es su quinta columna, para sembrar la discordia entre la gente e intranquilidad dentro del corazón desprevenido.

EL AMOR NO ES ENVIDIOSO

El remedio contra la envidia es el verdadero amor. No un amor cualquiera, y por cierto no el amor sensual que siempre radica en el amor propio, base muy apropiada para la envidia . . . ! Por eso hay tantas

NOVOMAŠNA SLOVESNOST se vrši na AVELLANEDI 2. DECEMBRA, dopoldne in popoldne. Dokažimo novomašniku, našemu sorojaku naše spoštovanje do duhovskega stanu in bratsko ljubezen!

envidias, intolerancias y celos entre personas enamoradas! De allí la ruina de muchos hogares. La desconfianza radica en los celos de mezquinos esposos.

El amor verdadero debe eliminar el egoísmo, debe posponer sus intereses, debe alegrarse con el prójimo, felicitarse por los éxitos de él como si fuesen los propios.

¡Qué gran abundancia de todo lo que precisa el hombre ha en el mundo! Si fuésemos todos como una familia, donde reina la unión y el desinterés, niveladores de todas las diferencias de edad y de talento, en la humanidad no habría ni pobres ni desgraciados. La codicia, los celos y la envidia obstruyen la convivencia feliz de todos los pueblos, razas e individuos.

El verdadero amor se sobrepone a las apariencias simpáticas y antipáticas, no atiende condiciones sociales ni materiales, busca al prójimo en la totalidad de sus derechos temporales y eternos, pero subordinando los intereses del cuerpo mortal a los del alma inmortal. Atribuye a los bienes materiales, riquezas, puestos, honores, gustos y placeres mundanos sólo un interés relativo. Puesto que la envidia se ceba precisamente en estas cosas materiales y pasajeras es evidente que el verdadero amor tiene estas inclinaciones bien supeditadas.

Barranquilla, 10. oktobra 1945.

Hvaljen bodi Jezus Kristus!

Precastiti gospod Hladnik!

Ze je enajsta ura ponoci. Zakasnil sem se radi brevrne molitve, kajti ta hudobni spanec mi ni dal miru meatem ko sem molil. Predno nadajujem, izrekam Vam, precastiti gospod, najskrenejse zahvalo. Vi ste me z Vasim Duhovnim Zivljenjem vezali z ljubo domovino, da spomin nanjo ni mogel izginiti. Vi ste me, kljub moji navidezni nevaleznosti, vztrajno obiskovali, me razveseljevali s svojimi dogodki in zanimivimi novicami. Ste me poucevali ljubiti boga in Sveto Mater Bozjo, kakor je pac slovensko srce zmazno ljubiti in spostovati vse kar je bozje. Z Vasim Duhovnim Zivljenjem ste me seznanjali z grozotami pred kratkam koncane vojne, slikali ste mi v najrazlicnej-sih barvah in utiskih trpljenje naslega ubogega ljudstva. Nekaj strasnega je moralo to biti. Neka stranovita zalogra, ki nas je napravila popoinoma sirote, jaz se doslej, razen onih aveh okroznih gospoda Antona Vodeta, nisem dobil nobenega sporočila iz domovine. Bog Vam placaj vse te Vasze velike dobrote. Pozdravljam Vas in Vas prosim odpuscanja za dolgoletno molcanje. V zacetku voj-ske sem Vam poslal kratko pisemce po-
tom dezh vosegodno meap
sede a so se menda potopili, ker so takrat se hudó razsajali podmorski nemški razbojnik. Bog je zelo pravicen. On je dokazal, kakó mu je zoprna pohlepnost in ošabnost s tem da je strmoglavil hudobneze ravno tedaj, ko so že mislili, da so zmagali in podvrgli ves svet. Cast in hvata Mu bodi. Duhovno Zivljenje sem redno posejeval edinemu rojaku s katerim se srečam. Je to Janez Furlan, doma blizu Trsta. Zaveden Slovenec. Tudi on je odšel iz domovine radi laške hudobnosti. Ohranil je avstrijsko domovinsko pravico samó, da bi ne bil smatran za italijanskega podložnika. Sedaj ima pa kolumbijsko domovinsko pravico; toliko bolj, ker se je poročil z eno iz te dežele. Tako vidite, da nas ni veliko v Kolumbiji. Tukaj zló udrihajo po Rusih a meni se zdi vse pretirano. Da bi jih bolj razdražil, setuintam izdam za boljševika, potem pa je smeha, da je kaj. Kolikor je

v moji moči, učim te nevedneže, da naj ne mislijo takó slabo o Slovanih.

Upam, da mi ne boste zamerili, predragi gospod, da se mopustil predstaviti se Vam. Kličem se Anton Hanželič, salezijanec in duhovnik po milosti bozji. Sem doma iz Verzeja na "Murskem polju. Tovariš gospoda Ludovika Perniška, s katerim sva bila dijaka, novina in klerika. Potem sva se pa razšla. Zadnja sva se videla, ko se je on vrnil iz Argentine kot novomašnik, jaz pa sem še bil tedaj komaj subdijakon. Vsekakor, Bog naju je moral imeti zelo rad, ker naju je rešil te strašne morije; a gotovo zató, da se sedaj vrneva v domovino, da nadomestiva one, ki so morali umreti. Upam, da so tega mnenja tudi vsi drugi rojaki - duhovniki. Prosim Vas, bodite takó dobri in sporočite v svojem Duhovnem Zivljenju, mojo zahvalo v Ekvador gospodu Kijavcu, ki je pisal in poslal pozdrave. Isto g. Dioniziju Vrhovnik. Gospoda Zmeta in gospoda Sardoča tudi poznam. Njiju in vse druge, ki so razmetani po ameriški celiní, lepo pozdravljam. Precastiti gospod! Rad bi Vam poslal kaj okroglega. Pa sem takšen berac, da se Bogu usmili. Še eno! Če Vam je mogoče, pošijte mi v miloščino ali za plačo dve Jugoslaviji v Foto. Upam, da bo gospod Furlan lahko plačl. Bog Vas živi! Pozdravljam Vas in vse drage rojake v Argentini. Vaš hvaležni sobrat

Anton Hanželič.

Ura je pol ena ponoči!

PISMO SLOVENSkih ŠTUDENTOV
IZ IZGNANSTVA

Objavlja Rev. Alojzij Majdič tajnik lige
Ameriških Kat. Slovencev.

Dragi ameriški rojaki:

Oprostite nam, da Vas nadlegujemo v zadevi, ki je za nas tako nujna in važna. Nujno smo potrebni pomoči naših rojakov v izseljenstvu.

Naše število je sedaj zelo naraslo. Točnih podatkov iz vseh begunskih skupin še nimamo, računamo pa, da nas je gotovo nekaj stotin. Vsi smo brez slehernih denarnih sredstev in večinoma vsi tudi brez obleke, perila in drugih za življenje nujno potrebnih pripomočkov. Zlasti tisti med nami, ki so zbežali tik pred "osvoboditvijo".

En esta vida es un poco difícil, practicar íntegro este amor. Muchos dicen: A mí no me resultaría difícil, si los demás lo cumplieran . . . Eso es bien cierto. Por eso no hay envidia en aquellas comunidades religiosas, donde reina el verdadero espíritu de la pobreza apostólica y de la obediencia incondicional. Todos son un solo corazón y una sola alma.

Pero por algo Jesús destacaba tanto la importancia del mandamiento del amor. Si fuera fácil, no necesitaría una recomendación tan especial de Jesús. Bien sabía nuestro divino maestro que resultará con frecuencia bien difícil poner en práctica el precepto de amar al prójimo como a sí mismo. Por eso lo puso por fundamento de toda la vida social. Y bien sabía que el amor al prójimo resulta nada más que una frase, si no radica en el amor de Dios. Por eso nos ordena amarnos unos a otros como hermanos e hijos del Padre común, que está en los cielos.

Solo sobre esta base puede vencerse la mezquindad del corazón humano, puede eliminarse la envidia, aquella carcoma de la dicha individual, hogareña social e internacional, puede contrarestarse la acción demoníaca y en medio de esta lucha conquistar la felicidad imperturbable en la vida y la dicha definitiva en la eternidad, en la patria eterna.

Vsi ti so sedaj po raznih taboriščih v severni Italiji, deloma na Tirolskem in Koroškem, kjer so razmere zelo slabe. V taborišču Lienz (Tirolsko) je prisodila uprava beguncem dneвне prehrane samo 800 kalorij. Jasno je, da ljudje ob taki hrani ne morejo vzdržati, zlasti ne mlajši, ki že začenjajo iskati dela pri okoliških kmetih. Ni treba poudarjati, da so taki za bodočo skupnost in bodoči poklic izgubljeni.

Da bi bilo mogoče vsem tem dijakom kako pomagati, in seveda nam samim, ki smo zdaj v Rimu enako brez sredstev, smo rimski slovenski študentje dne 26. julija 1945 prišli skupaj in sklenili, da ustanovimo "Klub Slovenskih Visokošolcev v Tujini", ki naj poveže vse slovenske visokošolce izgnance v enoto, jim vsestransko, zlasti materialno, pomaga pri nadaljevanju šolanja, obenem jim pa kot organizacija nudi tudi moralno oporo, ki je tudi v tujini tako nujna.

Izbrali smo odbor, ki se danes obrača na Vas, mili rojaki, in Vas nujno prosimo, za kakršnokoli pomoč. Trdno se zanesemo, da nas Vaše lepe organizacije, o katerih smo že doma veliko slišali, ne bodo pustile na cedilu.

Oprostite, dragi rojaki, da Vas s tem nadlegujem. A Vi tam ste edini, ki stavimo vanje svoje zaupanje. Prosimo, prosimo!

Za "Klub Slov. Visokošolcev v Tujini".
Vlatko Kos, tajnik.

Via Giov. Lanza 108-16
Roma, Italia.

Gornje pismo je te dni prišlo na Ligo Katoliških Slovencev po posredovanju Rev. Baznika, vojnega kaplana. S to objavo naj kot tajnik Lige K. S. zaenkrat le opozorim na posebno problem slovenskih študentov v tujini. Nič ne morem reči, koliko bo Liga mogla storiti v tem oziru. Gotovo pa je, da ne bo mogla nič, ako naša javnost ne bo vedela za ogromne potrebe naših rojakov v izgnanstvu in ako ne bo na široko odprla svojega srca zanje.

Kaj pravite, ali bo mogla Liga pomagati? Ali se bodo morda le našli kakšni posebni dobrotniki, ki bi hoteli v ta namen darovati kake večje svote . . . ? In morda kaka naša organizacija . . . ?

SLOVESNOST PRVEGA SV. OBHAJILA bo na PATERNALU 16. DECEMBRA ob 9.30 uri na Av. del Campo. Pripeljite prvoobhajance k spovedi 15. dec. ob 14 uri na Avalos 250.

PO ARGENTINI SEM IN TJA

Mrak je že zavijal deželo, ko se je sprožil naš auto nazaj proti Formozi. Krave na paši ob cesti med številnim drevjem so spominjale na večerno idilo, kakor živi v spominih na dom. Še večerni zvon bi se moral oglasiti in oznaniti zdravo Marijo . . . Pa ni bilo slišati zvona, le auto je brnel in naglo požiral pot. Saj je bila pred nami 90 km. dolga cesta.

Tako zelo je v nas vseh živelo občutje slovenskega večera, ko nas je zvon zbral od dela v domu, kjer smo poklekli in zmolili večerno molitev, da je nam vsem istočasno prišla misel, da bi zmolili rožni venec. Morda še nikdo ni tam po cesti molil rožnega venca in še manj slovenskega! . . .

Ko je umolknila naša molitev, so pripovedovale sestre pisane dogodke iz življenja in dela v Formozi, med otroki in med Indijanci. Posebno v Laishi je bilo od začetka premnogo presenečeni, ker sestre niso še umele govornice in ko deklice še niso poznale nobnega reda. Zgodilo se je neki dan, da pride mimo pod oknom indijanska ženska. Deklice so jo opazile skozi okno . . . Dve tri besede, katerih pomena sestre seveda niso umele . . . Malo spozvedov, nekaj namigov, in predno je sestra prav vedela kaj je, je bila že sama. Vse gojenke so jo popihale in je bilo opravka, predno so jih spet dobile in v red spravile . . . Sedaj se take reči seveda več ne dogode, a indijance so še vedno otroci narave in vedno užajajo kako tako, katere bi kdo najmanj pričakoval od njih.

nam kaj ne zmotilo našega teka. Pa ni bilo hudega.

Ne bila bi naša vožnja dovolj romantična, če bi Le guma je nekoliko popustila in dala šoferju nevspešnega posla, da je moral v temi spet spraviti v red kolesa. Ko je bila ura 23 smo že bili srečno na mestu. Brez zadržka je bilo treba hiteti v posteljo, da ne zasnim jutraj, kajti omnibus v Resistencijo odpotuje že ob 6 uri.

Tako sem moral 18. nov. kar hitro na noce. Po maši na prejš. da voz ne odide brez mene. Pa ni bilo take sile. Kamioni, volovske uprege s težkimi telegami so prihajale mimo. Šele čez celo uro čakanja smo odpravili spet na isti poti, koder sem se večeraj vozil.

Ko je vulkan zatobil za prihod v Laishi, kjer ima 10 minut odmora, se je vsula otroška drobnjad iz zavoda, da so me deklice skoraj nesle. Dana na mi je bila še cela ura, da sem se tam zadržal, kajti autobus je nekaj nakašal. Šele čez uro je šofer zatobil v znamenje, da odhajamo.

Spet smo se gneti dalje. Sonce je kurilo nad nami, motor pod nami in še treslo nas je, da je bilo kaj. Tako smo drveli skozi enolično pokrajino, polno mrav-

En Laishi, ter. Formosa, hay una misión franciscana, con colegios para niños y niñas de la tribu india "tobas". La misión tiene extensos bosques y campos para sustentar a los indígenas que tienen allí su trabajo y su pan.

Se ve en la foto la capilla al terminar el mes de María.

ljišč, sem pa tja kaka skupina dreves, čreda živine samotna domačija sredi praznega polja . . . Tako smo brzeli naprej in v kraju Irigoyen smo postali pred občestno kovačnico, kjer ima nek Bulgar tudi pivnico. Kaj je sedaj? Več kot eno uro so nas držali tam, dokler niso spravili v red mašine. Opazoval sem kovača in nisem se zmotil v oceni. Bil je naš človek, Slavonec, ki mi je povedal, da živi ne daleč od tam nek Slovenec "Francisco" v kraju Colorado, ki snada že v Colonia Zapallar. Ni mi bilo mogoče misliti na to, da bi ga obiskal. In še drugih rojakov nekaj živi tam. Poznani so mi družina Čufar, doma od Tolmina. Kdo ve, če se nisem peljal prav mimo njihove hiše?

Colonia Zapallar leži ob reki Bermejo. Čez njo nas je preveljal brod in nato je šla naša pot dalje do mesta Zapallar. Tisto uro bi morali mi biti že v Resistenciji, pa smo bili radi tolike zamude komaj na pol pota, tako da so prišli nam že naproti z drugim vozom v skrbeh, kaj se je zgodilo.

Sonce je žalo, da je bilo kaj. Ni čudno če je potnik, ki nas je čakal že več ur, slednjič poiskal senco in tamkaj zasopal in pozabil, da je naprej namenjen. Če bi ne mislil zanj njegov dobri znanec, ki je tamkaj v bližini nekaj delal, bi mož lahko spal do noči in še čez. Pol km za nami je že bil zaspanec, pa še se mu ni nič mudilo, ko smo ga čakali, tako da smo morali nazaj naproti . . .

Je nemarnih ljudi, kateri menijo, da morajo vedno drugi nanje čakati in jim ni nič zato, če morajo zavoljo njih v nevspešnost mnogi drugi. Osel je rekel: Kaj mene bria, če bo še rastle trava, kadar jaz crknem . . . Pa je mnogo ljudi, ki se drže te oslovske modrosti in nič ne računamo na to, da jih bo nemara jutri teplo prav tisto, s čemer so danes nadelžni drugim . . . Prav po svoje je zasopal v senci, kot mnoga zemljan, ki zadremle ob potu življenja in ga slednjič presenetli smrt, kakor je v evangeliju presenetil ženinov prihod onih pet devic, katere niso pravi čas mislile na olje za svoje svetilke. Ne samo vlak in omnibus človeka lahko zamudijo, ker je zasopal, temveč tudi dan prihoda večnega Sodnika bo marsikdo zamudil, ker v dremavosti nič ne misli, da bo prišla tista ura in je prav nič nima v računu tedaj, ko potrka na vrata in pokličejo človeka na tisto večno pot od koder se nihče ne vrne.

V RESISTENCIO.

Sama ravnina se je vlekla pred nami. Krasno polje je to, kadar ga zalije dež, a tožna pušča je v sončni vročini. Toda pridna roka in bistra glava že najde način, kako izkoristiti svet, katerega je menda Bog ustvaril zato, da bi na niem rastle bombaž. Ogromne planjave so bombažni nasadi, ki je značilna rastlina argentinskega Čaka, v katerega smo stonili, ko smo se nrepeljali čez reko Bermejo. Mesto Zapallar je namreč že v Čaku, 15 km daleč od reke Bermejo ob kateri je Colonia Zapallar.

Prav prijazen kraj je to. Ima kakih 7000 ljudi, največ seveda so travine in uradi. Da tja pride vlak, a le tovarni promet: dnevno pa ima dobro avtobusno zvezo v Resistencio in s Sáenz Peño, ki sta največji mesti v Čaku, skoro enako oddaljeni.

Nismo se dolgo zadržali. Treba je bilo hiteti, že je padal mrak, ko smo slednjič obstali v Resistenciji, ki je glavno mesto Čaka, moderno mesto z lepimi, širokimi ulicami, z obilno industrijo in vsemi posoji naprednega mesta, katere leži v središču bogatega ozemlja, ki prideluje bombaž, ima ogromne gozdove za gradbeni les, za kurjavo, za kemično industrijo. Dve železnici in reka Paraná ter avionska linija so žile, po katerih se pretaka hlačenje mesta in okolice. Iz neznatne vasi pred 20 leti je Resistencija danes že narastla na

40.000 prebivalcev, je sedež škofije in ima že tri župnije za dušno oskrbo prebivalstva ter poleg cele vrste ljudskih šol tudi normalko.

Kar k Pavletu Planinec sem krenil, k mojemu prve- mu argentinskemu znancu, kajti z njim sva prišla sku- paj v Argentino. On vodi tamkaj veliko pekarijo in poleg tega, da pozna vse naše ljudi, ima tudi auto, katerega je bilo meni še tisti večer treba, da vsaj ne- katere rojake naalo pozdravim.

Nič se ni začudil Pavle, ko sem stopil pred njega. Ve- del je iz mojega programa, da se vtegnem tamkaj pri- kazati, čeprav tega nisem imel napovedanega, ker je pač vedel, da nekod bom moral domov iz Formoze in vsa pota vozijo skozi Resistencijo.

Najprej sem imel skrb za vlak. Iz Corrientes od- dide vlak v nedeljo večer in me pripelje v Bs. Aires v torek dopoldne. Corrientes leži onstran reke Paraná, kakih 20 km višje. Do tja vozi brod in lanča iz Baran- queras, ki je pristanišče za Resistencijo, 10 km daleč v stran. V sedanjem času tehničnega napredka pa ni treba, da bi človek napravil sam tisto 30 km dolgo pot, kajti telefon sam to človeku napravi, in tako sem jaz kar poklical po telefonu in prosil dobrega prijatelja, ki ga tam imam, naj mi rezervira mesto v vlaku. Na- slednji dan pridem tja.

S Pavletom sva hitro obiskala še nekatere rojake in kar hitro je bilo dogovorjeno, da bomo naslednji dan, po maši napravili asado pri Sodii, ki ima kolarsko in kovaško delavnico na primernem kraju, kjer bomo lahko malo po naše napravili, in se spomnili katere iz semiških vinogradov v Beli Krajini, od koder je naj- več rojakov v Resistenciji.

In kje bom spal? Nisem hotel nadlegovati v župni- šču, a moral sem se iti predstaviti, ker bo jutri nedelja in je zato moja dolžnost, da se dam župniku na raz- polaso, če je kaj treba.

Kar z veseljem me je sprejel, me prosil, da bi prevzel deseto mašo in kar sam mi je tudi ponudil po- steljo. Še več, pripravil mi je tudi spirale za boj proti komarijem, kateri imajo v Resistenciji bojda svojo ob- ljubljeno deželo.

In kako greste v Buenos Aires?, me je vprašal.

Z vlakom iz Corrientes, sem odgovoril.

Ni modro, ker vas več stane in tudi ne pride naj- prej. Vozni red ne pomeni nič za vlak "correntino", ker je tako navajen na zamudo, da se ves svet čudi, kadar točno pride . . .

To sem mu lahko verjel, ker sem že sam skusil na mojem potu v Posadas, kamor smo prišli s triurno zamudo.

GORČICA IN "MOSTAZA"

Praktični nasvet župnikov, kateri mi je preskrbel tudi polovično vožnjo na vlaku F. C. Sta. Fe, je moj načrt spremeril, tako da sem odložil moj odhod iz Resi- stencije na ponedeljek zjutraj, tako da je bila nedelja cela moja. Kar obilo dela mi je dala. Farna in ško- fijska cerkev ima samo dva duhovnika, tako da je vedno dela še za tretjega, če od kod pride. Niti za brevir nisem dobil časa, ker je bilo v spovednici ves čas dela. Ko sem bil že pripravljen za pristojo k maši, sem še hotel pozvedeti če je med mašo pridiga.

Seveda je, mi odgovori strežnik.

Kdo bo pa pridigal, sem povprašal, ker ni bilo vi- deti nam nobenega duhovnika.

Vil mi gladko odreže fant.

Na, tu jo pa imaš. V škofijski cerkvi, pri veliki maši, pa me kar takole postavijo na prižnico! . . .

Še minuto časa sem si vzela, da sem vsaj evangelij pogledal. Bil je evangelij o gorčičnem zrnu. Hm, ne

La Señora Adela Zubiaga de Veniard, conociendo las necesidades materiales y morales de los Indios Tobas de Formosa, no obstante su modesta situación, prestó una ayuda muy eficaz al colegio de niñas tobas en Laisi. La capilla documenta los grandes méritos de ella con una placa re-

cordatoria al lado del portal.

Fué una madre modelo. Pasó a mejor vida el 30. de noviembre de 1944.

bo težko pridigati, ker ta evangelij je pripraven, toda, kako se reče "gorčica" po špansko? . . . Zastonj sem si lomil glavo. Ni mi prišla na misel beseda "mostaza" . . . Že je bil evangelij in že sem bil pred pridigo, a "mostaza" mi ni hotela priti od nikoder . . . Pa kaj bi si belil glave. Saj je jaz tako pri nobeni jedi ne rabim in še celo škoduje mi, in tako bom tudi pridigal brez te nevšečne besede! . . . Spomnil sem se na tiste ljudi, ki so kakor vrabci, kateri iščejo zavetje v vejah gorčičnega drevesa . . . Mnogi ljudje imajo vero samo zato, ker od nje pričakujejo kake časne koristi. Kako koristno priporočilo, dober zaslužek, pomoč v kakih zadevah ali pa v stiski . . . take in podobne okoliščine delajo iz njih kristjane.

Kadar pa pridejo časi, da ne potrebujejo duhovni- kove pomoči za svoje telesne potrebe; kadar pridejo med ljudi, kateri vere ne znajo ceniti in jo zato zani- čujejo kot nekaj nepotrebega; kadar jim njihovi opravki postavljajo kake težave za spolnievanje ni- hovih verskih dolžnosti, takrat "so jim pa farji odveč", takrat "je maša le nepotrebna zquba časa . . ."

Božje kraljestvo je kakor tisto gorčično drevo, ki iz malega semena zraste in daje zavetje, senco in streho, a le tistim, kateri iz vere žive in jo spolnujejo. Mnogi, premnogot so se odaljili od tega blagodejnega drevesa, zato zjublajo svoje življenje v prazen nič in so kakor tisti, ki veter lovi ali teka za mavrico, ki se mu vedno izmika . . . Kadar bo stopila pred njega vsa resničnost življenja in sama bridka smrt, bo kaj malo pomagano z besedo "mala suerte", s katero je s tako lahkoto preje mamil samega sebe in izbegaval stvarnost življenja.

Laže je bilo meni pridigati o gorčici, ne da bi spre- govoril besedo "mostaza", kakor pa bo nim, ki so ži- veli brez tistega drevesa, ki pomeni socialno in mo- ralno bogastvo božjega Kraljestva na zemlji, ki je sve- ta Katoliška Cerkev . . . Kadar žre vroče sonce ali kadar završi nevihta ali preti druga nevarnost, se za- teče ptica v zavetje močnega drevesa . . . Kam se bo pa zatekel zemljan, kadar bo nečloveška duša in ne- gova večnost začutila bližino prihajajoče božje jeze in smrtne roke? . . . Kadar se bodo odprla vrata več- nosti? . . .

V VESEL DRUŽBI

Po končani maši sem še pohitel na obisk do neka- terih rojakov, bolj odaljenih in nato pa kar tja, kjer nas je že čakalo kosilo. Ni se zbralo rojakov mnogo, ker jih tamkaj tudi ni, a večina je bila skupaj in dovolj zato, da se je kmalu oglasila tudi slovenska pesem. Eni Belokranici, drugi Tolminci, tretji Dolenici ali od koderkoli slovenske zemlje . . . Le škoda, da sem jaz moral kmalu odhiteti da obiščem dobrega prijatelja

v Corrientes. Pavle me je zategnil v Barranquero, kjer je že čakal brod, ki me je preložil v Corrientes za dve uri, da smo obnovili prijateljstvo, katero smo napravili pred leti v Puente del Inca.

Ko sem se vračal z mrakom se je ravno razhajala družba. Še enkrat smo sedli, še enkrat trčili in prigriznili in zapeli, potem je bilo treba pa res napraviti konec.

Naslednje jutro sem se udobno namestil na vlaku "santafecino". Cel dan smo jo pihali skozi prostrano polje in hvalili Boga, da je zamrežil sonce za precej gosto kopreno, ker sicer bi bila vožnja vroča kot žerjavica. Saj so prav tam najbolj vroči kraji republike.

Vlak teče dobršen kos po Čaku in zavije nato v prov. Santa Fe. Razlika je vidna seveda samo na zemljevidu, pa če dobro gledaš, opaziš nemara tudi mejnik, ki pravi, da je tam "límite". Dežela pa je vseskozi enakolična ravan. Včasih se gozd umakne praznemu polju, koder gospodarijo mravljinici. Tisti svet služi za živinorejo, ker je tam obilo paše v letih, kadar primerno dežuje. Vsekako so jako nestalni gospodarski življenjski pogoji v vseh tistih krajih. Bombaž je najprimernejša kultura za tam, ker zahteva malo vlage.

Koder je pa še gozd, pomeni dragocenost, posebno sedaj. Kebračo, ki je glavno drevo, je ne le najboljši gorivo, temveč je tudi dragocen industrijski les, ker pridelujejo iz njega tanin in še nekatere druge kemične produkte. V Villi Angeli, ki leži 50 km vstran na stranski progi ima tovarno tanina naš rojak Alfonz Kuhar.

Do Santa Fe je daleč 550 km. Od 7 ure do 14 smo robotali dalje. Charatav, La Sábara, Yantiacó, Garabata, Vera so se vrstile postaje. Mesto Reconquista ostane precej vstran na stranski progi. Tamkaj skozi gre tudi dnevno pulmar, ki veže Santa Fe z Resistencia, na pravilo, da malokdaj pride gladko skozi, tako da je mnogo bolj varno z vlakom, ki tudi rad kaj zamudi, toda le kako uro ne pa cel dan, kot se zradi včasih pulmaru, ki si noge polomi na slabi cesti, katero sedaj spravljajo v red.

Ob 14 uri pa je pred nami zazelenelo lepše polje. Ruiava enakoličnost prejšnje pokrajine se je umaknila

deželi, katera služi kot pšenično in rženo polje, a to leto je bila pšenica tako revna, da je menda niti želi niso. Tudi lan je bil tako siromašen, da mi je dalo mnogo posla, predno sem dogral, kaj je.

Do San Justo je tedaj že segla asfaltna cesta, ki nas je nato spremljala do Santa Fe, kamor smo privozili že z nočjo. Santa Fe je mesto mostov in železniških tirov, kamor koli greš, ti že prekrži pot kaka železnica ali most. Tam se prepletajo železnice FCCA, FCSFE, FCNA in FCCC. Vsaka od teh ima tudi svoje postaje, tako da je tam pravi voz.

Pa mene so tisti vozli malo zanimali. Zaspal sem in prepustil drugim naj vozijo kakor se jim zdi najbolj prav in so vozili dalje in dalje, tako da smo ob 4 zjutraj priidrli v Rosarijo, kjer sem pa kar na svojem mestu spal naprej, dokler me ni zbudil dan in je bila ura že 5. Ravno so odprli vrata pri naših sestrah v ul. Córdoba 1646, ko sem stopil na prag.

Predno pa je Rosario otresel zaspanca iz vseh oči, sem že sedel spet na vlaku, ki me je potegnil v Buenos Aires in ob 13 uri sem bil že v tiskarni, da takoj poskrbim za ureditev dela, ki je med tem zastalo.

Ko sem prišel domov sem se domislil na vlak "correntino", s katerim sem bil namenjen potovati. Ob 10 uri že bi imel biti v Buenosu. Kdo ve če je že prišel?

Ob 14 h sem zvedel, da ga še tedaj ni bilo. Šele ob 16 uri je pristokal na Čakarito. Tako da sem jaz le prav dobro zadel, kajti eno noč več sem v miru spal na posteli, 40 \$ manj me je vožnja stala, obiskal sem tudi sestre v Rosariju, imel oba dva dni sveto mašo in še 3 ure preje sem bil doma. Res je tudi "santafecino" počasen, a vseeno mnogo bolj nagel kot pa nadušljevi "correntino".

Pa naj pristavim še nekaj, da si ne bo kdo od "correntino" preveč slabo mislil: V kratkem bo odprt v Pasu de los Libres mednarodni most, ki bo zvezal to mesto z Uruquavano, onstran reke Uruquav. Čez most bo najbrže tekla tudi železnica in bo tedaj ta železna cesta postala mnogo bolj pomembna, ker homo po njej potoval lahko naravnost v Brazil. Tako da bo čez nekaj let najbrže tudi "correntino" postal bolj nagel in tudi bolj točen.

PISMO IZ STAREGA KRAJA

Prišlo 18/8. iz Domžal.

Linha moia Anica, Ivanka, Kati, Paulal Po dolgem času se je zobet vrnil srečni dan, da se zobet v duhu pogovarjam z Vami, in Vas prav prisrčno pozdravilam in poljubilam. Ne vem, kako bi nisala, da bi Vam moala opisati naše življenje v tem težkem položaju vojne. V prvi vrsti bom seveda pisala žalostno novice o naši zlati mami, ki smo jo izgubili za vedno. Umrla je 15. marca letos ob 9. uri zjutraj. Bila je do zadnjega tri zavesti; zadela jo je srčna kap. Bolna je bila že dve leti na ležalnicah, potem jo je pa udarec od bombardiranja Domžal 28. februarja spravil v grob.

Tisti dan nam ne bo pozabien strah in mislili smo, da bo sodni dan. Od postaje do pošte so vse hiše popolnoma požarane, mrtvih je bilo 12 oseb. Od ločtovega Francelca iz gostilne (bivši župan) je ubila ženo in hčerko. Pri nas je bilo 12 velikih šin pobitih, polovico opeke razbite. Otroci so bili pa ravno v šoli. Potem smo bili še dvakrat napadani. Stroje vlakov so stalno napadali, tako da se ni iz strahu nihče upal voziti z vlakom.

Železniške proge so bile vse razbite, posebno areniška proti Lesca. Proget je bil kar ukinjen. Bili smo stalno noškrat v kleti in ponoči smo tam tudi spali. Po tem strahu so se cele Domžale ven selile, vsak je šel kamor je pač vedel in vzel pohištvo s seboj ali kar je

pač moaal vzeti. Tudi jaz sem pobrala stvari in pohištvo in se preselila z otroci vred v Krfino pod Krumberk araščino v neko hišo. Nato smo se preselili nazaj v hišo, ker je občina dala ukaz, da nam bo nemška oblast hišo vzela in nastanila v njej vojaštvo. Tako smo bili dan za dnevom, uro za uro v večnem strahu. In tako, liube moie sestre, Vam pišem sledeča naprej od naše liube mame. Tudi od doma so se selili v Ban k Ivankinemu stricu, kjer ima mlin Petovarjev Cene, ki je bil izseljen na Bavarsko. Sina so mu pa ustrelili.

Vam je bilo dobro in tudi mi nismo bili ravno lačni, ali drugi tisoči so bili reveži, da se Bog usmili, kar so ljudje trpeli. Posebno ljudje v mestih, v Ljubljani. Mi na deželi smo si že poiskali. Jaz sem bila pa dvakrat na teden na kolesu in se vozila na kmatijske proste in zamenjat kakšno stvar, tako kot naš ata včasih v prvi svetovni vojni v Moravčah. Saj veš: štirje otroci, vedno je treba jesti, hrana in obleka, obutev, to je bilo vse na karte. Seveda je vsega manjkalo. Tudi sedaj še manika, pa se bo že uredilo, samo da je konec in da se popravi, kar je razbitega. Ferdo je vedno dober in skrben, vsak po svoje sva se trudila, da sva jih preživela. Sedaj je doma, 4 mesece brez službe, toda upam, da jo bo kmalu dobil. Praj je bil v Kamniku v pisarni Borze dela.

Vi ne veste, koliko naših dragih Slovencev so ob kole privezali in postre-

lili! Tudi v Domžalah smo to videli. Vmes je bil Jančotov iz gostilne iz Jarš, v Bečuniah Ančka: tam v samostanu je bilo Kristusovo trojenje naših ljudi in naprej od Kolmana so jih v enem jarku postrelili na stotine in stotine.

V Trziču je bilo enkrat obsojenih 32 Tržačanov na smrt, in jih je menda rešil Elzner in tako mu je to gotovo v dobro šteto. — Koliko so izselili in požgali hiš, posebno v hribih, tako da je ostalo ljudem le golo življenje. In sedaj se že vračajo nazaj na svoje domove; tudi Slokarjevi, Matičič iz Dolca in mnogo mnogo drugih. — No, sedaj po osvoboditvi grede Nemci isto pot. Iz Domžal jih je okrog 30 družin in odhajajo prav tako prazni kot so morali naši preje od doma. Viktor in Herman sta v ujetništvu, žene pa čakajo na isto usodo. Viktor ima tri otroke.

Francka je bila lansko leto na smrt bolna. Punčki sta obe veliki in ravno v nedeljo sta bili pri sv. obhajilu. Duhovnik g. Čantola iz Grobeli te lepo pozdravlja in je mnogo vorašal zate. Od mame imam spravljene štiri svilene rute, da bo ste imele za spomin.

Dekleva ata in mama sta še živa v Ljubljani. Tudi njima smo pošiljali hrane, drugače bi gotovo umrli.

Osolnikovi so vsi v Ljubljani. Janko, ki je zdravnik, je bil tudi dve leti v Dachau-u zaprt, veliko je prestal. Doma je ob vse prišel, ker so mu Nemci vse pobrali. Vaša sestra Mici.

Sporočamo tužno vest o smrti najinega očeta

JOŽEFA ANDERLIČ

in sestre

JOŽEFE, por. LIČEN.

Oče so imeli 68 let. Odpeljani so bili v taborišče v Nemčijo, kjer jih je rešila trpljenja in nadaljnih grozot v taborišču smrt.

Sestra pa je 38 letna zapustila že pred dvema leti to solzno dolino. Za rajnima žalujejo doma naxa mama, če so še živi in sstri Marija in Ida ter drugi sorodniki v Rihenberku. Sestra je zapustila 2 otroka, katerih večji ima 6 let.

Tukaj objokujeva očeta in sestro Pavla por. Vidmar in Amalija por. Ličen.

Maša za rajne bo na Paternalu, Av. del Campo 9. dec. ob 10 h.

Sporočamo vsem prijateljem, da ni več našega brata

JOŽKOTA VOVK

22. sept. 1943 je padel v Čavnu s pet sovaščani in 800 sotovariši kot žrtev za svobodo domovine.

Za rajnim žalujemo tukaj bratje Lojze, Polde in Rado.

Maša za rajnega bo na Paternalu 16. dec. ob 9.30 uri.

PISMO IZ FRANCIJE

Anton Birsa iz Rihenberka piše iz Aix Les Bains v Franciji, 29. sept. svaku Stanko Marc.

V Franciji je že 30 let z malim presledkom.

Najprej poroča o stiski, ki so jo tam prestali. Nato o dogodkih doma, kjer je bilo pa še dosti huje. Žena je bila doma 1943. Takrat so Italijani delali grozno. Vse mlade moške so odpeljali v Italijo. Nato je Italija padla. So prišli nato parin Nemci so vasi požigali in narod uničevali. Iz Vipavskega so odpeljali vse mlade in staro v Nemčijo. Moj oče in mati sta bila ranjena in bila v Gorici. Moj brat Maks mi je pisal, da so umrli v Nemčiji: Toni Pauletov, stric Dagolinov, Francka Kolončeva, Toni Verdjanščev iz Gete in še dosti drugih.

Tukaj v Franciji je več lagerjev Slovencev iz Primorskega. Veliko jih je pri Marseillu, ki so jih Amerikanci rešili na Sardiniji, kjer so bili zaprti. Našel sem Makselna Zvankovega, Poldeta Ančkinega, Petra Francinovega, Piščanca iz Cvetroža, in dosti drugih, ki jih ne poznam iz Rihenberka. Zvedel sem, da je tam 30 km proč sin tvojega brata Ernesta, pa ga nisem videl. Od enega iz Šmarj in enega iz Gaberja sem zvedel, da v Gaberju ni več ene hiše pokoncu, v Šmarjah vse požgano, da Branica Dolenja ni trpela, da v Rihenberku samo še grad stoji, drugo vse požgano.

Tukaj je 5000 izgnancev, ki čakajo rešitve.

Anton Birsa.

Sledi odlomek iz pisma njegove žene.

Draga Pavla in Herminija! (piše sestra Delca).

... Danes smo dobili pismo od matere. Dve leti nismo nič vedeli od nje... Hvala Bogu je še živa. Bila je v Nemčiji 17 mesecev. Prišla je domov, a doma ni. Samo zidi od hiše so še. Po 3 in 4 družine žive skupaj v vasi (Rihenberku)... Ne more se še iti domov, ki bi straxno rada šla. Tudi nam je pisala od Tončke, da je zgubila oba sina in je ona bolna. Sestra Pepka umrla že 2 leti od tega in Dagolinovi Malki povej, da je njena

je pustila dva otroka...

Delca.

Javljam vsem prijateljem in znancem, da je umrla

† AMALIA PRINCIC

doma iz Kozane v gor. Brdih.

30. sept. je zapustila to solzno dolino, v hiši, kjer je zadnje čase delala, v Instituto de Radiologia y Fisioterapia. Zdravniki so si prizadeali, da bi ji rešili življenje, a Bog je namenil drugače.

Na zadnjem potu na Čakarito so jo spremlili številni prijatelji in znanci. Maša zanjo je bila v Pl. Huincul 21. okt.

Za njo žaluje tukaj sestra Alojzija in svak Stanko ter nečakinja Hilda, doma pa mati in več bratov in sester.

Tem potom se zahvaljujem vsem, kateri so ji stregli v bolezni, zlasti gdčni. Blanquiti in vsem, kateri so se vdeležili pogreba.

Stanko Jakin.

PISMO OD DOMA

Prejela g. Fani Jamšek.

Čiginj 29. 7. 45. — Po dolgem času se zopet oglašim s pismom, ki bo šlo skozi ameriško komando. Mnogo Ti imam povedati od te strašne vojne.

Upam, da ste vidva s sinom zdrava in Ančka tudi. Tukaj v naši družini smo vsi ostali živi in zdravi, samo za sina Janka ne vem nič, od kar je bil preobrat. Takrat je bil vojak pri Nemcih. Druzi, ki so bili z njim, so se vsi oglasili in nekateri že domov prišli... Marija ne ve za svočera sina Leona že 4 leta. Pri Jugu v Rutih tudi ne vejo za Rudolfa, bo že dve leti, ko je bil v Rusiji. Jože je že prišel domov. Miha in Franca sta zdrava. Stric Jau mrl 1942.

Moj brat Andrej je umrl na Nemškem v internaciji. Umrlo jih je iz Čiginja 6. So moj brat, Luka Potokar, Ivanet Ličer, Jakov, Lambert, Pretovčev Zanut. Od žensk pa Viktorija Mlinarjeva, Dreica Mlinarjevega mlajša punca iz Volč Perejzova ta mala.

Tako vidiš draga moja, in še veliko jih bo manjkalo.

Tukaj imamo veliko draginjo, da se ne more nič kupiti. Živila dobimo 80 dka. moka na osebo, riža nič, pašte nič, soli 10 dkg, masti 10 dkg in še to ne vsak mesec. Na polju je pa velika suša. Krompir in fižol se suši. Moka se dobi na kontrabant po 100 lir kg. Za kmeta je malo boljše.

Za danes končam. Prav lepo pozdravim Tebe, sina, Ančko, Janeza in vse domače. Nešteto krat se vas spominjam v molitvi.

Pozdrave in poljubne od moje hčere. Pozdravlja vas tudi Marija Otilija mama. Z Bogom Tvoja Justina.

IZ DOBERDOBA

Gospa Olga Ferlolja por. Čehovin je dobila od bratrance dr. Danila Breziger

Žrtev vojne je postal tudi

† BORIS TROHA.

20 letni mladenič iz Zabelj na Vipavskem. Bil je odveden na Nemško, kjer je nadbudni mladenič ugasnil. Sporočilo so dobili stariši, ki žive tukaj, od starejšega sina, ki se nahaja v begunskem taborišču v Italiji.

† IVAN BOŽIČ, doma iz Ustra na Vipavskem je nepričakovano zapustil solzno dolino 10. okt. Zanašal se je na svoje zdravje in si ga ni dovolj čuval. Ko je sin Franc začel nenavadno hropenje očetovo je skušal takoj pomagati, a smrt je bila že na vratih.

† FRANC DOBRAVEC iz Zatolmina, poročen v Čiginju, je ostal v Nemčiji kot žrtev nacističnega nasilja. Maša za rajnega bo pri sv. Rozi ob 12 uri 16. dec.

pismo iz Malte, pisano 11/8/45. Dr. Danilo je vojni zdravnik v jugoslov. mornarici. Njegov brat dr. Milko Brezigar, je bil urednik Jutra, sedaj je v Rimu. Brat dr. Mirko Berziger je bil glavar v Šiški. Rojeni so bili v Doberdoku pri Balotovih.

Podamo nekatere podatke iz pisma:

Tu na Malti sem že eno leto. Prestali smo mnogo hudega. Najprej sem bil nemški ujetnik, nato so me imeli zaprtega Italijani. Nato sva se z Milkotom skrivala skoro eno leto no Rimu, dokler naju niso rešili zavezniki. Tedaj sem vstopil v nočo mornarico.

Sedaj, na željo mame in žene, odhajam domov. Kaj me tam čaka je veliko vprašanje, ali jaz sem potikanja po svetu sit. Doma so mama, Jože in Mila, dalje Mirko z družino, Milkotova žena in moja žena...

Kako je s Tvojimi vem malo. L. 1943 sem bil en dan v Trstu, ko sva z Milkotom bežala iz Ljubljane. Govoril sem z Lojzetom, ki je z družino v Trstu. Evgen je v Doberdoku...

Žalostna je usoda družin in vsega slovenskega naroda, in še ni videti konca. Vsi pravimo: Blagor Vam, ki niste videli in doživeli tega grota... Kako je s Tehoi? Kaj je s Srečkotom?...

Meni ni treba pisati, ker orem od tu in v Jugoslavijo, pa bo kar bo

Danilo.

IZ KOROŠKEGA

Gdčna. Micka Lučovnik iz Roža je dobila vesti skozi Švico od sestre.

Tu v Evropi je strošno žalostno. Se vedno me nepopisno boli zaupa naše dobre mamice. Pa, kaj zanjo je bilo tako prav in to nas tolaži, ki imamo vero. Sestra Kristina je bila pri njej. Sedaj ne dela več v Celovcu. Jaz sem nameravala iti domov. Pa mi je Kristina odsvetovala.

Ne moreš si misliti kakšno nasilje so Nemci vršili v Avstriji. Tako bi se mi lahko zgodilo, da bi me na potu domov kar zajeli in me vlekli v kako vojno fabriko, in če bi se kaj upirala njihovim nasilnostim in nedostojnim zahtevam, bi me spravili v kako koncentracijsko taborišče.

Pismo rabi 2 meseca, da pride domov. Deželo imajo zasedeno sedaj štirje in je bolj težko priti iz ene cone v drugo kot pa čez državno mejo. Dunaj je brez plina in premoča in vodo imajo šele nekaj dni svet v vodovodu.

Tukaj v Švici smo si sicer morali marsikaj odreči, a se je živelo. Tudi ta zima bo še pomanjkanje, posebno premoča, pa bomo že prestali. Tvoja sestra.

UN POCO DE HISTORIA

(Continuación)

En sus incursiones, siempre muy rápidas, llegaron hasta Goricia y Carintia, retirándose luego rápidamente arrasando y quemando todo en su camino, ya que la fe de Mahoma les enseñaba que matar, maltratar y hacer daño a los cristianos es obra grata a Alah.

Cuando se acercaba el peligro, se daba en seguida la señal a todo el país mediante grandes fogatas, ubicadas en montañas determinadas, donde siempre se tenían preparadas hogueras con uno encargado de prenderle fuego, ni bien viera la misma señal convenida en las montañas más cercanas a las regiones turcas. La gente se reunía en seguida con todos sus bienes en los fortines (tabor) que tenían preparados para tal caso mayormente en derredor de las iglesias, colocadas en lugares estratégicos.

Tanta fué la angustia de aquellos tiempos que en 1474, en vista de que los Habsburgos no podían organizar una defensa eficaz, dirigieron las autoridades eslovenas de Ljubljana una carta al Papa implorando ayuda de toda la Cristiandad, describiendo la situación desesperante de la gente.

Hoy todavía viven en la memoria de los pueblos recuerdos de batallas con los turcos, de luchas heroicas en la defensa de los fortines y de triunfos sobre el invasor. Muchas iglesias, convertidas en fortines, quedaron luego como famosos santuarios por la ayuda potente que la Virgen brindó milagrosamente al pueblo que recurrió allí en busca de protección divina.

La invasión más horrible fué en 1478, cuando despolblaron los turcos grandes parte de Eslovenia llevándose hasta 50.000 personas a la esclavitud. Pero ni esa vez ni nunca han podido entrar ni en Ljubljana ni en Maribor ni en Goricia, ya que allí se reunió siempre elemento, capaz de defensa suficiente detrás de los muros, construídos con tal fin.

Desde 1494 cesaron las incursiones turcas por una temporada, pero se repitieron 50 años más tarde, pero ya no con la frecuencia ni horrores de antes. Recién la derrota turca en Viena (1689) terminó definitivamente con el horror turco.

LAS GUERRAS CAMPESINAS

En vista de que la aristocracia germana, administradora del país, era incapaz para la defensa contra los turcos, pero muy solícita e injusta en cobrar al pobre campesino los impuestos y los diezmos, decidió la gente librarse primero de sus odiados amos, intrusos por los Habsburgos, y luego asegurarse contra los turcos.

"Por los derechos antiguos" (V boj za staro pravdo) fué la consigna, dada en 1478 en Carintia, levantando en 1515 a toda Eslovenia. Claro que el campesino con palos

po naši zemlji.

Zopet stezajo zemlje lačni tujci svoje grabežljive roke

y herramientas no pudo contra el ejército, armado con sables, lanzas y corazas. Al aparecer los cañones sucumbió el ejército improvisado frente a los regimientos imperiales.

En 1573 e levantó otra vez toda Eslovenia contra los inconsiderados opresores, más odiados que los mismos turcos, pues estos venían devastando, pero luego desaparecieron, mientras que los condes y señores, bien seguros y cómodos en sus castillos inaccesibles, seguían oprimiendo al indefenso campesino.

También ese levantamiento, organizado junto con los Croatas ha tenido un fin trágico, pero contribuyó por lo menos a despertar la conciencia de los responsables; luego siguió un cambio de la situación jurídica y social del campesino, hasta entonces casi esclavo de su señor feudal.

EL PROTESTANTISMO EN ESLOVENIA

Es natural que la indisposición del pueblo contra los gobernantes favoreció también la entrada de nuevas ideas religiosas, que coincidieron con esa época.

Las nuevas ideas religiosas aprovecharon especialmente la voz por los derechos del pueblo, de reemplazar el idioma imperial germano con el idioma del pueblo.

Primos Trubar fué quien importó las nuevas ideas a Eslovenia, apostatando de la Iglesia Católica en 1530; publicó el primer catecismo esloveno en 1551.

Este hecho es significativo, porque dió principio al libro esloveno, ya que inmediatamente le siguieron también los libros religiosos católicos y pronto también la traducción completa de la Biblia protestante por Dalmatin (1584).

La población urbana se entusiasmó con el protestantismo pero el campesino reaccionó pronto. Puesto que los Habsburgos, fieles a la Iglesia Católica, aplicaron el principio protestante, de que le corresponde al príncipe, determinar la religión de sus súbditos, volvió todo el pueblo al Catolicismo después de 100 años de confusión.

El nombre de Primos Trubar figura entre los más destacados en la historia eslovena también por ser autor de la primera gramática eslovena.

De parte católica la figura que sobresale con sus enormes méritos para los eslovenos es el obispo de Ljubljana Tomás Hren, nacido en Ljubljana 1560.

En esa época se fundó la primera imprenta eslovena (1575, Mandel) también en Ljubljana, facilitando así el progreso al libro esloveno. Salieron entonces también dos vocabularios: esloveno-italiano y esloveno-alemán. Abundan los devocionarios y sermones dominicales con cantos religiosos.

Notable para la historia de Eslovenia es el año 1628, pues significa el fin del protestantismo y también la expulsión de los judíos de todas las regiones eslovenas, que luego quedaron libres para siempre del problema judío. Tal medida fué tomada contra ellos por haber sido acusados de prestar ayuda a los protestantes, de colaborar con los turcos y más todavía por los crímenes que cometían en los comercios.

ESLOVENIA Y LOS HABSBURGOS.

Desde los tiempos de Carlomagno quedaron incluidos los países eslovenos en el Imperio Romanogermano. A consecuencia de la anarquía del siglo VIII, quedó casi deshecha la unidad del Imperio. Los eslovenos aprovecharon el momento para documentar su tendencia, de agruparse con los demás pueblos de raza eslava. Fué el rey checo Otocar II que logró renovar el reino de Samo (623-58) pero fué tan solo por 20 años (de 1258-78). Derrotado él por Rodolfo de Habsburgo y muerto en el campo de batalla quedó por segunda vez anulada la aspiración de la unión checo-eslovena.

El año 1278 significa por lo tanto incorporación definitiva de los países eslovenos bajo el cetro de los Habsburgos, que desde esta fecha empezaron a concentrar en su poder las regiones eslovenas de las cuales la última fué Trieste en 1382. Con los Habsburgos quedaron con pequeñas interrupciones hasta 1918.

El Imperio Austro-Húngaro se formaba gradualmente. Rodolfo de Habsburgo fué emperador del Imperio Romano-Germano, que se desmoronó con la entrada del protestantismo. Austria, separándose de Alemania, continuó la universalidad medioeval con un estado común de varias razas y pueblos.

Tres veces se repitió todavía la tentativa eslovena de desligarse de la formación estatal de los germánicos Habsburgos. La primera, fué la que concibieron los Condes de Celje, fracasando con la muerte del último de ellos (1456) teniendo un epílogo en la aparición del rey húngaro Korvin, el cual entró en la parte de la herencia de los Condes de Celje. En los pocos años de su dominación conquistó tales simpatías que quedó en el recuerdo del pueblo como el ideal del reinado de justicia y de paz con el nombre "Rey Matías" (Kralj Matjaž). Ese idilio, en la época de terribles invasiones turcas, se acabó con la guerra entre el emperador Federico I y el rey húngaro Matías Korvin. Federico Triunfó, pero el país quedó en una situación desesperante que llevó a la segunda tentativa de desligarse de los Habsburgos, que fueron las ya mencionadas guerras campesinas, que, por causa del peligro turco, no dieron tampoco por resultado la independencia reclamada.

En vista de la situación internacional renunciaron entonces los eslovenos a sus ideales nacionales luego de haber conseguido mejor protección, más justicia social y también más independencia política, manifiesta especialmente en la fundación del obispado esloveno en Ljubljana 1461. Carintia, dependiente de Salzburgo, recibe su propio obispo en Krka ("Krska škofija"), Estiria halla su centro religioso en San Andrés en el valle de Lavud ("Lavantinska škofija").

También el patriarcado de Aquilea se va desmoronando bajo la presión de Venecia. Los países eslovenos gozan de su autonomía en dos arquidiaconados: uno con sede en Cedad (Cividale) y otro en la misma Aquilea (Oglej). Trst (Trieste) tiene su sede obispal desde tiempos antiquísimos.

En tal forma fué asegurado el derecho político y religiosos a las regiones eslovenas que luego contribuyeron con sus mejores esfuerzos para la lucha común contra los Turcos, enemigos de toda la Cristiandad.

Por la tercera vez se prestó a los eslovenos la oportunidad de levantarse contra los Habsburgos en los tiempos de Napoleón, que con tal fin formó la Iliria. (1809).

Una fecha significativa en el transcurso de la dominación de los Habsburgos en Eslovenia es el año 1712. Ese siglo, bastante abundante en acontecimientos importantes para la formación de la cultura eslovena, pero poco notable para la política brinda un dato bien demostrativo de la aspiración eslovena hacia la unión con los demás yugoslavos. En el año 1712, formuló el Congreso Croata la decisión, de aceptar por rey croata solo aquel Habsburgo que será a la vez emperador de los eslovenos.

LA REVOLUCION FRANCESA

alcanzó con sus olas también los países eslovenos. El feudalismo, un poco mitigado ya por las revoluciones campesinas, tuvo que renunciar más todavía a sus despóticos derechos. Una figura luminosa en aquella época es la emperatriz María Teresa, documentando su corazón comprensivo. Ella redujo al mínimo la esclavitud del campesino en 1775. Su hijo José II completó dicha obra con una ley en 1782, con la cual fué abolida toda clase de obligaciones personales del campesino para con el señor feudal.

El desarrollo completo de la individualidad nacional eslovena en lo político y cultural la trajo el siglo XIX. Napoleón, triunfando sobre Austria, accedió en seguida a la aspiración eslovena y formó el estado común de los eslovenos y croatas denominándolo con el nombre antiguo de Iliria, que vio nacer el año 1809. La capital fué Ljubljana que tam-

bién vió realizada la reclamación eslovena de un establecimiento universitario esloveno.

Grandes fueron los proyectos de los contemporáneos próceres eslovenos (Vodnik, Zois, Pohlin), pero antes de ver realizada ni siquiera la unión administrativa de todas las provincias eslovenas en la Iliria yugoslava, se desmoronó la Europa de Napoleón. Así que Iliria no tuvo más que 4 años de duración, volviendo otra vez todos los países eslovenos bajo el cetro de los Habsburgos.

LA LUCHA PARLAMENTARIA

Pero ellos no han comprendido su misión. Mientras que se consolidaba cada vez más la conciencia nacional de los pueblos eslavos de su imperio, se oponían más los del habla alemana en conceder la igualdad de derechos a otros idiomas del Imperio Austro-Húngaro. Siguió una confrontación de los pueblos eslavos unidos contra el bloque germanohúngaro. Los eslovenos y los checos encabezaban este bloque que representaba más de a mitad numérica del imperio.

En el año 1848 se declaró una cruel revolución que dió origen a una larga lucha de los pueblos eslavos que reclamaban la federación de Austria. Cada pueblo eslavo reclamaba para sí su estado federal en los límites de la monarquía. Pero cuanto más se empeñaban los líderes eslovenos, para reunir en una sola provincia eslovena las regiones de esta habla, tanto mayor fué la oposición de los alemanes en Carintia y Estiria, provincias que tenían una tercera parte de población eslovena. Por otro lado aprovecharon los elementos de habla alemana también el elemento italiano de Trieste, creando en el litoral esloveno tirantes nacionales.

Se vió frustrado así el plan de la Eslovenia Unida y de la universidad eslovena, pero el esloveno alcanzó por lo menos independencia cultural en la enseñanza primaria y mas tarde también en la secundaria, derecho de su habla en la oficina y en los tribunales e igualdad ante el derecho.

Pero fué demasiado pelear contra la empecinada resistencia germana a cada paso. En vista de que el ideal de la Eslovenia Unida bajo el imperio de los Habsburgos quedó siempre como utopía, iba preparándose, lo que trajo la guerra de 1914, el fin de Austrohungria y el nacimiento de Yugoslavia, estado común de todos los yugoslavos: eslovenos, croatas y serbios.

Tampoco esa vez el ideal fué cumplido. La tercera parte de Eslovenia con Trieste y Goricia fué entregada a Italia como premio por la alianza. Buena parte de Carintia quedó con Austria, un trozo también con Hungría.

Tenemos esperanza de que la paz, que ha de terminar la confusión actual haga realidad el sueño de todos los eslovenos: La Eslovenia íntegra unida en una Gran Yugoslavia.

Nekaj obrazov avežanedskega mladinskega zbora ob priliki izleta v Tigré na državni praznik 9 de Julio.

SNOPARJI NA KRASU

(KRALJ MATJAŽ V NAŠIH SRCIH!)

Slika iz žalostnih časov, ko so "kuturonosci" širili svojo prosveto po naših slovenskih krajih.

Pozorišče: Vas na tržaškem Krasu.

Osebe: Slovenska učiteljica
 Fašist Colautti
 Jože mož in žena
 Milka
 Martín, kmet
 Tomáž, Milkin oče
 Fantje: Tone, Janez, Lojze, Tine
 dečki, deklice, pevci.

1. PRIZOR.

V ozadju kmečka hiša. Pred njo sedi stari Tomáž, ves zamišljen, in kadi pipo. Z leve prideta učiteljica in fašist, razgovarjajač se.

Fašist: Vidite, gospodična! Meni osebno bi bilo zelo žal, če bi to imelo za Vas slabe posledice. Dobro veste, da Vas zelo cenim in, ne smete biti hudi, če Vam priznam, da čutim do Vas posebno simpatijo.

Učiteljica: Prevelika čast zamé, ki je ne zaslužim.

Fašist: Vi jo zaslužite! A jaz bi se čutil še mnogo bolj počaščenega, če bi Vi hoteli poslušati moje nasvete. V Vaši šoli niti en otrok ni vpisan v našo deško organizacijo "Balilla". Vi se ne morete izgovarjati, da ne bi mogli doseči uspehov, če bi zares hoteli. Vaša inteligenca, Vaša priljubljenost med ljudmi! — To sta činitelja, ki pričata danes proti Vam.

Učiteljica: Ali, gospod Colautti, jaz otrok vendar ne morem prisiliti, da se vpišejo, če nočejo in če njih stariši miso zato!

Fašist: Prisiliti! Kdo govori o tem, da bi jih prisilili. Nam fašistom vedno očitata, da smo za uporabo sile. Sila je v naših rokah. Ali mi smo velikodušni. Nočemo uporabljati sile, če se naši nameni dadó na drug način doseči. Vendar Vam stojé na razpolago še mnoga druga sredstva. Če taka simpatična oseba, kakor Vi, hoče nekaj doseči, če hoče, pravim, najde tudi način, da premaga odpor. Če hočete, boste znali otroke in njih stariše pregovoriti!

Učiteljica: Vi povzdigujete moje vrline, da povečate mojo odgovornost v zadevi, v kateri sem jaz v resnici popolnoma brez moči. Sicer pa, da vidite mojo dobro voljo, Vam predlagam sledeče: Pojdiva skupaj od hiše do hiše, da vidite, kakšen je poolžaj. Morda imate Vi več uspeha, kakor pa jaz.

Fašist: Dobro! Sprejeto!

Učiteljica: Kar pri tej hiši začnimo, če Vam je prav.

Fašist: Prav! (se obrne do Tomáža) Dober dan, oče!

Učiteljica: (istočasno) Dober dan, oče Tomáž!

Tomáž (vzame pipo iz ust, pogleda zdaj učiteljico, zdaj fašista, v zadregi): Bog daj, Bog daj, dober dan!

Fašist: Ali je kaj otrok pri Vaši hiši?

Učiteljica (ko jo Tomáž nekam nerodno gleda): Trije šolarji so tu doma.

Tomáž (ne ve zakaj gre): Tako bo nekam, da, da trije naši hodijo k Vam v šolo: Pepček, ta starejši, Tončka, pa Marica. Ali so kaj naredili?

2. PRIZOR.

Milka (pride izza hiše, vidi se, da je pri pranju perila; v začetku neopazno prisluškuje razgovoru).

Učiteljica: Ne, ne, oče! Prav pridni so vsi trije.

Fašist: Veste, midva sva prišla, da vpiševa Vaše otroke

v naše mladinske organizacije. Dečke v "Balilla", deklice pa v "Piccole Italiane".

Tomáž: (delá se, da ne razumé): Balilla? Kaj je to kakšna nova bratovščina?

Fašist: Naš "duce" *) hoče, da so tudi otroci že deležni sadov naše kulture, zato želi, da se povsod, po mestih in po vaseh ustanovijo organizacije, ki naj dopolnjujejo in izpolnjujejo to, česar jim šola sama ne more dati. Pri vseh slovesnostih morajo potem otroci nastopati v posebnih krojih, kar jim bo v največje veselje in Vam v čast in ponos.

Tomáž: Kaj v posebnih krojih? To pa stane denar in mi smo ubogi!

Fašist: Ne bojte se stroškov! Naš modri "duce" je vse to že predvidel. Vsi otroci dobijo kroje, prav lepe, nove kroje zastonj. — Kako bodo veseli in kako se bo lo v njih postavljali!

Tomáž: No. Če nič ne stane, jih pa kar vpišite!

Milka (stopi odločno, med nje): Oče, hodite tako dobri in pustite stvari, ki jih ne razumete! (Fašistu) Otroci so moji, nad njimi niti moj oče nimajo pravic! Dokler pa sem jaz živa, moji otroci ne bodo fašisti!

Fašist (presenečen): Ali gospa! — — —

Milka (ga brezobzirno prekine): Kaj "gospa"! Priprósta kmetica sem, a svojih otrok si ne dam ukrasti. Moji otroci ostanejo Slovenci, kakor sva midva z možem Slovenca!

Fašist: Prosim, gospa! — — —

Milka (ga prekine): Če Vam morem ustreči v drugi zadevi, povejte! Glede otrok pa nobene besede nočem več slišati!

Fašist (učiteljici): Skušajte vendar pomiriti to gospo in ji dopovedati — — —

Milka (mu seže v besedo): Nihče mi ne bo ničesar dopovedal v zadevah, ki se tičejo moje družine. Gospodično spoštujem in jo imamo vsi radi, ali kakor hitro bi nam hotela kaj takega dopovedati, kar je proti naši vesti, bi bilo med nami končaró!

Učiteljica (fašistu): Gospod Colautti! Mislim, da sva tu že opravila. Če Vam je prav, pojdiva naprej!

Fašist: Pa pojdimo! (Poparjen, a vendar nekoliko grozeče): Radi Vas upam, da bom imel pri drugih hišah več uspeha nego pri tej zagrizeni ženski. (Oba odideta proti desni).

3. PRIZOR.

Za kulisami se sliši fantovski zbor "Oblaki so rdeči". Na odru Tomáž in Milka sama.

Milka (očetu): Ali oče! Kmalu bi mi bili otroke zabarantali tem grdim, črnim snoparjem!

Tomáž: Milka, tako malo poznaš svojega očeta. Delal sem se otročjega, da se ga na lep način odkrižam. Včasih se s prekanjenostjo več doseže kakor pa če človek ima srce na jeziku!

Milka: Jaz pri njih ne morem in ne morem! Tudi Vi ste vedno pravili: Rajši lačni po svetu, kakor pa da izdamo naš narod!

Tomáž: Tako je Milka. Ne bo dolgo, pa bomo šli zares od svoje zemlje radi teh lačnih in hudobnih tujcev.

Milka: Naj bó, če je božja volja, da moramo trpeti. Ali otroci so moji in jih ne dam in ne dam potučiti! (Se joče bridkó).

*) Izgovarjaj "duče"!

4. PRIZOR.

Prejšnja. Fantje pridejo z desne prepevajoč. Med tem prizorom pridejo še razni dečki na oder z desne in z leve, ki z drugimi tvorijo razne skupine. Vsi se razgovarjajo živahno med seboj. Ko končajo kitico:

Tone (Tomažu in Milki): Kdo pa je ta le škric, ki hodi z naše gospodično po vasi. Pravijo, da sta bila najprej pri Vas.

Milka: Kaj jaz vem, kdo je. Fašist je, pa otroke vpisuje v "Balilla".

Janez: Pa Vi ste svoje vpisali?

Milka: Kako moreš kaj takega samo vprašati! Janez, ne žali naše hiše!

Janez: Ne bodite hudi! V takih časih, kakor jih danes doživljamo! — Pa vsi vemó, da ste pri Vaši hiši pravi in pošteni Slovenci.

Lojze (fantom): Veste kaj, fantje? Pojmo za njimi prepevat, da škrica dražimo. (*proti dečkóm*) Ti pa, Narte, beži po svojega brata, da nam pride pomagat, pa ti, Drejšček tudi po svojega!

Tine: Vi pa, otroci, pojdite po hišah opozorit ljudi še pred fašistom, da ne bodo svojih otrok vpisali.

Prvi deček: Pojdimo, to mu bomo ponagajali!

Drugi deček: Hitimo! To ga bo jezilo snoparja!

Tretji deček: Laški fakin! Misli, da smo Slovenci kar tako!

Tone: Počakajte pobje! Naj se zaprejo v hiše, kakor da jih ni doma, ali pa naj gredó kam, da jih škric ne najde doma!

Vsi dečki: Bodite brez skrbi! Mu že zagodemo! Že dobro, že dobro! (*tečejo na vse strani in kažejo s kretnjami svoje navdušenje*).

Tomaž: Ah, ta mladina! Saj sem vas vesel, le pametni bodite, da iz tega ne nastane še kaj hujšega!

Milka: Človeka kar prevzame, ko vidi to navdušenje naših otrok. (*Gleda nekóliko za dečki in za odhajajočimi fanti, potem gre za hišo na svoje delo*).

Fantje se med tem postavijo v krog in zapoje "Ko so fantje" in se počasi spravijo v vrsto, da gredó proti desni z odra.

5. PRIZOR.

Tomaž, kasneje Jože, Martin.

Tomaž (*vstane počasi in gre proti hišnim vratom*). Na pragu se ustavi in gleda proti desni, odkoder se prikažeta Jože in Martin. Prvi s koso, drugi z vilami ali podobnim kmečkim orožjem).

Jože (nese koso mimo Tomaža v hišo in se takoj vrne): Oče, kje pa je Milka?

Martin (odloži vile): Smo slišali, da ste imeli visok obisk!

Tomaž (Jožetu): Tam le za hišo obeša menda perilo. (*Martinu*) Tak le laški škric (*vzame pipo iz ust in pljune pred se*) hodi že spet po vasi.

Jože (gre za hišo).

Martin: Kadarkoli pride tak le črnuh v vas. prinese vselej nesrečo!

Tomaž: Vsako škodljivo golazen v zemlji pokonča huda zima. Proti tem kobilicam mora priti posebna kuga, da se jih rešimo! Bog se nas usmili!

6. PRIZOR.

Tomaž, Martin. — Izza hiše prideta Jože in Milka, živahno razgovarjajoč se.

Jože: Oni imajo pač svoje načrte, kako bi vso to našo zemljo poitalijančili. Ali se jim mi vdamo, ali pa moramo od tod!

Milka (v jok): Kakšna krivica! Če je Bog v nebesih, ne sme pustiti, da z nami tako postopajo!

Tomaž: Milka, Milka! Kako moreš tako govoriti? Je!

Je! Bog v nebesih in On vidi tudi našo žalost! Le On ve, zakaj mora tako biti. Potrpimo! Vse bo še dobro! Bog nam bo pa dal moči, da vse prenesemo in On bo našo žalost spremenil v veselje!

Martin: Potrpimo! Potrpimo! (*z grenkostíjo*) Lepo je reči "potrpimo"! Ali med tem nam ti hudiči kvarijo našo mladino! — Naše fante mami denar v to prekleto milico. — Doma revščina, — dela nikjer! — Če nisi vpisan v njih sindikatih, so ti vsa vrata zaprta! — Našim dekletom povsod nastavljajo ti obliznjeni južnjakarji. Punce pa, če niso prav trdne, kaj rade vidijo, da se jim takle potepin dobrika!

Jože: Res je! To je velika naša skrb, očetov in mater! Kaj bo z našimi otroci?

Milka: Bog ve, ali še bo kdo dal pregovoriti, da vpiše svoje otroke v te njih "balile" in "piccole Italiane"?

Jože: Kolikor jaz poznam svoje sovaščane, bo škric odšel s praznimi rokami.

Tomaž: Potem pa zgubimo našo dobro učiteljico. Slovenske ne dobimo več! Na stotine lačnih Italijank že čaka na nameščenja v naših krajih. Kdo bo potem naše otroke učil?

Jože: To je res! Ali izhoda za enkrat ne vidim iz te zagate? Naši predniki tudi niso imeli šol in vendar so bili Slovenci in so nam zapustili naš jezik, našo kulturo, našo vero, zaklade, ki takih nimajo drugi narodi v takšni meri, našo vztrajno delavnost, našo neugasljivo žejo po znanju, našo slovensko samozavest.

Martin: Zato nas morajo Italijani poniževati, izpodkopavati tla naši samozavesti, nas potisniti nazaj v naši prosveti. To je v njihovih načrtih. Zato morajo proč najprej vsi naši izobraženci, da ostanemo čreda brez pastirjev, voditeljev. Če so državni nastavljenjci, hajd z njimi v laške pokrajine, kjer so manj nevarni. Če ni drugače, jih spravijo čez mejo. Za take, ki so gospodarsko dovolj neodvisni, imajo dovolj fašističnih načinov na razpolago, da se jih slednjič le odkrižajo.

Milka: Ubogi naši ljudje! Mi niti ne vemo, koliko morajo drugi trpeti. Le svoje bridkosti vidimo!

Martin: Tako smo zgubili naše sodnike. Če iščeš svojo pravico, ti jo deli tujec, ki tvojega jezika ne razume, ki tvojo kri sovraži. Kakšna bo taka pravica? Vzeli so nam naše župane in naše občinsko premoženje zapravljajo "zaslužni" pretepači in zločinci. Na vrsto so prišli naši učitelji, da se more uspešno "prenoviti" šolski pouk "odrešenih" otrok. Saj že sedaj ne morejo ti ubogi učitelji bogvekak storiti, ko je itak ves pouk le v laščini. Ali tudi to je Lahom še preveč, da so srca teh učiteljev in učiteljic slovenska.

Milka: Tako mi je žal za našo učiteljico. Prav gotovo bo morala proč. Pa bi bilo morda le boljše, če bi nekaj otrok kar tako, radi lepšega, vpisali v te le njihove organizacije.

Jože: Kaj?! Tega pa nikoli! Da bi se še kesala svojega poštenega dejanja? Iskrenost slovenskega materinega srca? Veš, da je po tebi spregovorila tista božja iskra, ki ji pravijo na razne načine, ali je na vse zadnje božji glas naše vesti?

Martin: Tako le navidezno vdajanje nič ne korsiti in bi nas v očeh naših sovražnikov le ponižalo.

Jože: Naša učiteljica bi prej ali slej svojo službo vseeno zgubila! Nič bi ji ne koristilo. K večjemu bi zavlekli končno odločitev teh podlih hinavcev za nekaj mesecev! Pred svetom bi se pa bahali, da smo prostovoljno in drage volje izbrali laško kulturo in zavrgli svoje barbarstvo itd.

Martin: Tudi zanjo bo boljše, da se čim prej reši te službe, ki je zanjo pravo suženjstvo.

Tomaž: Prav imata! Težje bo nam radi naših otrok. Nje pa Bog ne bo zapustil, ker je pošteno in zavedno dekle. V naših srcih si bo pa ohranila za vselej svoj koticček.

Martin: Res je. Zato jo imajo tudi otroci vsi radi in jo spoštujejo povsod, koder je služila. — Ali veste, kaj mi je naš "gospod" potožil? Prav potrt je v zadnjem času.

Milka: Ali še ni poln naš kelih trpljenja?

Martin: Povedali so mu, da se izdelujejo v Rimu načrti, kako bi vse naše posojilnice in zadruga zasedli in vničili. Potem pa pridejo na vrsto še naša prosvetna društva.

Tomaž: Na razvalinah naših domov hočejo graditi templje svoje laške lažikulture. Prokletstvo vsega sveta bo njih delež!

7. PRIZOR.

Vsi prejšnji; dečki pritečejo z raznih strani, a ne vsi na enkrat.

Prvi deček: Tako smo tekli. Še pred fašistom smo bili po vseh hišah.

Drugi deček: Vsem smo povedali, naj se skrijejo, pa naj gredo iz hiš.

Tretji deček: Da ne smejo otrok vpisati ne v "balile" ne v "Piccole italiane"!

Prvi deček: Samo Špélin Tone je ta malega Joška vpisal.

Drugi deček: Pa še on ga je samo zato, ker mu je snopar grozil,

Tretji deček: da bo ob službo, če ga ne vpiše.

Martin: Taka je snoparska navada! Seveda bodo rekli, da je Tone iz samega navdušenja za novo "patrijo" vpisal. Radi tiste uborne plače, ki mu ne da ne živeti, ne umreti, ubogi železničar, mora hudiču dušo prodati!

Jože: Pa drugih otrok se prav zares ni vpisalo?

Vsi trije dečki (na enkrat): Prav nobeden ne!

Tomaž: Kaj pa gospodična? Kje je ostaia?

Prvi deček: (pokaže proti desni) Tamle zadaj pride z dekleti za nami. — Mi smo tako tekli!

Drugi deček: Snopar se je nekam čudno držal in jo je začel oštevati.

Tretji deček: Pa se je nas bal. Vsi smo se postavili zraven gospodične.

Prvi deček: Tako smo se bili dogovorili. Kaj ne frantje?

Drugi deček: Če bi bil le kaj takega zinil, — —

Tretji deček: Vsi bi se bili vrgli nanj! — —

Prvi deček: Tako nas pa je samo pogledal, — —

Drugi deček: S takšnimi očmi (pokaže s prstmi!) — —

Tretji deček: Kakor da bi nas hotel požreti — —

Prvi deček: Pa se je obrnil in je šel. — —

Drugi deček: Gospodična nas je pa tako lepo pogledala — —

Tretji deček: Pa je rekla: Ste že pridni fantje. Le pojedite zdaj!

8. PRIZOR.

Prejšnji. Z desne se siši petje "Slovensko dekle". Učiteljica in deklice pridejo pojoč na oder z desne. Vsi obstopijo spoštljivo učiteljico.

Jože: (ji proži roko): Gospodična! Tako nam je žal, da Vas je ta črni ničvredni snopar tako mučil.

Učiteljica (priprosto): Kaj hočemo, za nas vse so sedaj žalostni časi. Ali vendar sem se veselila v srcu, ko ste se vsi tako dobro držali. Ne damo, ne, naših otrok! Kaj ne, ljudje božji?

Vsi (z navdušenjem): Ne Ne! Ne damo jih Lahom!

DEVETI PRIZOR.

Vsi prejšnji; fantje pripojejo na oder z desne. Ko končajo:

Martin: Kmalu pridejo boljši časi! Pokažimo samó, kako zna Slovenec vztrajati v zvestobi. Imeli smo že vse nevarnejših sovražnikov, nego so ti le malovredni snoparji in smo ohranili svojo zavest! Oče! (Tomažu) Vi znate tako lepo pripovedovati! Povejte nam tisto narodno o Kralju Matjažu! Naj si jo naši otroci zapomnijo!

Dečki in deklice: (Tomažu) Dajte, dajte, "Županov" oče! Dajte nam jo povedati! (Vsi se postavijo v lepi skupini,

400 let že kraljuje Svetogorska Marija našemu narodu v slavnem svetišču na Sveti Gori. Tudi danes, v uri stiske slovenske Primorske hite rojaki k Njej, ki je povabila: Povej ljudem, naj mi tukaj svetišče sezidajo in pomoči prosijo. Naši Kraševci in Vipavci, Brici in Tolminci ne obupavajo na razvalinah in pogoriščih, marveč so se oprijeli pogumno obnove domov v zaupanju na Bogu in Marijo.

da se vidita Tomaž in učiteljica v pravi perspektivi med vsemi. Odrasli v ozadju.)

Tomaž (kakor videc pove narodno pripovedko, kakor zamaknjen, gledajoč s pivešanimi očmi pred se):

Kralj Matjaž je bil dober kralj. Dajal je same zlate kovati. Drugega denarja sploh poznali niso. Zato so bili takrat res zlati časi. Pod košatimi lipami so naši očaki vsak dan rajali in natakali rujno vince v svetlé kozarce.

Bil pa je kralj Matjaž slovenski kralj, naše gore list. Izbralo ga je ljudstvo na Gosposvetem polju in v starem Krnskem gradu je imel svoj prestol. Noč in dan so bila odprta grajska vrata in vsak siromak si je mogel izprositi milosti in pravice. Ker pa je bil Matjaž bogat vladar, so mu drugi kralji zavidali in kakor gosonic na répišče je prišlo nekoč sovražnikov nádenj iz krajev, kjer sonce zahaja; ti so v krvavem boju pokončali njegovo vojsko do sto zvestih junakov. Toda ker je bil kralj pravičen, sam ni bil ubit: ko ga je mislil sovražnik že zajeti, se je odprla skala v Pečicah, dokoder je bil pobegnil, in ga je zakrila. Tam počiva sedaj s svojimi junaki; a kadar mu bo zrasla brada devetkrat okoli mize, ga bo dala gora nazaj, da bo srečno vladal slovenski rod. **A ZA TRENUTEK OBMOLKNE. VSI SE SPOGLEDajo. Tedaj Tomaž dvigne pogled, kakor da se zbudi iz sanj, in z dvignjenim glasom in stetim očmi nadajluje).** **DA BO SREČNO VLADAL SLOVENSKI ROD!** — Star sem, ne bom več tega dočakal. Ali vi mladi! Videli boste strašno vojsko, kakor je ni videl svet. Velika mesta bodo do tal porušena, lakota bo, da bodo ljudje trave in slame lačni. Vsa zemlja bo eno samo pokopališče. Tudi v naši zemlji je dovolj prostora za grobove vseh naših sovražnikov! Nato pride naš kralj Matjaž! Po neznanskem trpljenju!

Prvi deček: (Po kratkem molku) Kdaj pa bo to?

Drugi deček: Kdo bo naš kralj Matjaž?

Tretji deček: Rad bi ga videl. To mora biti lep, velik junak!

Učiteljica: Kralj Matjaž je plemenitost našega naroda! Kralj Matjaž je poštenje našega naroda! Ljubezen naših slovenskih mater, žuljave pesti naših slovenskih očetov, — otroci, — vsem nam pripravljajo — v vaših čistih srcih — boljše, lepšo bodočnost, kraljestvo kralja Matjaža!

Med petjem: "Gor čez jezero" pade zastor.

K o n e c.

9. DECEMBRA ob 15.30 uri se začne shod v **NOVI POMPEJI**. — **Rojaki: Prihitite v čim večjem številu. Prinesite s seboj romarsko knjižico. Če je nimate, si jo ta dan lahko kupite.**

Todos los años nos reunimos los eslovenos también en Nueva Pompeya, lo que sucederá el 9 de diciembre a las 15.30.

El joven Ricardo Bevčič abrió el festival con las siguientes palabras:

Señoras y Señores . . .

Tengo el agrado de dirigirme a Ustedes, para daros, en nombre de la Revista "La Vida Espiritual", las palabras de bienvenida, a ésta, la fiesta anual. Cábeme destacar, que esta revista, que es como una chispita de luz en el concierto de la vida periodística del país, nació en el mes de septiembre del año 1933 y que vive hoy, para solaz y esparcimiento de la "Colectividad Eslovena".

En este mes, cumple el duodécimo aniversario de existencia, esta revista que, através de su intensa vida, ha llenado en forma encomiable su misión como órgano de información educativa, manteniendo latente en todos los hogares de la Colectividad, el amor hacia la patria lejana, altiva e inmortal, pero admirando y respetando al mismo tiempo a éste, su país de adopción cuyas puertas se abren a todos los hombres de la Tierra y cuya Constitución, tan sabia y grande, les permite practicar su culto y recordar con religiosa unción su país de origen.

Con su matinal lectura abundante y amena, con sus ilustraciones y fotografías magníficas, es "La Vida Espiritual" como lazo de unión en la Colectividad Eslovena y que, como tal, merece el apoyo y la contribución de todos. Teniendo como instrumento a la revista, su Director, el Reverendo P. J. Hladnik, se ha esforzado por conseguir la tan ansiada unión de todos los eslovenos residentes en la Argentina en un ambiente cultural-religioso, teniendo presente en todo momento, que la principal finalidad es, el amor a Dios, por sobre todas las cosas.

Los alumnos y ex-alumnos del "Colegio de las Hermanas Educacionistas Franciscanas" no podían faltar a esta simpática fiestita y traen por mi intermedio su grato saludo, pidiendo Vuestro anticipado perdón por las faltas artísticas que cometíramos.

Haremos lo posible, por realizar nuestra labor, de la mejor manera, poniendo al servicio del éxito de la fiesta, nuestra buena voluntad.

Desde ya agradecido, termino mi alocución diciendo: Muchas gracias y hasta siempre.

Slovesnost PRVEGA SV. OBHAJILA bo na Paternalu 16. dec. ob 9.30 uri.

IZ PRIREDITVE

Šele 30. sept. so se nekateri rojaki zavedeli, da je veselica Duhovnega Življenja drugje kot je bila navadno. Nekateri so jo iskali na starem mestu in so morali nato 10 kvader daleč.

Solis 252 . . . Lep vhod. Trumoma so se vsipali ljudje skozi vrata in v zadregi veže odprlo. Kar doli po stopnicah je te pogledovali po dvorišču, ki se je onstran kta reka ljudi in slednjič dospela do prostorne dvorane.

Ni tako velika in ne tako lepa kot San José . . . Pa saj nismo šli radi dvorane. Pogledi so se takoj zapičili na platno, kjer je kino že vršil svojo nalogo, začeto točno ob napovedanem času. Razigrano se je smejala dvorana porednim dogodivščinarjem starega racmana in Karlita Čaplina.

Ko se je nato posvetilo, je bila vsa dvorana do zadnjega mesta že zasedena in še so prihajali novi ljudje.

Med tem se je pa še pokazal Dolči Živec in napovedal prvo oficialno točko programa. Na svoj originalni šaljivi način je nalogo predvajatelja vršil vse do konca.

Milan Bevčič je z lepimi besedami razložil smisel prireditve, katera se je predstavila nato s pevsko točko mladinskega avežanedskega zbora.

"Čuk se je oženil, tralala . . . sova ga je vzela . . ." Stara pesem, ki so nam jo prvič podali na odru naši mladi pevci. Dokazali so oni in pevovodja Ciril Kren, da imamo tudi na Avellanedi, med našimi Prekmurci prav uporabne glasove in sposobne in voljne pevce. Obilno ploskanje je bilo izraz gromkega navdušenja zbranega občinstva, ki je doživela tudi presenečenje s tem, ker je bilo petje s spremljavo klavirja (Elena Bogani) in harmonike, katero je igral Jože Korpič.

Naše pridne mladenke, vse bivše gojenke šolskih sester so se na moč potrudile, da bi preskrbele občinstvu za ta dan prav lep umetniški užitek. Kljubovale so vremenskim in prometnim neprilikam in so pripravile 3 krasne nastope.

Najprej so pokazale nekaj narodnega španskega: ples "Jota", "Mi mañica" v pestri narodni noši je bila prva njihova točka. Gospodična Joaquina Kipf in njena sestra Salomé, ki sta profesionalki v oderskih nastopih, sta izoblikovali naše mladenke v prvovrsten nastop.

Ko se je po dolgem ploskanju spet odprla zavesa, sta zasvirala na harmoniko in na gitaro Veluščekov in Glavičev Jožko. Zbrala sta nekaj slovenskih bisero in jih nanizala tudi s tukajšnjimi melodijami. Kar škoda, da je bil čas prenagel, da ni bilo mogoče še pozneje postreči hvaležnemu občinstvu iz lepe pripravljene zbirke.

Ko so izzveneli njuni akordi in se je spet odprla zavesa, je občinstvo burno pozdravilo simpatično sliko mladih odcevo otroškega orkestra, med katerimi je tudi nekaj znanih obrazov. Ljubeznjivi profesor Manuel Macedo je ponudil svoje sodelovanje, ki je bilo spet krasen umetniški užitek. Tri komade so nam zairali, in kar naprej bi jih poslušali, če bi čas dopuščal. A treba je bilo dalje.

"Otroci plešejo kolo" je bila pač najbolj pričakovana točka. Kdo si ne bi želel videti ta naš otroški drobiž rajati po odru. Ko se je razmaknila zavesa so nas bistro pogledali naši mladi kodroglavčki in se razgibali v tako srčkano rajanje, da je občinstvo tako dolgo vstrajalo v ploskanju, da je bilo treba nastop ponoviti. Kdor je pazno sledil rajanju te

dece, je nehote priznal: koliko posla in potrpežljivosti so imele sestre, da so jih tako dovršeno navežbale.

Sledil je nato komični del za smeh. Fantje od sv. Neže so nam postregli s burko "fotograf v stiski". Bilo je smeha, da je kaj. Posebno še tedaj, ko so privlekli "osla" na oder . . . Burka pač! Pa, saj tragično je življenje, na veselico gre človek, da se razvedri in nasmeje in smo se nasmejali tem komikom in spet pozneje ob zaključku "Trem junakom".

"Mladina raja" . . . Ko se je nato spet odprl zastor, nas je pozdravil ljubki smeh naših mladenk, Anica, Mercedes, Irena in Minka ter Milan in Zorko v narodni noši, kot je običajna v slovenskem Štajerju, so nam najprej zapeli, iz kraja malo boječe, pozneje pakar krepko.

Kmalu sta družbo povečala še Valter in Antonio, Silvio je pa zairgal štajersko polko "Šoster nočem biti", ki so jo nato prav okusno zaplesali. Krasna je bila ta točka in bi bila še bolj, če bi vremenske neprilike in prometne težave ne onemogočile vaj.

Sledil je nato pozdrav č. g. Hladnika, ki je izrekel svojo zahvalo in priznanje vsem rojakom in prijateljem revije in še prav posebno vsem, kateri so se potrudili za tako lep uspeh veselice, tako na odru kot glede vdeležbe, tako v organizaciji srečolova kot v velikodušnosti tistih, kateri so poklonili dobitke in sodelovali v dražbi.

"Jaz mam pa konjca belega" je bil spet nastop avežanedskih mladih. Ta srčkana skupina, ta neustrašeni nastop zborčka, ki je komaj drugič stopil pred večje občinstvo, in prizadevanje pevovodja Cirila Krena, kakor tudi ljubka spremljava na harmoniki in klavirju, ki jo je priredil pevovodja sam, vse to je navdušilo občinstvo v šumno odobravnje posrečenega nastopa.

Sledila je nato dražba zapestnice, katero je poklonila ga. Ana Maria A. de Poli. Kar hitro je prišla cena na 23 \$.

Sledil je nato "ciganska ples", kate-rega je tudi navežbala gospodična Kipf. Obilno ploskanje je dokazalo zadovoljnost občinstva.

Zadnji točko: "Tri junake" so podali že poznani fantje od sv. Roze. Pač burka, a taka, da požene v smeh tudi najbolj resnega močja.

V meddejanju se je vršila dražba gramofonskih plošč, katere je v ta namen podarila gospa Angela Černic. Dražbe so najbolj nevšečna točka dobirodelnih veselice, zato na naših prireditvah nimamo radi te potrate čase. Bolj smo vajeni srečolova. Toda za tak namen, kot je pomoč Duhovnemu Življenju pa naši rojaki vselej pokažejo obilo naklonjenost, zato so pa tudi to dražbo kar zadovoljno sprejeli in dvignili po ameriški dražbi na 69 \$; dobra gospa, ki je po dražbi postala lastnica plošč, jih je poklonila g. Hladniku, ki se je nato za to ljubeznjivo gesto zahvalil s pripombo, da mu bodo tiste kasteljanske plošče dragocen spomin na Buenos Aires in na rojake in na deželo tukaj, tedaj, ko ga bo morda življenje poneslo kdo ve kam drugam, kjer se ne govori po špansko.

SREČOLOV pomeni važno postavko te prireditve. Revija ima obilo dobrih prijateljev, ki se radevoljno odzovejo in poklonijo obilo dobitkov. 196 jun je bilo, in prav lepih. Kdo bi naštel vse tiste dobre osebe, ki se vselej tako lepo izkažejo. Saj bi premnogim niti ljubo ne bilo, ker raje vidijo, da ostane ime skrito.

Vsekako pa je treba dati javno pri-

znanje Gospej Cotičevi, ki je nosila za srečolov glavno skrb. Prirediti 2000 listkov, prav razdeliti dobitke in voditi prodajo sreč in paziti na morebitne varavnice, ki se predstavijo s potvorjenimi številkami . . . Gospa Cotičeva je že večča v tem delu; imela je pa tudi dobre pomočnice. Gospe Anči Kogojeva in Anica de Frau ter Fani Jamškova so s pomočjo deklet dovršeno izpeljale srečolov. Nati Vidrova, Vida Čebrova, Matca Koradinova, Lenka Božičeva, Roza Marušičeva, Angelca Laknerjeva, Vida Kjudrova in druge so pridno krožile med občinstvom in predno je bilo konec prireditve, je bilo vse dokončano. Srečolov je prinesel 191.20 \$ čistega.

Gospa Fani Kerševanova je imela na skrbi slaščice. Pol ducata mladenk je bilo na razpolago, da so postregle kdor si je zaželel kak cukrček in tudi ta kupčija je dala 11 \$ dobička.

Ob 19.15 se je prireditev končala v splošno zadovoljnost občinstva in prirediteljev.

David Doktorič:

TVOJE TOLAŽBE SMO ŽEJNI!

Kakor sredi morja
Pogled tvoj ne vidi globini do dna,
v tej strašni dobi gorja
pregrenka bridkost še nima meja.

Pridi! Neskončni, brezmejni!
Nam neizmerno olajšaj gorje!
Tvoje tolažbe smo žejni,
pridi, ah, težko Te čakamo že!

Zlo zmaguje povsod,
krivica obdaja od vseh nas strani
in niše svoboden naš rod,
nesrečni otroci so naše krvi.

Pridi, Gospod, potolaži
z upom naše potrto srce!
Pridi, boleš nam oblaži,
našim posuši grenke solze!

SPOMIN VSEH MRTVIH

Svojih mrtvih se te dni
v ljubezni spet osveženi
spomnijo ljudje,
mnoge rane, zaceljene že,
z novo bolečino krvave.

Grobove s cveticami
krasé in in z lučkami,
pa med spomeniki,
ponižnimi, ošabnimi,
pritajeni se čujejo vzdih
za dragimi umrlimi.

Če z rožami ni moč nam vrtov
pokriti nam dragih grobov —
do njih, ah, predaleč nam je
in morda kdo za nje še niti ne ve! —
naših ranjkih preljubljenih,
vseh naših nepozabljenih
nič manj mi ne ljubimo,
nič manj se jih mi ne spomnimo.

Daljava telesa pač more ločiti,
ne pa skrivnostnih duhovnih vezi,
niti čas, niti smrt ne more braniti
nam naših ljubečih skrbi.

Te skrbi pa nam narekujejo,
da božji Pravici za nje zadoščujemo
in s Kruhom nebeškim se hranimo,
da njim trpljenje okrajšamo,
s presveto Krvjo se napajamo,
da njim bolečine olajšamo.
Njih spomin pa nam je svet,
v lastno vzpodbudo in svetel je zgled.

Oj ta grda spaka...

Nevoščljivost, zavist, "fovšija", ljubosumnost . . . Če bi te stvari gorele, bi ne bili v zadregi niti za petrolej in ne za oglje, toliko je te grdohe na svetu.

Koliko rojakov živi v neslogi prav radi nevoščljivosti. Tisti, ki ima malopridno srce, misli samo nase in mu pravice, potrebe in želje bližnjega ne veljajo nič. Tako daleč ga nese sebičnost, da je ves nesrečen, kadar sliši, da komu dobro gre. Kadar pa zve, da je neprijubljenega zopernika zadela kak nesreča, tedaj ne more skriti škodoželjnosti pod hinavske besede. Morda so si bili sosede doma, tovariši v mladostnih letih; morda živijo v isti kvadri ali v bližini, toda nikdar si ne pogledajo iskreno v obraz in škodoželjno drug drugemu nagajajo. Se ponadi prilika, da rojaku v potrebi stori uslugo. Toda zavidnež je brez srca! Tako lahko bi pomagal! Brez škode bi posodil denar! Brez nevšečnosti bi dal na posodo kak stroj orodje ali pripravo . . . No! Naj si le sam pomaga, kakor ve in zna, tako poreče zavidnež.

Znanci od doma so. Mladostni prijatelji so bili. Morda so si rodni bratje! Pa je hudič zasejal v njihovo srce zlobo, katera zastruplja mirno sožitje s sosedi in mori mir ter zadovoljnost srca.

Koliko ljudi je nesrečnih prav zaradi te grde spake, zavisti in škodoželjnosti.

Včasih se ta grdobija vtepe celo v isto družino. Imenuje se tedaj "ljubosumnost". Mož ne zaupa ženi ali žena dvomi o poštenosti svojega moža in tako se razdere pristrčnost, se zapravi hišni mir, se spaciijo otroci na slabem zgledu in družina pride celo v popoln ropad.

Z vsakim človekom se lahko kaj takega zgodi, kajti k slabosti je človekovo srce nagnjeno od mladosti. In če se tista slabost ne brzda, če nelepega nagnjenja ne vlada vlada trezna pamet, se srce zastrupi in nesreča je neizogibna.

Proti tem sebičnim nagnejem je pa brezuspešna človeška modrost. Samo pogled kvišku, kjer je nad soncem katero sveti dobrim in hudobnim, ter nad oblaki, kateri zalivajo krivičnim in pravičnim, skupni Oče vseh zemljanov . . . samo pogled v večnost, kjer bomo očiščeni nepopolnosti in slabosti ter deležni popolne sreče, more človeka prepričati, da mora z bližnjim potrpeti, da mora vsakemu dobro delati. Pogled na križ nas uči, da moramo tudi sovražniku odpustiti. Nauk Jezusov nam pove, da karkoli komu storimo dobrega v božjem imenu, nam bo za večno plačilo . . .

Če pa človek odvrne svoj pogled proč od Boga, proč od vere v Križanega in postavi vso vrednost življenja le v tostranske užitke, je njegovo srce plodna njiva za vsakovrstne slabosti človeškega egoizma.

Potem naj se ne čudi, če živi zagrenjen, kajti grenkost je v njem samem. Človek ne žanje drugega kot to kar seje.

Kdor seje v zavisti, žanje revščino.

Kdor seje v ljubosumnosti, žanje sovraštvo.

Kdor seje v nevoščljivosti, žanje nesrečo.

Najbolj nesmiselne strasti so to, ker vedno delajo nesrečnega tistega, kateri jih goji, ker mu nikdar ne dajo nobenega zadoščanja. Tak izpriden človek je sredi bogastva nesrečen. Plemenit človek pa, kateri vsakemu dobro želi in stori je sredi revščine srečen in nikdar ne bo v potrebi zastoj iskal pomoči.

Žrtev vojne je postal

† LUKA JUG

star 66 let, doma iz Čiginja na Tolminkem. Kot zvest naroden mož je bil nasilno odpeljan na Nemško, kjer ga je rešila smrt nadaljnega trpljenja neznanu kje in kdaj. Z njim je zgubilo življenje v Nemčiji še 6 mož, sovaščanov, kakor poročila o tem pismo.

Doma zapušča ženo Alojzijo. Tukaj pa žaluje za njim sestra Ana Jug. Maša za rajnega bo 25. nov. in 9. dec. ob 12 uri pri sv. Rozi.

V zloglasnih taboriščih v Nemčiji je našel smrt tudi 41 letni

† PEPI BRUNDOLA

doma iz Dutovelj na Krasu. Ob enem z mnogimi drugimi zavednimi patrijoti, po izdajstvu nevrednih sorjakov, je bil odvlečen v tujino, kjer ga je našla smrt. Doma zapušča ženo Albino in hčerko Mileno, tukaj pa žalujejo za njim tri sestre: Štefanija por. Štrancar, Marija por. Škufca in Zofija por. Živec.

Ob enem z njim sta našla enako smrt sovaščana Pepi Živec in Pepi Tavčar. Oba imata tukaj sorodnike.

RECUERDOS DE LUJAN

Bastante preocupación nos causó la peregrinación, ya que el problema del viaje es hoy cosa difícil. Habíamos conseguido un tren especial, pero luego lo suprimieron, de modo que no nos quedó más remedio que los autobuses para ir a Luján el 7. de Octubre.

¡Y gracias! Al precio de 3.50 \$ para mayores y 2.50 para menores se presentaron 270 peregrinos. 5 coches se llenaron en Avellaneda, 2 en La Paternal, 1 en Santa Rosa y 1 en Villa Devoto. En Liniers se formó nuestra caravana completa, pero con unos minutos de atraso, de modo que legamos también con atraso. Allí ya nos esperaron otros tres centenares de peregrinos, llegados por sus medios.

¡Pero qué lástima! . . . Tanto que se preparaba el coro de Avellaneda, para dar a los peregrinos una grata sorpresa, y perdimos el turno. ¡Y más todavía! No apareció el organista. Perdió nuestro horario . . . Pero dicen, que todas las cosas tienen su arreglo y así resultó también con nuestra complicación. Llegó felizmente el organista Cirilo Kren. La superioridad de la basilica nos concedió derecho para la misa de las 11 horas.

Así se arregló todo lo más bien. El rev. Padre Prohazka, al terminar la misa de las 10 h pronunció su hermoso sermón, luego, de inmediato salió el P. Juan Hladnik con la misa de las 11 h y ya entonó también el coro, que nos dejó a todos encantados con la misa latina del compositor esloveno Vicente Vodopivec y algunos otros motetes en esloveno.

Por la tarde nos reunimos otra vez en la basilica, todos con un librito de canciones eslovenas, recuerdo de la peregrinación y cantamos para nuestra completa satisfacción.

Hemos tenido un día precioso, de modo que regresamos todos contentísimos resonando nuestro canto piadoso en todos los coches hasta el último apretón de manos.

K TEBI HITIMO, SE TI ZROČIMO!

7. okt. je bil dan našega romanja v Luján. Pet let je že minulo, ko smo se zadnjič tja napotili, zato je bilo že res kar treba spet pogledati tja proti Lujanu in spolniti naš sklep, da gremo tja na božjo pot ko bo konec vojne.

Da bi ugodili vsem rojakom, ki bi želeli na božjo pot smo zaprosili in tudi dobili romarski vlak za prav ugodno ceno, toda gospodarski položaj dežele je še vedno težak in je železniška uprava odpovedala že dovoljeni vlak, zato smo si pomagali z autobusi, kateri so nas že parkrat popeljali na naša pota.

Lepo je potovati z autobusi, če ima vsak svoj sedež udobno in prav lahka stvar je to, če so vsi interesirani tudi točni in si pravi čas preskrbe vozni listek. Sedaj smo se tega že naučili in tako nismo bili v posebnih zadregah.

Na Avellanedi je bila prva odhodna točka. Luis Šeruga je dvignil rojake po eni strani. Andrej Gomboc po drugi, Preininger in Časar, Ivanič. Sapač in Fujs, vsi so bili pridno na delu in še drugi, tako da je bilo v 5 avtobusih premalo prostora za vse rojake, ki so se zbrali pri Puente Barracas.

Hitro je bila napovedana ura in še 18 minut več so počakali in so pognali.

"Cirila ni! Kje je naš pevovodja?" je zaskrbelo pevce. Toda kako je bilo mogoče, da je zamudil? Saj je vedno točen!

Muchos fueron a Luján con bicicletas, otros con tren, pulman, camiones, y todo muy contentos . . .

Tudi skupina kolesarjev, naših fantov je povečala število naših luhanskih romarjev.

Gotovo je videl, da se mu dela že pozno in bo odšel v Liniers, tako so zaključili in pognali.

Pri sv. Rozi smo napolnili en autobus. Na Paternalu sta bila dva polna in eden v Villi Devoto.

Ko smo se zbrali v Liniersu je bilo vse v redu. Toda pevovodja Cirila Krena pa nikjer.

Kako bo in kaj iz tega? Menda je odšel kar z vlakom. Dobili ga bomo tam, če ne bo pa suha maša . . .

270 se nas je naložilo na autobuse pa smo jo ubrali Lujanu naproti skozi krasno sončno jutro in lepo pokrajino. Mal defekt na poti nas je zadržal za nekaj minut, a bilo je dovolj zato, da se je naš tek zakasnel. Bila je ura 10, ko smo se ustavili na trgu pred baziliko. Prav tisto uro bi morali biti že všč cerkvi. 10 minut nas je zadržalo, predno smo se uvrstili v spodobno procesijo in z obema zastavama na čelu stopali proti baziliki.

Ti o Marija, naša Kraljica

Ti besednica revnih sirot.

K Tebi hitimo, se Ti zročimo

Tebe slavimo polno dobro!

S to pesnico smo hiteli proti vhodu. Ura je kazala že 12 minut čez deseto. Č. g. Prohazka je že pristopil s sveto mašo, mi pa brez pevovodje in pevci raztreseni, ker so iskali pevovodjo . . . Kako težko nam je bilo! Kako bridek spomin bo ostal na dan, ki smo si ga tako želeli!

Igrale so pač orgle med sveto mašo, toda naša pesem se ni oglasila. Po končani maši je imel č. g. Prohazka nagovor z izbranimi besedami, v katerih je pokazal, kako nas vse verne kristjane družijo topla ljubezen do Marije naše nebeške Matere, kateri smo prinesli naše osebne skrbi in potrebe naše domovine. Ob enem z zahvalo za konec strahotne vojne prinašamo naše tople prošnje, naj bi se naša domovina spet obnovila v miru in ljubezni.

Bila je že skoro enajsta ura, ko je slednjič pritekel Ciril, ki je komaj ujel vlak, čeprav je zgodaj od doma šel, a so ga na potu zatekle nepredvidene zapreke, tako, da je komaj za minuto zamudil na Avellanedi in nato hitel naravnost v Lujan z vlakom.

Komaj se je zbral okrog njega pevski zbor in zares smo imeli srečo, da so nam dali enajsto mašo, ker smo deseto zgubili. Pristopil je g. Hladnik, na koru pa je zaigrala naša melodija in zadonela naša pesem, ki je prečudno lepo ganila naša srca in tudi druge tisoče zbranih božjepotnikov presenetila.

Zares je bila grda nevšečnost da nismo bili pravočasni za deseto mašo, toda pri tej maši je v cerkvi bila prevelika gneča in premalo prave pobožnosti, tako da je naša pesem še lepše prišla do izraza pri enajsti maši.

Ko smo se po končani maši zunaj pozdravili, smo videli, da nas je mnogo več, kot pa so nas pripeljali autobusi. Saj je bil vsepovsod naš človek. Eni so prišli z

vlakci, drugi z omnibusi, tretji z lastnimi kamjoni, nekateri tudi iz drugih strani. Gotovo je bilo 500 rojakov ta dan pri naši veliki maši, ki je po prvih nevšečnostih nas vse tako lepo zadovoljila.

Z romarsko knjižico za spomin in s svojim kosilom v zavojčku smo si poiskali vsak svoj prostorček za oddih in okrepčilo, eni v romarskem domu, drugi pa v bližnjem parku ali na bregu reke. Ko smo popoldne obiskali muzej, smo se spet tam srečavali sami znanci.

Ob 16 uri smo se spet zbrali v baziliki za popoldansko slovesnost. Tedaj je bilo nam na priliko! Stare že pozabljene, prelepe Marijine pesmice so se spet obnovile v našem spominu. Našli smo jih v spominski romarski knjižici, pa smo poskusili, če jih še znamo, pa smo jih tako iz srca zapeli, da je bila naša pesem najbolj iskrena molitev.

G. Hladnik je imel primeren nagovor, v katerem je spomnil na preveliko resnico, da Marijo potrebujemo za mater v življenju, da nas ona, kakor mati otroka, ohrani na pravem potu, posebno v tuji deželi, ki je tako polna zapeljavanja in zmote.

Njej smo prinesli naše prošnje in potrebe, zaupajmo, da bo ona nas potolažene odpemila iz svojega svetišča in če ji bomo zvesti, bomo tudi nazadnje deželni največje milosti, katero potrebujemo in za katero molimo: prosí za nas grešnike zdaj in ob naši smrtni uri!

Sledile so nato slovesne pete litanije in po končanem blagoslovu je še in še odmevala naša Marijina pesem, dokler nismo dvignili naših zastav in jima sledili na vhod, kjer smo se za spomin še fotografirali.

Bila je že 18 ura in zato čas, da odinemo.

Zabrnili smo proti domu. Še malo meddejanje nam je bilo pripravljeno s tem, da je eksplodirala ena guma, a bilo je brez druge nevšečnosti. Ko je bila ura 21 smo bili menda že vsi srečno doma, polni prelepih spominov in hvaležnosti za tako lep dan, ki ga nam je Marija naklonila kot znamenje, da je naše molitve spejela in da le smelo zaupajmo, da bo kmalu tudi naša domovina vzcvetela v blagostanju, da se bodo posušile solze bolesti, katere je izzvala strahotna vojna.

PISMO IZ LJUBLJANE

Gospa Vida Strehler v Eldoradu. Misiones, je dobila pismo, iz katerega je zvedela sledeče: Njen brat dr. Leon Vučina, pred vojno šef pravnega odseka prometnega ministerstva v Belgradu, je sedaj šef personalnega oddelka v istem ministerstvu. Tri leta ga ni mama videla. Sedaj je imel priti domov v Ljubljano. Zelo težko je dobiti tam obleko, kavo, sladkor, mleko. Zato prosijo, če bi se jim moglo kaj poslati.

Pismo iz Eldorado dne 25. okt. pravi, da imajo tam 37 stopinj vročine v senci. Istočasno je bil v Bariolche strupen mraz.

DESPUES DEL REGRESO.

Hace ya casi tres años desde que visité a los compatriotas en el Alto Valle del Río Negro, de Plaza Huincul y de Neuquén. Hace ya cinco años que ví a los de Bariloche. Por eso yo me sentía con la obligación, de recorrer esos lugares.

Así fué que luego de cumplir los grandes programas del festival y de la peregrinación a Luján, el 8 de octubre, a las 8 horas, tomé el tren en Constitución.

En los días del 9 al 12 de oct. visité Cipoleti, Cinco Saltos, Centenario, Vista Alegre, Almirante Cordero y Km 1212. Allí hay numerosas familias eslovenas, que tienen sus chacras.

Me preocupaba un poco el problema de locomoción, pues mis buenos amigos que en años anteriores ponían a mi disposición sus coches, no tienen ahora ni nafta ni gomas. . . . Pero Dios lo tenía todo previsto, y cuando necesité un vehículo, ya paró delante de mí algún auto, o camión o carro, para servirme en lo que necesité. También la bicicleta me socorrió y en una manera especialmente providencial, pues mejor no podía disponerlo mi ángel de la guarda. Ya que tuvo que romperse la horqueta, lo hizo justo frente a un taller mecánico. . . .

Entre los floridos frutales, pues era en época del florecimiento, hallé también florecida la vida religiosa, notablemente aumentada desde mi última visita.

El 13 y 14 de oct. pasé en Villa Regina, coincidiendo mi visita con el novenario de la preparación para las fiestas patronales de aquella parroquia, dedicada a Ntra. S. del S. Rosario. Me tocaron pues algunos sermones. El P. Parolini, el celoso párroco de la enorme parroquia, que abarca el territorio desde Chimpay hasta Mainqué, me llevó con su coche para visitar la gente de la Colectividad.

El 14 de oct. tomé el tren nocturno y amanecí en Zapala, el famoso pueblo de las tormentas de arena, el terminal del FCS, pueblo donde hay, ya hace mucho, una sinagoga judía, pero la capilla católica está recién en construcción. Sólo tienen adaptada una nieza, donde se puede decir la misa. Dios mediante para la Navidad será inaugurada la hermosa nueva iglesia y luego ya se hallará algún sacerdote, para atender los miles de fieles que viven allí y en los alrededores.

A las 8 h ya salía el pullman para San Martín de los Andes. Luego de un pintoresco recorrido, adornado con vistas espléndidas sobre los picos nevados de Chachil, Chapelco, Volcán Lanin y los demás macizos con nombres raros, y de belleza encantadora, luego de caminos accidentados, que hacían palidecer a los pasajeros, de cruzar las aguas cristalinas del Picun Luefú, Catan Lil, Collon Cura y otros ríos y arroyos más, numerosísimos en estas pintorescas montañas, llegamos a Junín de los Andes luego de un viaje de 8 horas.

Allí me recibió el R. P. Ludovico Pernisek, mi compatriota y misionero Salesiano, que ya tenía para los días siguientes listo el programa de mi viaje. Juntos visitamos a San Martín de los Andes donde, entre otra gente yugoslava, saludamos también al Rev. P. Gregorio Recel, de los padres Cistercienses, que se establecieron en aquel pueblo y están por levantar una Abadía en las orillas del lago Lacar.

Una gira apostólica resultó nuestro regreso a Zapala, entre las peripecias del viaje y oportunidades que se nos presentaron, para administrar los sacramentos y las palabras

A las orillas del lago Nahuel Huapi.

evangélicas a aquella gente, que muy de vez en cuando tiene la oportunidad de asistir a la santa misa.

Nos separamos, el 19 de oct. regresando el P. Pernisek a su lugar y yo tomando el tren para Plaza Huincul, donde hay un núcleo numeroso de gente eslovena. Allí hay una hermosa capilla de Santa Teresita, además de la nueva capilla de Cultral-Co, recién edificada, con esfuerzos incansables del P. Perez, párroco de Neuquén, adonde pertenecen P. Huincul y Zapala.

Entre una tormenta furiosa de arena continué el viaje a Neuquén, donde a la mañana siguiente tomé el avión para Bariloche.

Espléndido fué el viaje, pues en los días anteriores se vistieron de gala con nieve fresca todas las alturas, que circundan los famosos lagos del Sur, desde Alumine, hasta donde puede alcanzarse la vista. Mientras volamos a baja altura, nos encantaba el idilio de las manadas de ovejas, buscando los corderitos el abrigo al lado de su madre asustada. . . . Cuando subimos a mayores alturas, se nos iluminaron los ojos por el panorama inigualable que alcanzaba desde el Volcán de Conahue hasta el Tronador.

Llegamos a Bariloche con un frío glacial, mientras se contaba de un valor sofocante en Buenos Aires.

También en Bariloche hay mucha gente yugoslava. La mayoría de los picapedreros, ocupados en la construcción de la magnífica iglesia, que están levantando allí, son gente de Dalmacia y litoral esloveno. Los trabajos más finos para la cornisa y los portales los efectúan tres eslovenos, picapedreros desde su niñez, en las famosas marmolerías de Kras (Carso) en Nabrežina, al lado de Trieste.

Pronto se terminó mi tiempo. Pude visitar a Trafal, Llao-Llao y Puerto Blest; apenas alcancé el tren del jueves, 25 de octubre, para regresar el 27. Llegué a Buenos Aires con las dos horas de atraso, que llevaba el tren.

Todo mi itinerario lo he cumplido al pie de la letra con puntualidad matemática, evidentemente con una asistencia especial de mi ángel de la guarda, al cual agradezco sus cuidados. Pro también agradezco las oraciones de mi buena gente, que me ayudaron tan eficazmente, consiguiendo así que no me pasaran percances desagradables, por lo contrario se me proporcionaron muchas satisfacciones y algunas grandísimas.

P. Juan Hladnik.

TVOJA PODOBA

Moja vera v Tebe je kakor drevó,
v zemljo, iz katere črpa hrano,
vkoreninjeno globoko in trdnó.
Takó — z milostjo mi od zgoraj dano —
o božanstveni dar! —
moja vera živi in krepko in čvrsto stoji.
Noben iz srca mi je ne more izruti vihar.

In ta žar, je svetloba,
ki jo nosim v duši, ni to Tvoja podoba? —
Kar me sili neumorno k delavnosti
[snovanja],
ni to Tvoja podoba, ta tajinstveni nemir,

ki vesela je mi oboja umnega oblikovanja,
ko žuboreči, neusahljivi vir? —
Mar tisoči in tisoči ne nosijo
v srcih podobo Tvojea Sinu,
ki no stoninjah hodijo
Nirgovih brez miru?
In kolikim neštetim se pozna
na čelu podoba Svetega Duha?

Ti, o Bog neskončne Dobrote,
dušo si mi dal,
dušo, ki žari v odsvitu Tvoje lepote,
da bi Tebe spoznal,
da bi iz tega spoznanja vesel

do otroškega zaupanja v Tebe se vzpel
in do libezni, vredne svobodnega duha.
Tako moja duša, presrečna vsa,
po svoji svobodi, no neumrljivosti
še bolj podobna Ti,
svobodno ho zaslužila si
svojo neumrljivost
in srečo pridobila si
za vso nemrljivost.
Kako le bilo bi mogoče,
dobri moj nešteti Oče,
da ne bi ljubil Tebe, svojega Boga,
z vso dušo, iz vsega svojega srca?

David Doktorič

PASTIRSKO PISMO ŠKOFA ROŽMANA

V Gospodu ljubljeni rojaki!

Ko smo s prvo soboto v maju končali skupno pobožnost petih prvih sobot v čast brezmadežnemu Srcu Marijinemu, smo bili prisiljeni zarustiti svojo domovino in se podati na težko pot begunstva. Neumljivi so nam sklepi božje Previdnosti. Verujemo na, da nas Bog ni poslal na to bridko pot za to, da nas uniči, ampak da nas očisti in utrdi v veri in upanju, nas s skunno grenko usodo s seboj in med seboj poveže v močnejši ljubezni.

Naivajneje v našem begunskem življenju je, da se vzdržimo vsaj na oni moralni višini, na kateri smo bili doslej doma. Vse moramo storiti, da ne propademo. V materialnem oziru bomo verjetno vsaj nekoliko pronađali kar se tiče prehrane in obleke, ki je nismo mogli dovoli vzeti s seboj na pot. Ne smemo pa duhovno propasti, ampak versko in moralno nas mora življenje v izgnanstvu le bolj utrditi in spopolniti.

Da se izognemo nevarnosti duhovnega pronađa, moramo zvesto in stanovitno unorađljati sredstva, ki Vam jih s tem prav posebno tonlo prinařořam. Ta sredstva so sledeća:

1.—Molitev, ki je vez z Bogom. Ker nas težke razmere tlačijo, da se kar nekako pogrezamo v brezbriznost, se moramo obesiti na Boga, da nas dvigne k sebi. Z molitvijo se obesimo na Boga, se trdno oprinemo njegove vsemogočne očetovske roke. Posebno prinařořam molitev rožnega venca, ki naj jo onrađljate skunno, kjer je le mogoče, pa tudi vsak zase naj moli rožni venec, kolikor ima časa in priložnosti. Marija sama je molitev rožnega venca tolikokrat prinařořila in obljubila te molitvi posebno uslišanje in pomoč v vnanjih nevarnostih in težavah. Zgodovina sv. Cerkve in tisočera izkušnja posameznih vernikov izričito moč in krasne sadove sv. rožnega venca. Letošnje šmarnice z naslovom: Rožni venec in slovenski narod, nam o tem mnogo lepega povedo. Čeprav jih ne moremo vsi brati in premišljevati, ker jih nimamo pri rokah, pa se ravnajmo po njih navodilih in pridno molimo sv. rožni venec, tako se bomo sami prepričali, kolikšno moč ima ta Mariji najbolj ljuba molitev.

Posebno še molimo k sv. Duhu za razsvetljenje, da nam vedno nokaže pravo pot, nas navdihuje, kaj naj storimo v težkih dvomih, da bo vse prav. Bogu v čast in nam v korist. Prosim sv. Duha, da razsvetljuje vse tiste, ki bodo usodo našega naroda odločevali, naj jih vodi tako, da bodo svojo lastno politično korist videli v tem, da naš narod združijo in osvobodijo, da bo neovirano mogel na svoji zemlji živeti po svojem verskem prepričanju in v narodni svobodi.

2.—Drugo sredstvo, ki nam je nujno potrebno, je sv. maša in sv. zakramenti. Nikar teh bogatih virov ne zane-marjajmo, delali bi s tem samim sebi največjo škodo. Iz sv. maše črpajmo vso nadnaravno moč, ki nam je za stanovitnost potrebna in dajajmo Bogu zaščeno za svoje in vsega naroda grehe. V sv. spovedi očiščujmo svojo vest, da bomo brez graje pred Gospodom in tako bolj vredni njegovega usmiljenja. O pogostem in vrednem sv. obhajilu Vam ni treba še posebej govoriti, saj ga vsi cenite in iz lastne izkušnje veste, kako zelo nam je Jezus potreben, prav posebno še v izgnanstvu, kjer je nam morda vse tuje — znan, ljub in domač nam je edino Jezus v Naisvetejšem zakramentu. Gospode duhovnike prosim, da se skrbno nobrađajo za begunce in jim nudijo zadosti priložnosti opraviti sv. spoved in njih potrebe duše dvigajo z oznanjanjem božjih resnic.

3.—Tretje sredstvo pa so vse žrtve, ki nam jih nalaga begunstvo. Teh žrtev res ni malo. Deloma razno pomanjkanje bodisi hrane in stanovanja, bodisi nalenostavneše udobnosti in razumevanja našega bednega položaja; deloma pa grenka skrb za svojece, ki so ostali v domovini, za katerih usodo ne vemo, le to slutimo, da so v mnogoteri nevarnosti. Vse te odnovedi in skrbi darujmo po brezmadežnem Srcu Marijinem Bogu, da se nas in naših usmili in nas vse reši s svojo mogočno roko. Prav posebno Vas prosim, da si v trdni medsebojni ljubezni pomagata v vsakem oziru: v materialnih

zadevah in z medsebojnim vzpodbujanjem in tolažbo v duhu popolne edinosti.

Končno naj Vam še nekaj sporočim: Dne 13. maja 1945, na 28. letnico prvega prikazovanja Matere božje v Fatimi, smo pred kipom Fatimske Marije napravili obljubo: Če nas Marija srečno pripelje nazaj v domovino, bomo vse kar moremo storili, da se v Ljubljani v Zgornji Šiški pozida cerkev v čast brezmadežnemu Srcu Marijinemu, ki naj bo ognjišče vsenarodne pobožnosti prvih sobot. Zavezali smo se, da bomo z molitvijo in žrtvami, z besedo (propagando) in kolikor bo kdo mogel tudi z darovi pomagali graditi to Marijino svetišče — in sicer tam, kjer je v Ljubljani cerkev najbolj potrebna in kjer satan morda najbolj nasprotuje. — Pridružite se še Vi tej obljubi! Vsi skupaj pa trdno zaupajmo v Marijino pomoč. Marija slovenskega naroda ne bo zapustila, ona že ve za dan in uro, ki jo je Bog določil, da zapre brezbožne sile v našem narodu. Mi pa moramo potrpežljivo čakati, biti pripravljeni še na hujše žrtve, če so po božjih načrtih potrebne in neprestano moliti in prositi, da se izkaže na nas vse bogato bojeva usmiljenja.

Sv. Duh. Tolažnik, ki ga je Jezus svojim učencem obljubil in poslal, naj Vas vse napolni s svojo najmočnejšo milostjo in sladko tolažbo.

Gregorij Rožman, škof.

24. maja 1945.

LIGA KATOLIŠKIH SLOVENCEV

Liga Katoliških Slovencev v Ameriki se je sestala k svoji prvi seji dne 9. avgusta v Jolietu. Najprej se je pečala z raznimi formalnostmi in jih ugodno rešila. Nato je prešla na razpravo o najbolj perečih zadevah, ki jih postavljajo pred njo tekoči dogodki.

Navzoči odborniki(ce) so ponovno ugotovili, da si bo Liga v zadevah stare domovine stavila nalogo: Biti v pomoč rojakom v domovini in v izgnanstvu najprej v verskem oziru.

Prav tako so pa odborniki soglasno odobrili, da je trenutno najvažnejši problem za katoliške Slovence v Ameriki: Moralna in finančna pomoč tisočerm slovenskim izgnancem, ki tavaio brez pomoči v tujini, bodisi Italiji, Avstriji, Nemčiji ali kjerkoli. Mnogi od njih se še dolgo ne bodo mogli vrniti v domovino, tisoči morda nikoli. Sem v Ameriko že prihajajo apeli in prošnje za pomoč. LIGA A je vzela te klice uradno na znanje in sklenila, da bo po najboljših močeh skušala kaj storiti za te siromake.

V ta namen bo iskala stikov in zvez z ameriškimi svetnimi in cerkvenimi dobrodelnimi organizacijami in jih bo skušala zainteresirati za sodelovanje.

Pregnanci v tujini prosijo najbolj nujno za obleko, perilo in podobno. Preti jim veliko trpljenje v bodoči zimi. Žal, nobena mednarodna dobrodelna organizacija jim, kakor od povsod tožijo, doslej ne gre na roke. Nujno potrebna je pobuda iz Amerike in to bo skušala LIGA doseči. Imamo poročila iz Italije, Avstrije in Nemčije, kako tuji zastavljajo celo one naše izgnance, ki so že pred leti morali iz domovine, in jim odiedajo napotrebnejše reči.

Odbor LIGE bo skušal dobiti potrebne stike, da se bo dalo izgnancem na zimo poslati kaj obleke. Kakor hitro bo to urejeno, bo apelirala na rojake, da prispevate. Že zdaj mislite na to in preglejte svoje zaloge.

Za sedaj pa brez odloga apelira LIGA na vse usmiljene rojake in rojakinje, da začnete nemudoma zbirati denarna sredstva za pomoč našim rojakom-izgnancem.

Vsi, ki imate srce za to stvar, ste naprošeni, da greste takoj na delo. LIGA razpošilja posebne apele na razne cerkvene in društvene ustanove, pa tudi na posamezne rojake. Upamo, da bomo našli mnogo dobrih src in naši apeli ne bodo zastojni.

Na tem mestu pa pozivljemo vse, ki čitate o naših namerah, da niti ne čakate pobude od svojih organizacij, ampak takoj pošljete vsaj svoj začetni prispevek na blagajnika Lige, ki je: Mr. Joseph Zalar v Jolietu, Ill.

Rev. Alojzij Madić OFM, tajnik.

NEKAJ ZA STARIŠE

ČERI IN PASTI VIHRAVA DOBA.

Ko mlad človek dorašča, ko se poslavlja od šolskih klopi, pridejo za poznejše življenje odločilna leta: vihrava doba. Ta čas nastopi med 13. in 16. letom. Z mladino v vihravi dobi imajo vzgojitelji najtežavnejši posel, pa tudi največ prilike za vajo v potrpežljivosti, dobroti in ljubezni. V teh letih se telesne moči nenavadno urno razvijajo, mišičevje se krepi, pljuča se raztezajo, glas se izpreminja, poraja se neka samozavest. Tem telesnim spremembam se pridružijo še poprej neznan notranji pojava, zlasti oni nagon, ki je dostikrat vzrok najopasnejših mladinskih zablod.

Močnejše in silneje nego vsi drugi nagoni moti to sicer visokemu cilju služee nagnjenje do drugega spola ter nadleguje, draži mladega človeka tem huje, čim bolj se ta nagon neti in podpihuje s kvarnim berivom, z opolzkim govorjenjem in z zapeljivo okolico. Nesrečno netivo temu nagonu je zlasti pokora pododovanih grehov in živčnih nepopolnosti. Pohujšljivi zgledi nikdar toliko hudega ne napravijo kot v razburkani dobi. In kako danes vse tekmuje, da bi se itak že razigrana mladina čimprej zamotala v zanke nizkotnih nagonov! Ilustrovani časopisi, nedostojne razglednice, erotične popevke, detektivni spisi, podli oglasili v časopisju: vse to in še marsikaj daje krepko gorivo omenjenim nagonom.

Nagnjenje do drugega spola, ki se zbuja v srcu, ko mlad človek dozoreva, je sicer dano in položeno v notranjost od vsemodrega Stvarnika. Toda isti Stvarnik je dal človeku tudi razum, da more to nagnjenje krotiti, voditi in urejevati tako, kakor je Bogu všeč, prav in koristno človeku samemu.

Da se mlad človek v teh letih ne bo vdal sanjarijam, da se ne bo dal slepo voditi naturnim silam, naj išče pomoči v zaupljivi molitvi, naj sluša dobrohotna navodila izkušanih staršev, zlasti pa nasvete in opomine vestnega dušnega voditelja-spovednika.

Kakor požar, ki uniči blažostanje tolikim ljudem, pokonča tudi čutni nagon mir, srečo, mladostno živahnost in poprej neskatleno veselje, ako ga ne kroti in ne brzda pamet, ki dobiva v Bogu dovolj opore.

Ko smo opozorjeni na nevarnost in silo tega notranjega nagona, bomo pač lažje umevali besede svetega nima: "Boi se človeško življenje na zemlji." Prvi sovražnik v tem boju je vsled izvirnega greha pokvarjena narava. Kar je telesu ugodno, kar nudi prijeten užitek, to človeka mika, vabi in vleče. Kako hitro se vda grešnemu miku, ako se spretno in odločno ne ustavlja, ako se ne bojuje, ako ne išče pomoči. Kdor se vda strasti in vrže orožje iz rok, ni več sposoben za boj, je invalid, ki čaka popolnega razsula telesnih in duševnih moči. Zamrzi mu molitev, cerkev, pridica, verski nauk, duhovnik; poraza se korak za korakom v močvirje. Le izredna milost božja ga more zopet dvigniti. Zato na nai vzgojitelji opetovano priporočajo mladini, nai išče svéta, moči in opore v vihravi dobi

BAZOVICA

Kaj da joče v temnih borih
skozí amajne zavuščene?
Kaj da luči ni nebena
na neba visokih dvorih?

Kaj da morie, bitte živo
v kraške skale ukovano,
tího stoče v globočinah,
kakor bilo bi bolano?

Počili so streli kruti: —
štiri zvezde so ugasnile, —
začele bele vile
naše vile, v boli ljuti:

Ustaní Vali Iča z Istre,
krali Matiaž iz nod Otlice!
Ustanite, zaarmito:
kje so narodu pravice?!

Dan Samo:

V kapeli Campo de Mayo sta se poročila Hilorija Vidic iz Mariborja in Ivan Ivančič iz Dreznice. Vidimo ju v krogu bližnjih sorodnikov.

zlasti v svetih zakramentih, pa tudi v molitvi za darove Svetega Duha.

NAJHUŠA BORBA.

Kdo bi ne občudoval ogromnega napredka človeškega duha v tehniki! Človek zna krotiti in uporabljati naravne sile: ogenj, vodo, zrak, elektriko, da mu služijo in da lajšajo telesno delo ter pripomorejo do udobnejšega življenja. S prirodnimi močmi dela človek takorekoč čudeže. Toda najmočnejše sile ne delujejo zunaj, v vidnem svetu, ampak v notranjosti človekovi; te sile moramo znati krotiti in si jih podvreči. Kaj nam pomagajo zmage nad elementarnimi silami, ako narava človeku usužnjuje duha! Kaj nam koristijo vsa čudesa v tehniki, če pa nismo inženjerji lastnega obrzdovanja?!

Pa pridejo zmedene duše in hočejo svoje padce opravičevati z izgovorom na čutno naravo človekovo, češ, da ima tudi ta svoje zahteve, da je zdržnost protinaravna, da je celo škodljiva itd. Te in onake trditve so zavrgli soglasno odlični zdravniški izvedenci in dušeslovci vseh deželá, zraven pa razkrili strašno zdravstveno opustošenje, povzročeno po izgredih neukročenega spolnega nagona.

Če hočemo biti pravi značaji, če si hočemo priboriti zmago nad naravo, ne bomo šli v šolo k ljudem, ki si iz svojih npravstvenih polomov napravljajo in ustvarjajo nov nauk, nova npravstvena pravila, prikrojena človeški slabosti, zavračajo pa božje zapovedi, ki človeka dvigajo k zmagam nad samim seboj; če hočemo biti plemeniti značaji, bomo šli v šolo k onemu Učeniku, ki je "pot, resnica in življenje".

Božii Zveličar pravi, da še Salomon v vsem svojem sičaju ni bil tako lepo opravljen, kot Lilija. — Lilija je občutljiva cvetlica; na njenih snežnobelih cvetnih listkih se pozna vsak prašek, vsaka smet. Tudi lilija deviške čistosti je v stalni nevarnosti, da se ne omadežuje, ker preže nanjo številni notranji in zunanji zajedalci. Mlad človek mora vsled tega biti dobro oborožen, če si hoče zavarovati vrh čiste nedolžnosti in ga varno zaaraditi proti raznovrstnim silam notranjega in zunanjega sveta.

Na lepoto, ki je tudi dar božii, so mladi ljudie zelo ponosni; toda v obeh božiih zunanja brhkost nič ne velja, če v njeni družbi ni notranje lepote. V vencu krščanskih čednosti, ki naj krase dušo gojenčevo, ne smemo pregrešati najlenše cvetke: lilije. — Peljimo mladino v boj za to lepoto!

Moj delež. — najdražji ml. — zakon je Tvoj,
moi del je: da Tvoje postavo spoelnuem:
zato pa z zaupanjem k Tebi zdihujem:
rek milostni spolni mi Svoji!
Daj milost! Saí Tvoje držim se stezó.
po Tvoii le poti obračam korake,
čvrstó po níi spem brez pomude nikake,
postave se Tvoje držó.
In davi v krivičnikov sponah ječim,
alei, Tvoieqa vendar ne zabim povešja,
o polnoči vstaiam, ker žene me šelja,
da Tvoio pravičnost slavim.
Naj toreí veselí svoj delež imam
z vsemi, ki zakon Tvoj čuvajo voljno:
saj polniš z dobrotami zemljo vesoljna,
še jaz naj to milost spoznam.

SV. CIRILU IN METODU

SRD, NAPETOST, VOJSKA!

Metod in njegovi slovanski učenci duhovniki so z bogoslužjem v slovanskem jeziku in s slovanskimi knjigami izrinili nemške duhovnike in njihove, narodu nerazumljive, obrede, ki so doslej prihajali med Slovence in Moravane iz Salzburga in drugih nemških škofij.

Tudi na Koclievem dvoru se je nahajal neki salzburški nadduhovnik, Rihbald po imenu, ki se je pred Metodom in njegovimi učenci umaknil. Razumljivo je, da tem gospodom to ni bilo všeč. Morda je prav ta napisal tako pikre besede, ki jih beremo v sodobnem salzburškem viru, da so salzburški duhovniki v Koclievi kneževini vztrajali toliko časa, "dokler ni neki Grk, Metod po imenu, z novo izumljenimi slovanskimi črkami na zvit način izrinil latinski jezik, rimski nauk in starodavne latinske črke in s tem pri celokupnem narodu ponižal maše, evangelije in božjo službo onih, ki so jo opravljali v latinskem jeziku."

Salzburški nadškof, bolj političen predstavnik nemštva nego cerkven vladika, ni mogel mirno gledati, kako se je tudi Koceli osvobajal nemškega varuštva in kako se je niemu samemu izmikal politični in cerkveni upliv v Panoniji. Pri tem tudi gmotni oziri niso igrali malenkostne vloge. Smatral je Moravsko kakor Panonijo za svojo cerkveno posest. Branil se je, priznati Metoda kot sebi enakega in je zahteval Spodnjo Panonijo tudi kot sebi že 75 let pripadajočo zemljo po pravu in zaradi v njej dovršenega misijskega dela. Kot najvneteji pomagač se mu je pridružil passovski škof, ki se je čutil oškodovanega in prikrašaneza v Zgornji Panoniji.

Ohranilo se nam je delce neznanega pisca pod naslovom "Spis o spreobrnitvi Bavarcev in Karantancev". (tako so takrat pravili Slovencem) napisano naibriž leta 873 in namenjeno sveti Stolici, ki prav verno tolmači razpoloženje teh nemških cerkvenih krogov. Papežu naj bi ta spis dokazal, kaj vse so oni storili za Slovence. Pisec Metoda ne priznava kot nadškofa in ga zaničljivo omenja le "neki Grk" in "filozof".

Lahko si mislimo, da so ti nemški škofje in duhovniki iskali vsa mogoča sredstva, da bi preprečili izveščbo Metodovih načrtov. Brez posebnih težkoč so pridobili za svoje namene vzhodnofrankovskega kralja Ludvika, kateremu so bili oni ob tej vzhodni straži nemštva v neprecenljivo politično oporo.

Gotovo so se sami tudi pri papežu pritožili in iz kasnejših ukrenov Ivana VIII. vidimo, da se je sam kralj Ludvik pri sveti Stolici mnogo trudil za ureditev te zadeve s svojim mogočnim unlivom po želji teh svojih prijateljev in zaveznikov in škofov, pa v prid nemštva.

† PIŠOTOV TONINČEK, rojen 23. sept. 1909 v Selupri Črničah, izučen mizarstva, je imel delavnico v Trstu. Nedavno se je poročil. Stiska sedanjega časa, ga je mela na vojsko, a prišel je 1943. rečno domov, ob razpadu fašistične Italije. Pohitel je v Čavn kjer se je pripravljala osvoboditev dorovine kjer je obelžal kot žrtev a svobodo.

Tukaj zapušča dve sestri: Katarino poročeno Jekše in Marijo poročeno Pečenko. Dma sta 2 sestri, 2 brata in žena.

Slika ga kaže, ko je služil v mornarici.

A kar je škofe najbolj hrabrilo v njihovih nastopih proti Metodu, je bil razvoj dogodkov ob moravski meji.

V Rastislavovi odločni slovanski usmerjenosti in v njegovi silno rastoči politični moči so videli nemški velikaši grozečo nevarnost za nemštvo.

Že leta 868 so se iz splošne napetosti bile razvile manjše obmeine praske, ki so nudile kralju Ludviku dobrodošel povod, da je v naslednjem letu napadel Rastislava s silno vojsko, vdrl z očitvno premočjo na Moravsko do neke močne trdnjave, ki je pa kljub vsem naporom ni mogel zavzeti.

Isti čas je navalil njegov sin Karlman na Svetopolkovo nitransko kneževino in jo neusmiljeno nustošil. Svetopolk je bil do tistega časa svojemu stricu podložen in v vsem z njim složen. Videli smo, da papež Hadrian tudi njeza imenuje med naslovljenci tistega znamenitega pisma, kar dokazuje, da so se tudi te važne cerkvene zadeve urejevale sporazumno z njim.

Kdo ve, kaj je Svetopolka premotilo, da se je v času teh nemških napadov izneveril stricu in da je prestopil izdajalsko na stran naših narodnih sovražnikov. Neki letopisec pravi, da se je leta 870, "v mislih na lastno korist" zvezal z Nemci.

Rastislav se je hotel maščevati nad njim radi tega izdajstva. Sklenil ga je umoriti pri neki pojedini. A Svetopolk mu je ušel. Strica, ki ga je z vojniki zasledoval, je počakal v zasedi, ujel in uklenjenega izročil Karimanu.

Nemški državni velikaši so nesrečnega Rastislava obsodili na smrt. Kralj Ludvik ga je "pomilostil" in dal za "kaznen" "samo" oslepiti in vreči v ječo, v kateri je izginil brez sledu.

Tako je nad vse žalostno končal v nemški ječi eden najplemenitejših slovanskih knezov.

PISMO IZ JUŽNE AFRIKE

Liubljana 26. VII. 1945.

Dragi Tone!

Vendar se je končalo enkrat to streljanje in morila. Morda se bomo zopet kmalu znašli druga ob drugem, ako si še med živimi. Že dolgo je kar sem ti pisala in doživela veliko, da mi v prvem hipu ni moč povedati ničesar kar te ne bi vznemirilo. Naivečja je skrb za tebe, ko še dajes ne vem ali si ali nisi. Glej, da se oolasiš na kak način.

In pri nas? Mislila sem, da ne bomo doživeli druga. Vleklo se je v nedoček in vendar je prišel konec čez noč. Mnoгих ni, ki so pred bili. Da, prav mnogo hudega, mnogo krvi, mnogo življenj je zahtevala fašistična zver predno je poanihla. Mnogi so umrli od starosti — a to ti naj ne bo v največjo žalost — smrt mora priti po stare. Prišla je tudi po tvojo mater že o sv. Jožetu 1943. prišla je po našega očeta 13. januarja 1945. Bodi potolažen, da je tvoja družinica ostala nedotaknjena, kar je pri nas že čudno. Pretrneli smo mnogo, a vedno smo mislili hužje, kakor je bilo v resnici. Res nam

smo imeli žlice zabele, res smo tako deje ostala samo 1 krava v hlevu, res nileli da so od prekopavanja niiv imeli otroci vsi krvave žulje na rokah, a lačni pa le nismo bili. Res, da sem napravila v teh letih nekaj dolga, ostale so nam glave in streha in zemlja, to je vse. Mnogi so izgubili družinske člane, mnogi so si v internaciji zapravili zdravje, mnogi so ob domove — pri nas vsega tega ni. Doma smo, delamo, otroci so zdravi. Samoza tebe imamo velike skrbi. In Jože in njezova družina? So še živi?

Sedaj pa ali ti priidi domov, ali vsaj piši za enkrat. Drušč kaj več.

Iskreno te pozdravlja in poljublja vsa tvoja družinica in žena.

Dragi moj atek!

Zelo sem vesela, da ti lahko pišem. Sem v Liubljani pri teti Penci. Jutri bova šli k zdravniku ker se mi dela govša na vratu. Ati, zakaj me nisi vzel v kovčeka, ko si šel v Ameriko! Tako je bilo tukaj hudo. Mama in mati sta komaj živi tako trpita. Pošlji mami in nam kaj obleke, smo vsi raztrgani. Materi pošlji pa

kafeta in cukra. Piši takoj kar na tetin naslov, je v Liubljani, bomo prej dobili. Da bo bolj sigurno, niši na še domov. Jaz bom en čas pri teti Martinko varvala.

Lepo te pozdravlja tvoja

Veronika.

Dragi Tone! Pišem v imenu Verone, kakor mi je naročila. Smo živi in zdravi; ponekod jih je manj v družini pri nas na nas je več. Sem poročena in imam hčerko štiri mesece staro. Po dolgem potovanju smo prišli zopet nazaj v Liubljo. Moček je bil v Jugoslav. partiz. vojski.

Piši kaj! Iskreno te pozdravlja

Pepca in moček.

PISMO IZ JUŽNE AFRIKE

Franc Gregorič iz Prvačine se še vedno nahaja v Južni Afriki, kamor je prišel kot vojni ujetnik in dela tamkaj na kmetiji. Redno dobiva D. Ž. in se torej zahvaljuje za leno branje. Željno pričakuje trenutka, ko bo mogel odhiteti domov. Od doma že 2 leti nima nobene vesti. Pozdravlja svoje sorodnike. Pisano je 7. julija.

Bajo el Sol Libre

DECIMOCUARTO CAPITULO

(Continuación)

“¿Por qué está triste mi preclara? ¿Te visitó Cristo con su amor y no está alegre tu rostro?”

“Cirila, tu no sabes que sucedió cuando no estabas aquí. ¡Mira y lee!”

Mostró al suelo con el dedo, a la pisoteada carta de Azbad. La esclava la tomó y leyó con rapidez.

“¡No creo, preclara! ¡Azbad engaña!”

“¿Y tío Rustik?”

“Tío Rustik...”, repitió la esclava.

“El arde por Bizancio. ¿Si me devuelve a la corte? ¡Oh, Cirila, que terrible será la venganza de la Emperatriz!”

“¡No temas, preclara! Cristo, que lo gobierna todo, te salvó de Bizancio, te salvará también de Toper, si Azbad no miente. Pero él miente. Te tendió una trampa. Tío te quiere y no te entregará a la corte.”

“¡Si pudira creer en tu opinión! ¡Mi corazón siente terror!”

Cirila juntó las manos en una oración. Sus ojos brillaban con una luz de esperanza. En silencio en su mente se repetían las promesas divinas a los justos, como las del salterio: “El que se acoge al abrigo del Altísimo, descansa bajo la protección del Dios del cielo. Dirá a Dios: Tú eres mi amparo y refugio, Dios mío en quien espero. Porque el me libre del lazo de los cazadores y de terribles adversidades... Andarás sobre aspídes y basiliscos... (Salmo 90).

Irene tocó el primer sello de la carta. Se quebró. Tocó el segundo, la cinta de seda se cayó del pergamino, los dedos le temblaban. Puso toda su alma en los hermosos rasgos que había trazado la hábil mano del comerciante.

La esclava calló; sólo los labios se movían en una oración, sus miradas pendían con temor y esperanza de los ojos de la amita, que comenzó a leer.

“¡Excelsa cortesana, amada hijita Irene!

He muerto, me hundí en las aguas de Toper con mi mejor, más querido y más hermoso velero. En el fondo del mar constituye el monumento de mi tumba y yo sobre él grabo éstas palabras: “Epaphroditus in pace et in Christo”. ¡Descansa en paz, comerciante Epafrodit! ¡Que viva el padre de Irene y de Iztok! He muerto para Bizancio, he muerto para la corte, para vivir sólo para tí y para tu valiente héroe, a quien le debo la vida. Si no hubiera sido por él, mis huesos ya hace mucho habrían descansado en el Hema. Irene, hijita mía — así te llamaré en adelante — mucho me bendijo Dios y yo le demostraré mi agradecimiento protejiendo a aquellos a quienes ataca el dragón infernal desde el trono de Bizancio. Acepté la lucha: la continuaré hasta el fin.

Oh cuántas lágrimas ví en las provincias, donde exprime la mano del déspota la sangre viva de los pobres cuerpos de sus súbditos! Por los muros de Santa Sofía corren los hilos de sangre de los pueblos, en las joyas brillan las lágrimas. La Sabiduría Divina no se alegra ante los presentes en los que se diluye la sangre de los pobres. Vendrán otras edades y verán una terrible maldición sobre la construcción que levanta la vanidad a su propia alabanza y no a la gloria de Dios. La vergüenza de esa casa de Dios será más grande que la que fué del templo de Jerusalén.

¡Te ve mi alma, cuando lees estas líneas, y veo como se estremece tu cuerpo ante estos horrores. ¡No temas! A mi alrededor no hay traidores. En Atenas, mis amigos pueden maldecir en voz alta a Bizancio — nuestras maldiciones no llegan a atravesar el mar hasta el Propóntide. Dejo la entrega de la carta al leal Numida, que antes dejará que le arranquen

la carne del pecho que entregar la carta a quien no daba. Mañana saldrá en la nave mercante de un amigo, hacia Salónica. Allí vive Espiridón eunuco, comerciante. ¡Tu te asombras! Asómbrate, pero no temas. También en él puedes confiar tranquila. Con mi dinero compró una casa e inició un comercio. No hay por qué temer traición. El temor ante los tormentos y la muerte le cierra la garganta. Porque sin su ayuda muy difícilmente habría logrado salvar a Iztok, y esto lo saben en la corte, de donde desapareció esa noche. Su codicia por el dinero, alimentan con hartura mis cofres llenos de bizantinos de oro. — Le ordené ir a Salónica, para que estuviera cerca tuyo. Cuando sientes el mínimo peligro, huye de Toper y escóndete en lo de Espiridón. Pero confío en tu tío, que seguramente te quiere. ¿Quién no te querría, ángel? A pesar de eso, no vivo sin temor. Los comerciantes afirman que tu tío es un prefecto enérgico y severo, que arde por el déspota y le agrada la gloria. Eso es peligroso para tí. ¡Sé precavida!

Vivo ahora cerca del acrópolis. En el aerópago lloriquean los filósofos, pues Justiniano clausuró todas las viejas escuelas de filosofía y amenazó con un severo castigo a todos aquellos que actúen contra esa orden. Platón y Aristóteles se aburren por falta de discípulos que se reúnan alrededor de los maestros. Todos, el campesino y el discípulo, sienten la pesada mano del tirano. El cielo ya debe estar tejiendo el flagelo para tal gobernante. ¡Y mira, hijita mía, algunos presentimientos anidaron en mi espíritu! Día y noche me dice un extraño oráculo dentro de mí mismo, que Cristo envió al bárbaro Iztok para que ataque a aquellos que lo ofendieron con los hechos y la vida.

Un héroe, tal como él, rebela los pueblos de la otra orilla del Danubio y los lanza contra la ciudad, para vengar las culpas. ¡Creéme que se acercan días en que sufrirás y temblarás por él! Pero, ten esperanzas. Epafrodit no se acostará en la tumba, hasta no ver unidos a los dos seres que el destino le entregó en tutela.

Para cumplir esta tarea, iré cuanto antes a Salónica. Mi viejo corazón se calentó ante vuestro amor. Tiemblo por tí. ¡Que seas feliz, que estés sana! Ten fé en aquel que merece tu amor. ¡Iztok no te olvidará nunca! Si sólo sospechara donde estás, ya habría ido en tu busca. Pero la noche que lo arranqué de la boca de la leoparda le prometí velar por tí yo mismo y yo también entregarte a él.

¡Ya cruzó el Danubio? ¿No lo oíste decir en ninguna parte? Estoy casi seguro que tú ya lo sabes. Hasta mí todavía no llegó la noticia. Pero estoy seguro que se ha salvado. Porque los caballos eran inalcanzables.

Termino. No volverás a recibir carta de aquí. Nos veremos en Toper o en Salónica. Y entonces nuestra alegría será grande.

Te saluda tu padre Epafrodit.”

Cuando leas la carta, qué mala enseguida. Ni por un segundo la debes guardar junto a tí.”

*

Cuando Irene leyó la carta, sus profundos ojos brillaron. Sus mejillas se enardecieron, el pecho agitado por la alegría, asió la cabeza de Cirila, la levantó y la abrazó con ternura. La esclava se separó, sollozó de alegría, se arrodilló ante la imagen de la Madre de Dios y formuló un voto de cinco ayunos en acción de gracias, por haberse reanimado su padroncita.

Irene, como con santa obediencia, prendió fuego y destruyó la carta. Juntó la ceniza con cuidado y la puso en un amuleto de oro que colgó en la cadenita de oro alrededor del cuello y lo cuidó como reliquia.

Durante tres días, Irene y Cirila no hablaron sino de Epafrodit e Iztok. Decían sus nombres con murrullo bajo el terebinto del jardín, y a la noche se arrodillaban ante el

ícono de la Madre de Dios y oraban. Pero a veces sentían temor ante la próxima llegada de Rustik. Pero esa era sólo una pequeña neblina, que pronto se disipaba a los rayos de la felicidad.

En el anochecer del tercer día, anunciaron la llegada del prefecto. Irene se apresuró al encuentro del tío y ordenó incendiar las luces.

El rostro del prefecto estaba sombrío y cansado. En Bizancio había trasnochado, derramado con sus amigos mucho dinero, y el viaje también lo había cansado. Irene se asustó de la mirada fría. Rustik no la recibió amablemente, no buscó su mano, para atraerla a sí y besar su frente, según su costumbre.

"¡Tras mío!", ordenó imperativamente.

Siguió tras los duros pasos del tío como una palomita asustada, silenciosamente.

Cuando estuviera en las habitaciones, el prefecto se volvió hacia Irene.

"¡Malvada!"

Irene tembló.

"Tío, ¿por qué eres tan cruel?"

"¡Hipócrita!", repitió con mayor severidad aún. "En casa te arrastras sobre tus rodillas, beata, y en Bizancio te prostituías con bárbaros y paganos! ¡que vergüenza!"

En Irene se despertó el orgullo, que tiene sus raíces en la honradez. Se irguió, levantó los ojos hacia el tío y dijo serena:

"¡Quien dijo eso es un mentiroso desvergonzado! ¡Mi conciencia está limpia!"

"¡No hables, para no despertar mi ira! Manchaste el honor de la corte, despreciaste el amor del jefe de caballería Azbad, te fuiste con un pagano."

"¡Nunca amaré a Azbad!"

"¡Sin embargo, serás su esposa! Esa es la voluntad de la

Irene leyó la carta de Epaifrodit

Santa Emperatriz, ese es el deseo de Azbad y esa es mi orden!"

"¡Nunca! ¡Prefiero morir!"

Al amanecer volverás inmediatamente a la santa corte, de la que huiste. ¡Hipócrita! Ahora no volverás a huir, porque te cuidará el prefecto Rustik!"

Un escalofrío recorrió a Irene, sus rodillas se aflojaron y tiritó ante el tío.

Despacio, en un dolor terrible, salieron de su pecho los suspiros:

"¡Tío, no me mates! ¡Apíadate de mí! ¡Oh, Cristo!"

Luego palidecieron sus labios. Acudió Cirila. Dos esclavos levantaron a la medio desvanecida Irene y la condujeron al dormitorio.

OPAZOVALEC

POŠTA V DOMOVINO

V JUGOSLAVIJO se lanko redno piše. Navadno pismo 0.20, avijonsko 1.20 S. Pakete ni mogoče poslati.

V TRST IN NA PRIMORSKO je edini način pisanja po Obra Cardenal Ferrari. Cap. 1am dajo tiskovino, napiše se 20 besed. Kdor želi pisati, naj prosi tiskovino v Maipú 820, Cap., torek in četrtek od 15 do 17 ure.

VOLITVE V JUGOSLAVIJI

11. novembra so se vršile volitve v Jugoslaviji. Nastopilo je sicer več političnih skupin, a vse v smislu Osvobodilne Fronte s Titom kot nosilcem liste. Opozicija ni nastopila. Ponekod je svetovala volilno abstinenec. Uradna poročila ter vesti belgrajskih inozemskih poročevalcev pravijo, da je bila volilna vdeležba najmanjša v Vojvodini, kjer je volilo 80% volivcev. Po nekod je bila pa kar 100%, kar pomeni da so prihiteli vsi na volišče. V Mariboru je bila vdeležba 99%.

Volilno pravico so imeli vsi državljani od 18 leta naprej, možki in ženske. Kar pa je mlajših fantov ali deklet v aktivni vojaški službi, so imeli tudi volilno pravico brez ozira na starost. Vseh volilnih upravičencev je bilo 8.020.671. Volilna pravica je bila odvzeta 3.5% državljanom radi njihovega kolaboracionizma.

Glavni smisel teh volitev je bil poleg izbora ustavotvorne skupščine, dokumentirati pred svetom protimonarhično razpoloženje v Jugoslaviji. Te volitve so bile nekak plebiscit proti kralju.

Podrobnih podatkov o izidu volitve do tega trenutkanimamo na razpolago.

KULTURNA KRONIKA

GREGORČIČEV VEČER so priredili Gregorčičevi prijatelji v domu G.P.D.S. v Villi Devoto. Zbralo se je lepo število rojakov na častni večerji, ki je imela tudi lep kulturni program.

SAMOPOMOČ je imela lepo kulturno prireditev 3. nov. Podana je bila komedija v treh dejanjih "Poslednji mož".

SLOVENSKI DOM je imel prireditev 11. sept. Pevski in plesni nastopi so bili lep umetniški užitek, posebno nastopi naše mladine v našem narodnem piešu. Solisti Angel Hrovatin in Zofka Suličeva sta vedno dve privlačni točki. To pot smo pa imeli priliko slišati doslej še neznanu solistinjo gospo Karlo Kobal de Fiori, ki je tudi pridobila takoj vse simpatije. Doma je gospa iz Gorice.

G.P.D.S. V VILLI DEVOTO slavi ob desetletnici veselo dejstvo, da je zemljiški dolg odplačan. Ta dogodek proslavi 18. nov. z društvenim asadam.

RADIO URA. Ob nedeljah od 10.30 do 11 ure na LR 2 R. Argentina je prilika slišati nekaj našega, pod imenom "Glosas de mi Tierra".

PRIMORSKI ODBOR je objavil poročilo o svojem delu in zbirko prispevkov, katere so darovali rojaki v financiranje tega narodnega dela. Zbirka je dala doslej okrog 2.800 S.

LJUDSKI ODER je proslavil že 20 letnico svojega delovanja, ki je zbrala mnogo članov in somišljenikov v lastnem domu v Villi Devoto.

KAKŠNA BO USODA TRSTA

Angleži menijo naj Trst postane mednarodno pristanišče in tako nudi izhod na morje raznim narodom v osrednji Evropi, ki poteujejo takega izhoda. Anglija računa tudi z Ameriko.

Trst je glavni problem pri sestavljanju mirovne pogodbe z Italijo.

Trdijo, da Anglija ne bo hotela dati Jugoslaviji čisto nič "italijanskega" ozemlja zahodno od Morganove črte. Morganova črta se imenuje začasna meja, o kateri so se sporazumeli Jugoslovani, Angleži in Amerikanci letošnjo pomlad, ko je moral Tito umakniti svoje čete iz Trsta. Po Morganovi črti pride Trst na italijansko stran meje.

Kakšna sode bo zadela prejšnje italijanske kolonije v Afriki, je še zavito v meglo, vendar Angleži sami menda ne nameravajo nič tistega ozemlja priklopiti svojemu imperiju.

OB PREVRATU je Osvobodilna Fronta nastopila zelo neizprosnost. V Kočevskem Rogu je bilo likvidiranih 27.000 "ljudskih sovražnikov", v Brežiškem okraju 7000. Med temi je poleg Nemcev precejšnje število Slovencev in nekaj Hrvatov in Srbov. V Teharjih pri Mariboru je bilo ustreljenih 7000 domobrancev s kuratom Kunstljem.

Med vsemi, posebno na Kočevskem so bili mnogi Mihajlovičevi četniki in Paveličevi domobranci.

DRŽAVNI PRAVNIK dr. Dostal, ki je prevzel od nove vlade nalogo državnega tožilca, se je v uradu ustrelil. Advokata dr. Petrovič Jaka in dr. Ljuba Petrovičeva sta odklonila obrambo obtožencev.

AMNESTIJA, ki je bila dana ob osvoboditvi, je rešila ječe 2000 zaprtih. Tiste,

DOMAČI IZDAJALCI so bili največ kri-
vi divjanja na Krasu, Vipavskem in Go-
rškem, ker so izdajali tiste, kateri so so-
delovali s partizani.

V DUTOVLJAH je bil med tistimi žu-
pan Kompare in njegovi, katere so nato
partizani postrelili.

SLOVENSKO BOGOSLOVJE, oziroma
Baragovo semenišče, ki je bilo v Ljubija-
ni, nadaljuje sedaj svoje delo v bene-
diktinskem samostanu Pragli pri Padovi
v Italiji. Tamkaj je 42 bogoslovcev. Nav-
natelj bogoslovja je dr. Alojzij Odar. Bo-
goslovje je v veliki potrebi posebno za
obleko in perilo bogoslovcev ter za po-
steljno perilo. Prosijo tudi za knjige. Kdor
izmed rojakov bi mogel v ta namen kaj
prispevati, naj pošlje na naš naslov.

Ljubljansko bogoslovje ter Alojzjevišče
sta bili izpraznjeni in služita sedaj kot
zavetišče invalidom in ranjencem. Ursu-
linski samostan in Rakovnik tudi ne slu-
žita prejšnjemu namenu.

GENERALNI VIKAR ljubljanske škofije,
to je škofov namestnik Ignacij Nadrah
je interniran v škofovih zavodih v Šent
Vidu. Škofijske posle vodi kanonik JOŽE
VOLK, ki je bil svoj čas v Metliki ka-
plan, nato pa v Trzinu na Gorenjskem
župnik. On izhaja iz družine pesnika Pre-
šerna. Slovenskih duhovnikov je v za-
mejstvu, to je na Koroškem in v Italiji 220
svetnih in 80 redovnih.

IZ BEGUNJ PRI CERKNICI

Pismo je dobil Kranč Tone od nečaka
Toneta, ki je v Italiji. 6. maja je bežal iz
Ljubljane. Krančev dom je uničen. Za
svoje brate nič ne ve, razen za Lojzeta,
ki je bil živ sežgan v Granovem. V be-
gunstvu se nahajajo sledeči vaščani iz
begunj, (številka v oklepaju pomeni leto
rojstva):

Bonač Franja (1881), Bonač Marjana
(1919), Bonač Franciška (1923), Bečaj
Franc (1911), Cimermančič Vencel (1899),
Cimperman Antonija (1890), Debevec
Marija (1920), Debevec Zofija (1924), De-
bevec Anton (1901), Debevec Ana (1902),
Debevec Nada (1927), Franetič Ignacij
(1896), Komijan Franciška (1923), Košček
Ljudmila (1922), Kranjc Ludvik (1909),
Kranjc Jakob (1902), Juvančič Anton
(1892), Juvančič Ivan (1932), Legat Mar-
jan (1921), Lovko Jakob (1881), Lovko Ma-
rija (1883), Lovko Ivana (1910), Lovko
Marija (1907), Lovko Slava (1912), Me-
den Janez (1872), Meden Marija (1914),
Meden Ana (1919), Meden Terezija (1930),
Meden Janez (1890), Meden Jože (1925),
Obreza Franc (1895), Obreza Ana (1922),
Oblak Stanko (1929), Oblak Antonija
(1919), Oblak Angela (1920), Oblak Ljud-
mila (1924), Oblak Ana (1927), Opeka
Jernej (1897), Opeka Janez (1896), Opeka
Jožefa (1886), Opeka Marija (1919), Pod-
pregar Pavel (1891), Rot Justina (1917),
Rot Franciška (1927), Stražisar Valenti-
na (1923), Turšič Ljudmila (1921), Turk
Angela (1920), Turk Marija (1927), Tur-
šič Marija (1910), Turšič Franciška (1921),
Turšič Ana (1923), Vidmar Amalija (1912),
Avsec Kristina (1922), Anzelc Janez
(1923), Intihar Alojzij (1904), Ponikvar
Karel (1913).

Iz BOROVNICE so sledeči:
Begunj:

Debevec Josipina (1908), Drašler An-
ton (1887), Kos Rezika (1928), Kos Jože
(1926), Kovačič Franc (1920), Kovačič
Stanka (1924), Kržič Cecilija (1920), Kržič
Marija (1923), Kržič Antonija (1928), Ko-
rošec Jože (1898), Mikuž Tončka (1924),
Prostovec Jože (1923), Seljak Satnaka
(1925), Šivic Marija (1929), Zvonec Mari-
ja (1928), Žerjav Franc (1912), Vičič Ol-
ga (1921), Makovec Andrej (1873), Rot

Anton (1890), Rudolf Andrej (1873), Ru-
dolf Justina (1921), Rudolf Neža (1924),
Srnelj Franc (1890), Tvaželj Ana (1924).

Iz CERKNICE so sledeči:

Arhar Franc (1905), Bavdek Anton
(1929), Bavdek Majda (1930), Bavdek He-
da (1928), Baraga Amalija (1924), Cvetko
Franc (1901), Bauman Franc (1911), Dev-
vjak Franc (1912), Devjak Jože (1902),
Furlan Slava (1928), Grebenc Zofija
(1917), Gornik Zdenka (1922), Gornik Ja-
nez (1903), Herbjan Jožefa (1927), Klanj-
šek Angela (1923), Knavs Alojzij (1928),
Kušljan Vera (1924), Levar Vladimir
(1927), Leskovec Alojzij (1922), Leskovec
Janez (1915), Lovko Slava (1921), Mihevc
Milka (1925), Mihevc Ivanka (1914), Mi-
hevc Jože (1923), Martinčič Franc (1911),
Matičič Ana (1912), Obreza Anica (1926),
Ošaben Marija (1911), Pintarič Anton
(1920), Ponikvar Anton (1908), Rovnan
Janez (1904), Sterle Marija (1923), Škerlj
Franc (1912), Šabec Anton (1909), Škof
Franc (1895), Urbas Franciška (1924),
Ošaben Matija (1906), Obreza Jože (1902),
Premrov Ana (1919), Premrov Antonija
(1907) Škof Franc (1895), Komidar Marija
(1888), Komidar Bogomir (1939), Kočevar
Anton (1897), Mulc Franc (1897), Zni-
daršič Franc (1897).

Iz DEVICE MARIJE V POLJU so sledeči:

Anžič Jože (1913), Anžič Marija (1914),
Anžič Mirko (1937), Anžič Milena (1941),
Bolta Lvan (1889), Bolta Franc (1920),
Bolta Marija (1897), Bolta Cecilija (1923),
Bolta Marija (1926), Bolta Ivan (1927),
Bolta Cecilija (1910), Bricelj Marija (1896),
Bricelj Marija (1924), Bricelj Kristina
(1925), Bricelj Franc (1933), Cerar Franc
(1892), Cerar Marija (1900), Cerar Slavka
(1926), Cerar Cvetka (1929), Cerar Drago
(1931), Cerar Roza (1934), Cerar Mirko
(1936), Cerar Tončka (1938), Cerar Ani-

MARIJA MATAJ

Krave so mukale, njih zvonce so pozva-
njali ob potoku. Belolasi paglavci so se
valjali okoli bajt, se kriče trgali in lasali
ali pa metali kamenje za kokošmi. Na
vaški lipi so čivkali in čirpetali vrabci
na vse pretege, da bi prekricali kosa,
ki je pel v goščavi. Iz dimnikov se je
dimil sivkast dim v ohlajeni zvduh.

Mataj je šel z Andražem v vežo, da bi
skuhal krompirja za večerjo.

Berač je sedel na tnalno in izprego-
voril po daljšem molku: "Ej, marsikomu
bo bridko žal, da ti ni nič v zlahti."

"Saj tako ne bi dal nikomur nič", mu
je obrnil Mataj. "Zlahta je slabša kakor
stara plachta. Tebi pa že nekaj odrinem,
Andraž, tebi. Malho cekinov, kaj?"

"Prav lepo se ti priporočam zanje! Če
jih res dobo, te bom hvalil noč in dan."

"Res. In žganja dobiš pri meni vselej,
kadarkoli prideš kaj v vas. Zakaj pa še
sam ne greš v ris, Andraž?"

"Ali ti nisem povedal, kako sem za-
vozil? Zameril sem se hudiču za vse ži-
ve dni, ker sem rekel: Amen! Ti pa še
lahko ukaš! Vidiš, pa si bil tako prismo-
jen, da si se skril pod posteljo! Jaz naj

ca (1940), Cerar Apoonija (1902), Cerar
Franciška (1922), Cerar Anton (1929), Ce-
rar Karolina (1938), Cerar Anica (1944),
Cernak Jože (1900), Černak Marija (1903),
Cernak Jože (1934), Cernak Ana (1935),
Cernak Brigita (1938), Cernak Lojze
(1936), Černak Maricar (1941), Černak
Marica (1943), Dimnik Jože (1887), Dim-
nik Marija (1890), Dimnik Marija (1915),
Dimnik Stefan (1924), Dimnik Peter
(1929), Dimnik Zorka (1915), Dimnik Bran-
ka (1942), Dimnik Martin (1941), Dimnik
Miha (1891), Dimnik Franciška (1896),
Dimnik Ignac (1905), Dobnikar Marija
(1894), Grič Janez (1939), Grič Marija
(1945), Hanič Francka (1894), Hirseger
Franc (1915), Hirseger amirja (1921), Hir-
seger Jana (1941), Hirseger Pavlina
(1942), Hirseger Josip (1884), Hirseger
Ivana (1904), Hirseger Zalka (1930), Hir-
seger Andrej (1942), Hirseger R. (1917),
Hirseger Marica (1921), Hirseger Marija
(1943), Halozan Karol (1883), Halozan
Angela (1891), Halozan Ivan (1895), Ha-
lozan Frida (1903), Halozan Ivica (1932),
Halozan Marija (1936), Halozan Justina
(1900), Halozan Viktorija (1897), Intihar
Pavel (1924), Jakob Minka (1922), Jakob
Fani (1920), Jakob Marija (1895), Jakob
Ana (1925), Jamnik Jože (1912), Jamnik
Marija (1919), Jamnik Irena (1941), Jan-
čar Franc (1917), Jančar Amalija (1916),
(1884), Jeriha Ignacij (1898), Jeriha Ma-
jančar Marija (1915), Jelenc dr. Celestin
rija (1929), Klinc Eda (1912), Klinc Jože
(1940), Kobal Pavla (1922), Kraner Mar-
tin (1886), Kraner Jožefa (1890), Kran-
ner Anka (1927), Kvaner Breda (1931),
Kravis Vidva (1923), Kukulica Jaka (1889),
Kukulica Marija (1895), Kukulica Minka
(1922), Kukulica Nada (1924), Kukulica
Jerica (1929), Kukulica Helena (1934),
Kukulica Marko (1935), Lampret Andrej
1888).

bi si mislil, da te ni doma, in bi odšel,
ti pa bi zamudil kresno noč! Iz strahu
si se skril meni, misliš, da ne vem?"
"Ti pa tudi vse ugameš, no," je odgo-
voril Mataj v zadregi. "Pa sem bil res
neumen."

Spomnil se je Dimke, ji postregel s kla-
jo, jo pomolzel in napojil. Po večerji je
sedel z beračem zopet na klopcu.

Stemnilo se je popolnoma. Bledožolta
luna, napol skrita za podolgastim obla-
kom, je čarobno obsevala njegove ro-
bove in del neba okoli sebe. Na sosed-
nem holmu so kurili Telebanovci kres. V
trepetaem svitu velikega ognja so se
premikale bajno ožarjene postavice. Vča-
si je gost dim zakril zubelj, kmalu pa je
živi plamen zopet visoko švignil krišku;
razsvetljeni kolobar se je širil, kresale
so se iskre in letele na vse strani. Tele-
banovci so ukali in vriskali in skakali
preko ognja. Daleč v temnem gorvju
sta gorela dva druga kresa kakor sveči.
Mataj in Hudopisk sta dolgo gledala,
kako kresujejo Telebanovci.

KROJAČNICA

Franc Melinc

Najbolj vestno boste postreženi!
Oglasite se na Paternalu

PAZ SOLDAN 4844, Tel. 59-1356

VSA STAVBENA DELA

Dovodne in odvodne instalacije
izvršuje

Luis Daneu

PERU 832

U. T. 34 - 3405

ROJAKI IZ NOTRANJOSTI!

Kadar imate opravka v Buenos
Airesu, se ustavite v

HOTELU

"PACIFICO"

kjer boste ceno in dobro
postreženi.

CHARCAS 769 - BUENOS AIRES

Lastnik:

ANTON BOJANOVIČ

katero so po postavi O. F. obsodili na smrt, os vrgli v Brezarjevo brezno pri Podutiku.

DOMOBRANSTVO še ni povsod strto. V Sloveniji se še upirajo nekateri oddelki v bližini Tolmina, kjer se še drži manjša grupa veharškin domobrancev. Tudi v Gorjancih se drži še velika četa tistih, ki so se borili proti partizanom. V Srbiji so se pa mestoma še prav močni kakor tudi v Bosni.

V **DIVAČI** vlada jugoslovanska oblast. Življenje je zelo drago. 3 jajca so 60 lir; kg masti je 900 lir. Cerkev nima nobenega stekla od silnega boja, ki se je tam kaj v bližini in v vasi sami vršil. Od 8000 partizanov, ki so padli v bojih za Trst, jun je padlo mnogo prav po tistih krajih.

UNRRA ima v Ljubljani svojo pisarno v hotelu Union. ūma 150 uradnikov, katerih vsak ima svojega spremljevalca, ki ga mu je pridelila narodna oblast.

ODMEVI KOROŠKE TRAGEDIJE. Po dogovoru med Italijo in Anglijo so izročili Angliji jugoslovanskim oblastem 18.000 srbskih četnikov, 14.000 hrvaških ustasev ter 6000 slovenskih domobrancev. En del teh je bil na Jesenicah in v Radovljici na kratko sojen in usmrčen, druge so zaprli ali poslali na prisilno delo. Slovenski častniki te domobranske vojske so bili pozneje v zaporih v Skofji Loki. Tam so zaprti tudi bivši jugoslovanski oficirji in se preiskuje, če so kaj krivi zloma v 1941.

V **TRSTU IN OKOLICI** so partizani zelo aktivni. V neki vasi pri Kupertadru imajo kaderski tečaj, v katerem je 50 fantov in 50 deklet. V Trstu samem so partizani zelo živinavo gibljejo in so likvidirali že precej političnih nasprotnikov.

VIPAVO JE OBISKAL ameriški sargent Bill Tofant in obiskal tam strica Jožeta in Janeza, ki je dobil zdrava. Teta Franca pa je umrla 30 nov. 1943.

ŠTAJERSKA V LETIH 41-45. Nemci so smatrali Štajersko za nemško narodno ozemlje, zato so tam 1941 takoj likvidirali vso slovensko kulturo, kakor tudi vse slovensko razumništvo ter premožne narodno zavedne ljudi, zlasti duhovščino, učitelje ter narodne delavce. Iz Brezic, Krskega in Litije so pregnali 80.000 ljudi in naselili Nemce. Kmalu se je začel organiziran narodni upor v okolici Maribora in v Savinjski dolini. Komunisti so začeli delati po napadu na Rusijo, in so od kraja delovali sporazumno z vsemi gošarji. 1942. spomladi so začeli Nemci pobijati talce in so v okolici Celja pobili na tisoče naših, ter iztrebili cele vasi (Škorno in Gorenje v Smartnem ob Paki) dnevno so postrelili v Celju, Mariboru in Gradcu v maju, juniju in juliju 1942 po sto Slovencev in še dolge kolone so jih deportirali. Sam gauleiter Uberreiter je izjavil, da je bilo postreljenih 17.000 Slovencev a po taboriščih jih je pomrlo 10.000. Ko so Nemci mobilizirali naše fante se je beg v hribe spet pomnožil.

Sodelovanje s partizani je bilo tedaj lepo in so nastopali skupno v obrambo zvon in na bogoslužjih.

Leta 1944 je prišlo do razdvojitve OF in četnikov, ki so si izprva razdelili teren. Nemci so po prvih krvavih poskusih pustili gošarje in partizane večinoma na miru in se je huda gonja začela šele, ko se je začela bližati ruska fronta. Tedaj

El 2 de diciembre a las 10 h celebrará su Primera Misa el Rev. P. Mario Perkat, ordenado sacerdote el 25 de noviembre.

El nuevo sacerdote pertenece a la diócesis de Viedma. Sus padres viven en Villa Regina.

NOVOMAŠNA SLOVESNOST č. g. Mario Perkat se bo vršila Z. dec. ob 10 v kapeli na Man. Estevez 630, Avelaneda. Ob 16 uri bo istotam popoldanska slovesnost.

Novomašnik je bil rojen v Vižnjanu v Istri in je zato primerno da mu kot rojaku priredimo slovesnost in smo z njim veseli njegovega velikega dne.

Bratovščina Z. R. Venca je preskrbela za slavnostno kosilo, ki bo v prostorih Kramer-Laki. Kdor bi se želel vdeležiti naj se prihlasi.

je bilo požganih več vasi v Savinjski dolini in v kozjanskem okraju, a izropana je bila vsa dežela. 2000 slovenskih fantov je bilo pobitih, toliko odpeljanih. Večina vseh dotedanjih borcev je bila več ali manj uniformirana ilegalna jugoslovanska vojska, od katerih je prezivelole 1500 do majniških dni letos.

Ločena skupina od vsega početka je četa pod vodstvom Zmagosiava, bivšega uradnika SLS v Mariboru, ki je gospodarila po Slovenskih Goricah.

Partizani so zavzeli svoje komunistično stališče šele zadnje mesece in je tedaj prišlo do krvavih spopadov tudi na Štajrskem in je bilo tudi tam precej žrtev bratske borbe, vendar mnogo manj kot na Kranjskem.

ZADRUŽNIŠTVO V SLOVENIJI je pod vodstvom dr. Lemeža, advokata, preje značnega pristaša kom. stranke, kateri ima nalogo da preuredi slovensko združništvo v novem pravcu. Delavske in strokovne organizacije so razpuščene. Nabavne zadruge so vse združene v eno zvezo. Tovarne so vse pod kontrolo, nekatere so bile razlaščene.

V **PREKMURJU**, ki spada vse pod Jugoslavijo, je bil ustreljen Ivan Benko, trgovec v Mur. Soboti, bivši poslanec Kmet. stranke. Z njim je bil ustreljen tudi neki Josip Lipič.

V **TRSTU** urejuje "Glas zaveznikov" sin Adolfa Ribnikarja, ki je bil preje urednik Mariborskega večernika. V Trstu je bil tudi na perhodu Bogumil Vošnjak, ki je pobegnul iz Beograda.

NARODNO SODIŠČE je obsodilo na smrt pisatelja Narte Velikonjo kot kolaboracionista, ker je prevzel vodstvo "Socijalne in zimske pomoči". Isti dan je bil obsojen in ustreljen voditelj celjskih nemčurjev dr. Juri Skoberne. (24. junija).

15. julija je bila razprava proti nadzorstvu banke "Kreditni Zavod". Ustreljen je bil dr. Klinar, ravnatelj jeseniških tovarov, dr. Pestotnik, načelnik Sokola I, dr. Pirkmajer in August Westen so bili tudi obsojeni, a odsotni. Več let je so dobili August Volk, dr. Windišer Praprotnikova, Sarabonova, R. Turk, Karel Čeč, Mirko Božič, dr. Krivec, Karel Verovšek, Rihard Sušnik in Franc Urbanc. Vsem je bilo zaplenjeno vse imetje.

Dr. **JURI ADLEŠIČ** bivši ljubljanski župan se nahaja v Meranu na Tirolskem.

IZ PRESERJA je precej domačinov pobegnulo na Koroško. Sodelovali so z domobranci. V kratkem upamo dobiti ime-

na tistih. Cerkev sv. Jožeta nad Preserjem je porušena.

IZ NOVEGA MESTA

Mrs. Josephine Levstik je poslala kablogram svoji hčeri Aimi Zupanc v Novo mesto, od katere je že prejela odgovor, da so ona, Jonh Zupanc in otrok zdravi.

Mrs. Albina Malovasič je 12. sept. prejela veselo sporočilo potom Rdečega križa, na katerega se je obrnila 27. avgusta, da je njena mati Marija Pirnat, ki je svoječasno zivela v Clevelandu, še živa ter biva v Ljubljani.

ZANIMIVO PISMO IZ NEMČIJE

Pismo se glasi:

"Jaz sem prišel v Francijo leta 1930. Po poklicu sem organist in pevovodja in kot tak sem prišel sem med naše slovenske izseljence. Tukaj že nad 15 let vodim slovenski pevski zbor, obenem pa služim kot francoski organist v Aumetzu. Rodom sem Notranjec iz Košane pri St. Petru in sem prišel v Ambrus leta 1914 kot organist. Tam sem se oženil pri Kausovih (Godec). Moja žena ima v Clevelandu sestro Ivano poročeno Blatnik. Pri meni je tudi že več let brat moje žene Jožef Godec.

Tudi jaz imam v Ameriki dva bratranca in sicer Jožef Bišček iz Buj pri Košani, po domače Hlebčev in Jožef Biščak, tudi iz Buj, po domače Jerakov.

Moj sin Štefan, ki je star 23 let in pa moj svak Jožef Godec sta zdaj v službi pri ameriški armadi in nosita tudi ameriško uniformo. Neizrečeno moramo biti hvaležni ameriški armadi, ki nas je prišla rešiti. Ako bi bili Amerikanci samo en mesec kasneje prišli, pa bi bili vsi Slovenci od tukaj poslani v nemško taborišče, ker smo bili proti Hitlerju. Slovenci tukaj v Aumetzu se nismo hoteli prodati Hitlerju in nacistom, zato so nas hoteli odgnati v nemški "lager" in lahko si mislite, kaj bi nas čakalo tam.

Tukaj zdaj ni več tako dobro kot je bilo do leta 1940. Draginja je velika. Za jesti se malo dobi, za obleči pa nič.

Moj naslov je: Štefan Biščak, Aumetz, Rue de la Liberte 18, Moselel, Francija."

V **TOMAJU NA KRASU** imajo zavod šolske sestre. Tudi nad ta zavod so se spravili Nemci v krvavih dneh leta 1943. Ravno tedaj je č. g. Šonc daroval sv. mašo. Vas ni bila razdejana in na posredovanje župnika Kjudra ni bila požgana vas Tomaj in so bile rešene tudi Dutovlje in Šepule. Župnika Kjudra so pozneje strašno preganjali in je bil že postavljen za tarčo, da ga ustrelje, a se ga nato vlačili več mesecev po tržaških zaporih.

Krščanska socijalna načela

KRŠČANSKE DELAVSKE ORGANIZACIJE NAJ SI OSVOJE SVET.

S temi zakoni, seveda če bodo voljno sprejeti, bo zadosti poskrbljeno za koristi in blaginjo siromašnih. Udruženja katoličanov pa bodo tako znatno doprinesla za blagor države. Iz preteklih dogodkov ni lahkomišelnost sklepati na bodoče. Doba sicer pritiska na dobo, toda čudovite so sličnosti dogodkov, ker jih vodi previdnost Boga, ki nadaljevanje in vrsto dogodkov urejuje in naravnava v oni namen, ki si ga je določil pri stvarjenju človeškega rodu.

Slišali smo, da je bilo kristjanom v prvi, mladeniški dobi cerkve v sramoto šetno, da je večina njih živela od negotovih milodarov ali od dela. Toda čeprav so bili brez premoženja in moč, so vendari popolnoma zmagali, tako da so pridobili naklonjenost bogatih in zaščito mogočnih. Videli, so jih neutrudljive delavne, kako so dali zgled pravilnosti in zlasti ljubezni. Pri pogledu na tako življenje in pravnost je izginil vsak predsodek, obmolknilo je obrekovanje zlohotnih in umaknile so se polagoma izmišljotine praznoverja proti krščanskim resinici.

Dandanes se vrši boj o delavskih razmerah. Naj se poravnava ta boj po pameti ali drugače, v vsakem slučaju je to največje važnosti za državo. Po pameti pa ga bodo lahko poravnali krščanski delavci, če bodo združeni v organizaciji in vodjeni od pametnih voditeljev šli po isti poti, katere so se držali očete in predniki v brezprimerno alstno in splošno blaginjo. Kakorkoli namreč je v človeku velika sila predsodkov in strasti, vendar bo, če ni zlobna volja otonila čuta za poštenje, dobrohotnost državljanov sama od sebe bolj naklonjena onim, katere so spoznali za delavne in skromne, o katerih bo znano, da višje cenijo pravičnost kakor dobiček, vestno snopovanje dolžnosti višje kakor vse druge stvari. Iz tega bo sledila tudi korist, da s tem ne bo dano naimanjše upanje in možnost ozdravljenja onim delavcem, ki so ali povsem zavreli krščansko vero ali na žive življenje, ki veri nasprotuje. Oni namreč večinoma spoznajo, da so bili varani po napačnem unanju in potvorenim videzom stvari. Čutili najo, da jih skoraj ne cenijo višje, kakor po dobičku, kolikor namreč, da pohlepnost gospodarjev zelo nečloveško ž njimi ravga (nim) z delom pridobe. V udruženjih pa, v katerih so včlanjeni, so namesto spoštovanja in ljubezni notranji spori,

ki so stalni spremljevalci drznega in brezvernega uboštva. Po trti v duhu in izčrpani po telesu, kako radi bi se mnogi osvobodili z takoi ponižujoče sužnosti, vendar si ne upajo, ker jim to brani ali sramežljivost pred ljudmi ali strah pred pomankanje. Goovo morejot vsem tem čudovito mnogo k blaginji pomagati katoliške organizacije, če bi omahujoče povabile v svoje naročje v svrhu odstranitve težkoč, in če bi zopet uvidevajoče sprejele v svojo zaščito in varstvo.

Krščanske delavske organizacije naj si osvoje svet! To je kratka vsečina teh odstavkov delavske okrožnice Leona XIII. Kakor so si prvi kristjani osvojili vesoljni svet, enako nalogo daje in nalaga veliki papež delavskim krščanskim organizacijam. Zakaj baš delavskim? Tistih, ki ne delajo, sploh ne omenja, bodisi da je njihovo število tako majhno med kristjani, da sploh ne pridejo v poštev, bodisi da jih ne prišteva med prave kristjane, ki naj se drže rekaj: Kdor ne dela, naj tudi ne je. Če opazujemo zgodovino krščanstva zadnjih stoletij, moramo z žalostjo ugotoviti, da je krščanstvo izgubilo vajeti iz rok, vsaj kar se tiče gospodarskega, oziroma socialnega vprašanja. Hote ali ne-hote so se kritjani dali voditi od liberalnega ali socialističnega gospodarskega sistema in so iskali, česa bi se od teh sistemov smeli oprijeti kljub krščanstvu. Temu hoče Leon XIII. napraviti konec. Krščanstvo je poklicano, da rešuje gospodarska in družabna vprašanja v lastni režiji, s tem da kristjani osebno udeistvujejo svoje krščansko prepričanje vseeno, če so delavci ali podjetniki. Le preveč so se namreč kristjani navadili čakati na pomoč drugih: Država naj pomaga itd. To namreč ni dragega, kakor če bi rekli: Drugi naj pomagajo, drugi naj bodo prisiljeni, da pomagajo, da se nam samim ne bo treba truditi.

Nič čudnega ni zato, da se še ni zgodilo, kar tako krasno opisuje Leon XIII., da bi namreč krščanske delavske organizacije privedle nazaj tudi zapeljane in omahljivce iz drugih taborov. Prej nam kristjanom ne bodo verjeli, dokler ne bomo samo lenih ciljev postavljali in pustili, oziroma silili, da jih drugi izvedejo, ampak le tedaj, če jih bomo v svojem vsakdanjem življenju tudi sami izvedli. Z eno besedo: nihče ne bo verjel v lepoto in resničnost našega programa, dokler bomo delali samo z lepimi besedami, ne pa tudi z lepimi osebnimi dejanji.

OTON ZUPANČIČ O SLOVENSKEM TRSTU

Veliki pesnik in profesor na ljubljanski univerzi Oton Zupančič je v Slovenskem poročevalcu letos 14. junija objavil tale članek:

Kako jasna je misel, kako ravna je pot preprostega naroda. V velikem svetovnem spopadu se je slovensko ljudstvo, po zlomu Jugoslavije raztrgano in potlačeno, neutegoma odločilo za tisto stran, ki se je borila proti nacizmu in fašizmu za svobodo, za samoodločbo narodov, za harmonično sodelovanje vseh zdravih sil v človeštvu. Prvi dan po zasedbi Slovenije je zgrabilo za orožje kljub okupatorskemu strahovanju, kljub zapeljavanju in mamljenju domačih izdajalcev, ker si iz improviziranih krdel polagoma ustvarilo z ostalimi jugoslovanskimi narodi krasno organizirano udarno vojsko, ki je bila pod vodstvom maršala Tita kos vsem vrstam modernega vojevanja ter v neverjetnih junaških pohodih priborila nazaj jugoslovansko ozemlje in tudi vse kraje, kjer je slovenski rod petindvajset let ječal pod trdim tujim jarmom. Med najiminitnejšimi pridobitvami je bilo zavzetje Trsta.

V Trstu postavi slovensko-italijanska

fronto v lepi slogi oblasti, ki jo priznajo pripadniki obeh narodnosti tega živo utripajočega mesta ob Jadranu: dogovore se za bratsko sožitje v okviru federativne jugoslovanske države, rešujejo sporazumno pereča vprašanja, skrbe za prehrano, za obnovo gospodarskega življenja, skratka: v najkrajšem času ustvarijo v malem načrt in vzorec za tisto, kar naj bi se ustvarilo v velikem povsod, kjer naj vlada prava demokracija, tista, za katero se je napredni svet leta in leta boril. V radostnem tekmovanju teče delo, jugoslovanske čete vzdržujejo zglede red, hude dajejo drška svojemu zanosu v veličastnih manifestacijah, in človek bi mislil da je mi zapreke za prost razmah gromnega in prosvetnega življenja na teh ugodnih tleh.

Toda ne! Taka jasna misel, taka ravna pot v mirno bodočnost je najnost ljudski množic, naivnost malih narodov. Tržaško zavedno ljudstvo in slovenski narod si ne smeta sama krojiti svoje usode, ne smeta uživati sadov svoje prelite krvi ne smeta izvajati demokratičnih načel v svojem območju. Naša zmagovita in priljubljena armada se poslovi od osem tisoč tovarišev, padlih v zadnjih

bojih, in samozavestno odkoraka iz Trsta, da prihrani svetu novo prelihanje krvi. Res, zgodilo se je: narod, ki se je prvi priključil zaveznikom, je dobil po štiriletnih nečloveških mukah za svoje zvesto in vdano zavezništvo od prav teh svojih zaveznikov prvi krepko pljusko kakor maloriden paglavec, ki so ga zalotili na tujem vrtu. Ali se zavedate vi, ki ste nam to storili, kaj ste dali s pljusko sebi?

Med vsemi strahotami, ki so nas oblegale ta štiri leta, med divjanjem fašistične in nacistične drhali, med vlago zlatih ječ, med streljenjem naših najboljših mož, žena, sinov in hčera, med kupi mrličev po nemških taboriščih, nam je sijalo svetlo upanje, z nami stoji ves svobodoljubni svet na vzporedi in zahodu, naši mogočni, odločni, zvesti zavezniki gledajo čedalje ožji obroč okrog morišča naše domovine, in kadar se stnajo njihove armade z našimi, nas osvobodite te hude more, ki nam ne da sonca in nam hoče izbiti srčno kri. In zdaj to bledlo razočaranje našega opeharinega ljudstva! Ali si hočete res napraviti lepo, sveto ime "osvoboditelji" in ga zabarantati? Ali ne mislite, da je to pomoč ti-

"SLOVENSKA KRAJINA"

10. novembra se je vršila veselica, ki je kljub slabemu vremenu lepo uspela.

V decembru upamo, da bodo naši mladi kaj lepega pokazali.

Zbirka za popravo harmonija na Avellanedi je dala doslej že: Nabiralna pola štev. 1.: P. in M. Horvat 5.—, K. in M. Krajcar 2.—, K. in K. Šimon 1.—, Š. in F. Gomboc 5.—, V. in M. Ropoša 1.—, J. Lajnašček 1.—, Š. in M. Hozjan 1.—, Š. in A. Cenko 3.—, Š. in A. Ritóper 3.—, L. in A. Bočkor 3.—, J. in A. Družina 1.—, M. in V. Samsa 1.—, Š. in M. Kurnjek 2.—, J. Matuš 1.—, K. in M. Sapač 5.—, V. in M. Makan 2.—, J. Čipot 1.—, I. Bedek 2.—, K. Hajdinjak 2.—. (\$ 42.—).

Nabiralna pola štev. 2.: A. Šeruga \$ 5.—, M. Gomboc 3.—, O. Jošar 2.—, M. Balazič 2.—, K. Hubar 2.—, K. Kustec 1.—, M. Kreslin 1.—, M. Tkalec 3.—, R. Tavčar 1.—. (\$ 20.—).

Nabiralna pola štev. 3.: L. in F. Fujs \$ 7.—, R. Benko 2.—, N. Arambašič 2.—, J. Dravec 3.—, A. Zšk 1.—, L. Berden 2.—, A. Pasičnjak 1.—, Š. Berden 2.—. (\$ 20.—).

AMARO

MONTE CUDINE
AZAFRAN

MONTE CUDINE

CALIDAD Y RENDIMIENTO

MONTE CUDINE S. R. Ltda.

Capital 1.000.000 \$.

BELGRANO 2280

JUAN BOGANI

Sucesor de BOGANI HNOS.

IMPORTADOR DE TEJIDOS

1923 — ALSINA — 1925

U. T. 47, Cuyo 6894

Buenos Aires

stim, ki so nedolžne ljudi preganjali, vlačili po ječah, jih stradali, mučili, streljali, pobijali z lopatami, jim iztikali oči, žimi lomili kosti, izbijali zobe, ki so posiljevali hčere vpricho mater in matere vpricho hčera? Vse to ni pravljica, vse to smo morali mi gledati in prebiti, vse to nam je padlo na dušo. Zato se po pravici izprašujemo: Kakšno bodočnost obetate nam, pa tudi sebi kakšen naziv s podaljšavanjem tega pekla? Kako zmorate to? Kako vas bodo ocenjevali bodoči rodovi, ko bo odprta pred njimi knjiga današnje zgodovine?

Moje besede so morda govorjene v veter in ne najdejo ušes, katerim so namenjene. Ako pa pridejo do njih, se jim bodo tisti, katerim veljajo, nemara zviška smejali. Nič ne da, kljub temu jih govorim, ker bi ne storil svoje dolžnosti, ako

bi jih ne izkričal v svet, ako si ne bi razgalil prsi prav tja do trepetajočega, krvavečega srca, ki je s slehernim vlakencem zvezano z mojim narodom in njegovo usodo.

Dobrih prijateljev sem imel med Angleži in jih imam še, ako so po gostem umiranju te dobe ostali živi. To so vaši znanstveniki, pisatelji in pesniki, vaši misleci in sanjači — da tudi sanjačev je treba za tiste, ki se sami ne utegnejo zateleti v deželo sanj — izumitelji novih idej, oblikovalci novega sveta, sveta resnice in pravice in svobode in življenja, ki je tako lepo, da je vredno umirati zanj. Ako bi vaši ljudje, ti moji daljni prijatelji mogli slišati moj glas, klic mojega gneva in ogorčenja in obupa, oni bi se ne smejali; prisluhnil bi, zamislili bi se in povzdignili bi svojo besedo, ki

vem da soglašja z mojo, n napravili bi tožbo in izrekli bi obtožbo, nad kršitvijo človečanstva, ki so ga krivi njihovi rodjaki.

Zdaj pa, ko sem izlil iz sebe srd in obup, se mi je srce upokojilo in povem vam: nekje globoko v meni je velik mir. Spoznal sem zadnja leta vso dragocečnost svojega naroda, njegov neukrotljiv pogum, njegovo pripravljenost tudi za nadaljnje borbe za svoje pravice, pripravljenost za nadaljnje trpljenje in še večje žrtve do tistega lepega konca, ki bo prav gotovo prinesel zasluženno zadoščenje za vse hudo. Drži se, narod moj, stoj za svoje in svojih zavznikov pravico v Trstu, v Gorici, v Korotanu — povsod! Vem, da se boš, zakaj jasna je tvoja misel, ravna je tvoja pot!

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LA VIDA ESPIRITUAL
Pasco 431, Buenos Aires, Argentina

CORREO ARGENTINO
Sucursal 13

TARIFA REDUCIDA
Concesión 2560

Nabiralna pola štev. 4: I. Nemes \$ 2.—, I. Osvald 2.—, N. Gorza 2.—, K. Ivanič 2.—, C. Andrejek 2.—, M. Časar 2.—. (\$ 12.—).

Nabiralna pola štev. 5: A. Freininger \$ 5.—, A. Šeruga 5.—, M. Kustec 1.—, S. Majcen 1.—, A. Gjorek 2.—, J. Zavec 2.—, I. Gelt 2.—, A. Cenko 1.—, J. Zumbukis 1.—, Š. Časar 2.—, A. Gaspar 2.—, M. Laki 5.—. (\$ 29.—). — Skupno 123.— \$.

Nadaljne prispevke objavimo prihodnjič.

Recreo "EUROPA"

RIO CARAPACHAY

Pri domačinih v prelepem kraju. — Po ceni
Prevoz s postaje Tigre tja in nazaj, odrasli \$ 1.—,
otroci \$ 0.50.

U. T. 749 - 0589 — TIGRE — FCCA.

V SOBOTO CELI DAN

je odprto samo za naše ljudi,
da se fotografirate v

FOTO SAVA

San Martín 608 — Tel. 31-5440 — Florida 606

ZENINI — NEVESTE — DRUŽINE
Obrnite se na

SLOVENSKO TOVARNO POHISTVA

ŠTEFAN LIPIČAR

GUTENBERG 3360 y Avda. SAN MARTIN Tel. 50-3036

FRANC KLAJNŠEK
KONSTRUKTOR

Izdeluje načrte in proračune — vodi
vsa zidarska in stavbarska dela, in
daje firmo.

HABANA 4321

Bs. Aires. — U. T. 50-0277.

Villa Devoto

"CASA JUSTO"

MARMOLERIA
Construcción de Monumentos
en los Cementerios
PLACAS DE BRONCE
JUSTIN MARUSIC

Garmienda 4947 U. T. 59-4318
La Paternal

JMETNO STAVBENO MIZARSTVO

KOVINSKA OKNA IN POLKNA

FRANC BANDELJ

Kovinska vrata, balkoni, izložbena
okna, kovinske stopnice, ograje, vsa
kovrstna kovinska dela.

AV. DE LOS INCAS 5021
Telef. 51-5184.